

De brief aan de Romeinen

DE BRIEF AAN DE
ROMEINEN

**Een verklaring van Paulus' brief
speciaal voor jou**

Rotsvast 1

Ger de Koning

uitgeverij
Daniël

© 1992 Uitgeverij Medema

© 2007 heruitgave Uitgeverij Daniël, Zwolle

© 2016 gewijzigde uitgave Uitgeverij Daniël, Zwolle

Webwinkel: www.uitgeverijdaniel.nl

Bestellingen: info@uitgeverijdaniel.nl

ISBN 978-90-8088-677-3 (Paperback)

Niets uit deze uitgave mag – anders dan voor eigen gebruik – worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Stichting Uitgeverij Daniël' of de auteur.

Voor gebruik van teksten uit de TELOS-vertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan het Nieuwe Testament in de TELOS-vertaling. © Uitgeverij Jongbloed - Heerenveen. Alle rechten voorbehouden.

Voor gebruik van teksten uit de Herziene Statenvertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010. Alle rechten voorbehouden, © Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed - Heerenveen.

Inhoud

Vooraf	8
Tekstgebruik	11
Vertalingen	11
Afkortingen bijbelboeken	12
Oude Testament	12
Nieuwe Testament	12
Haakjes	14
Oude Testament	14
Nieuwe Testament	14
Overzicht van de brief	16
Romeinen 1	17
Het evangelie van God <i>verzen 1-7</i>	17
Het verlangen van Paulus <i>verzen 8-15</i>	20
Gods kracht tot behoudenis <i>verzen 16-21</i>	23
De mens zonder God <i>verzen 22-32</i>	26
Romeinen 2	29
Het rechtvaardig oordeel van God <i>verzen 1-8</i>	29
Joden en heidenen <i>verzen 9-16</i>	32
De Joden en de wet <i>verzen 17-29</i>	35
Romeinen 3	38
God waarachtig, ieder mens leugenachtig <i>verzen 1-8</i>	38
Niemand is rechtvaardig <i>verzen 9-20</i>	41
Rechtvaardiging door geloof <i>verzen 21-31</i>	44
Romeinen 4	47
Een gelukkig mens <i>verzen 1-8</i>	47
Het nageslacht van Abraham <i>verzen 9-17</i>	50
De volle zekerheid van het geloof <i>verzen 18-25</i>	53

Romeinen 5	56
Vrede - Toegang - Hoop <i>verzen 1-2</i>	56
Roemen in verdrukkingen en in God <i>verzen 3-11</i>	59
De erfzonde <i>verzen 12-14</i>	63
Christus en Adam <i>verzen 15-21</i>	66
Romeinen 6	70
De doop <i>verzen 1-7</i>	70
Leef voor God! <i>verzen 8-14</i>	73
Dienen onder de genade <i>verzen 15-23</i>	76
Romeinen 7	79
Vrij van de wet <i>verzen 1-6</i>	79
Door de wet komt kennis van de zonde <i>verzen 7-13</i>	82
De worsteling onder de wet <i>verzen 14-26</i>	85
Romeinen 8	88
Wandelen naar de Geest <i>verzen 1-7</i>	88
Als de Geest in je woont <i>verzen 8-14</i>	92
Kinderen en erfgenamen van God <i>verzen 15-21</i>	95
De Geest komt je zwakheid te hulp <i>verzen 22-27</i>	98
Geroepen naar Gods voornemen <i>verzen 28-30</i>	101
God is vóór jou! <i>verzen 31-39</i>	104
Romeinen 9	108
Paulus' liefde voor Israël <i>verzen 1-5</i>	108
Gods verkiezing van Israël <i>verzen 6-13</i>	111
God is soeverein <i>verzen 14-18</i>	115
Twee soorten vaten <i>verzen 19-23</i>	118
De volken en Israël <i>verzen 24-33</i>	122
Romeinen 10	125
Christus is het einde van de wet <i>verzen 1-4</i>	125
Geloven én belijden – hart én mond <i>verzen 5-11</i>	128
Liefelijke voeten <i>verzen 12-15</i>	131
De prediking afgewezen <i>verzen 16-21</i>	134

Romeinen 11	137
Een overblijfsel <i>verzen 1-6</i>	137
Val en aanneming van Israël <i>verzen 7-14</i>	140
Gods getuigenis op aarde <i>verzen 15-17</i>	143
Hoogmoed komt voor de val <i>verzen 18-22</i>	146
Heel Israël zal behouden worden <i>verzen 23-29</i>	149
Hem zij de heerlijkheid! <i>verzen 30-36</i>	152
Romeinen 12	155
Wordt veranderd <i>verzen 1-2</i>	155
Wat is je taak? <i>verzen 3-8</i>	158
Regels voor het christelijk leven - I <i>verzen 9-13</i>	162
Regels voor het christelijk leven - II <i>verzen 14-21</i>	165
Romeinen 13	168
De overheid <i>verzen 1-7</i>	168
Doet de Heer Jezus Christus aan <i>verzen 8-14</i>	172
Romeinen 14	176
Zwak en sterk <i>verzen 1-6</i>	176
Alles voor de Heer <i>verzen 7-14</i>	179
Wees geen struikelblok <i>verzen 15-23</i>	182
Romeinen 15	186
Elkaar aannemen <i>verzen 1-7</i>	186
Het evangelie: voor Jood én heiden <i>verzen 8-13</i>	190
De dienst van Paulus <i>verzen 14-21</i>	193
Hoe Paulus plannen maakte <i>verzen 22-33</i>	197
Romeinen 16	201
De groeten en nog veel meer <i>verzen 1-16</i>	201
Wees wijs in het goede <i>verzen 17-24</i>	205
Een lofprijzing <i>verzen 25-27</i>	208
Rotsvast-serie	211
Andere publicaties	213

Vooraf

Beste vriend of vriendin,

Dit boek is voor jou geschreven. Toen ik het schreef, heb ik geprobeerd me een beetje in jouw situatie in te leven. Ik heb gedacht aan jou als iemand die

- pas de Heer Jezus kent,
- of Hem al langer kent,

maar die in beide gevallen de Heiland, Die voor jou stierf om jou het leven te geven, beter wil leren kennen.

Tot nu ben je daar nog niet toe gekomen. Het interesseerde je niet echt. Dat kan zijn omdat je nog zonder Hem leefde. Het kan ook zijn dat je Hem wel als je Heiland had aangenomen, maar dat je nog niet je hele leven aan Hem had gegeven. Zo'n tijd van 'geen echte belangstelling' heb ik ook gekend. Daar is bij mij verandering in gekomen en daar is bij jou ook verandering in gekomen en dat is geweldig.

Het is in de eerste plaats geweldig voor de Heer Jezus. Hij vindt het fijn dat Hij belangrijk voor je is geworden. Dat gaat Hij beloven. Daarom is het in de tweede plaats geweldig voor jezelf. Je zult gaan ontdekken welk een enorme rijkdom je door de Bijbel in je handen hebt gekregen. Je liefde voor de Heer Jezus zal er steeds groter door worden.

Hoe oud je bent, doet er eigenlijk niet zoveel toe. Het gaat erom wat jij voor de Heer Jezus bent gaan voelen, wat Hij voor je is gaan betekenen. Dat is de reden waarom jij de Bijbel wilt gaan lezen. Door dit boek wil ik je daar graag bij helpen. Het is bedoeld als een opstapje naar verder onderzoek van de Bijbel.

Ik geef nog een paar praktische tips en verklaringen voor het gebruik van dit boek:

1. Zorg ervoor dat je een goede vertaling van de Bijbel gebruikt. In dit boek gebruik ik voor het Nieuwe Testament de zgn. herziene Voorhoeve-uitgave ook wel TELOS-vertaling genoemd. Het is de beste vertaling van het Nieuwe Testament die ik ken. Het taalgebruik is aangepast aan deze tijd, zonder dat het tekortdoet aan de letterlijke vertaling vanuit het Grieks. Voor het Oude Testament raad ik je de Herziene Statenvertaling aan. Deze vertaling gebruik ik voor aanhalingen van bijbelteksten uit het Oude Testament.
2. De bijbeltekst van het betreffende stukje uit de *brief aan de Romeinen* is aan het begin van het stukje opgenomen. Toch raad ik je aan om het aangegeven gedeelte ook in je eigen Bijbel te lezen. Ook voor alle tekstverwijzingen die in het stukje staan, is het belangrijk dat je die zelf in de Bijbel opzoekt.
3. Heel belangrijk is zelfdiscipline. Je zult bereid moeten zijn je een beetje in te spannen, er iets voor te doen of te laten om de Bijbel beter te leren kennen. Er zullen best wel eens momenten zijn dat je niet zoveel zin hebt om in je Bijbel te lezen. Neem je daarom voor om op de tijd die jij daarvoor het meest geschikt acht iets uit de Bijbel te lezen, zin of geen zin.

Om je te helpen een zekere structuur in het lezen van de Bijbel te krijgen heb ik dit boek in zestig stukjes verdeeld. Tevens heb ik met een 'V' gevolgd door het versnummer (dus bijvoorbeeld V2 is *vers* 2) aangegeven om welk vers uit het hoofdstuk het gaat.

Lees elke dag één stukje. Samen met het bijbelgedeelte heb je daarvoor, als je in een rustig tempo leest, ongeveer vijftien minuten nodig. Bij het opbrengen van deze zelfdiscipline heb je na twee maanden dan een goede indruk gekregen van een prachtige brief uit de Bijbel.

De hele Bijbel is een schitterend boek. Het is mijn gebed dat ook jij daar steeds meer van onder de indruk zult komen.

Ik wens je Gods zegen toe!

Middelburg, nieuwe versie 2016

© 0118 63 84 58

@ ger.de.koning@gmail.com

Tekstgebruik

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd. Tenzij anders is vermeld, komen de tekstaanhalingen uit het Oude Testament uit de Herziene Statenvertaling (HSV).

Afkortingen bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn - Genesis
Ex - Exodus
Lv - Leviticus
Nm - Numeri
Dt - Deuteronomium

Historische boeken

Jz - Jozua
Ri - Richteren
Ru - Ruth
1Sm - 1 Samuel
2Sm - 2 Samuel
1Kn - 1 Koningen
2Kn - 2 Koningen
1Kr - 1 Kronieken
2Kr - 2 Kronieken
Ea - Ezra
Ne - Nehemia
Es - Esther

Poëtische boeken

Jb - Job
Ps - Psalmen
Sp - Spreuken
Pr - Prediker
Hl - Hooglied

Profetische boeken

Js - Jesaja
Jr - Jeremia
Kl - Klaagliederen
Ez - Ezechiël
Dn - Daniël
Hs - Hosea
Jl - Joël
Am - Amos
Ob - Obadja
Jn - Jona
Mi - Micha
Na - Nahum
Hk - Habakuk
Zf - Zefanja
Hg - Haggai
Zc - Zacharia
Ml - Maleachi

Nieuwe Testament

Mt - Mattheüs
Mk - Markus
Lk - Lukas
Jh - Johannes
Hd - Handelingen
Rm - Romeinen
1Ko - 1 Korinthiërs
2Ko - 2 Korinthiërs
Gl - Galaten

Ef	-	Efeziërs	Hb	-	Hebreeën
Fp	-	Filippiërs	Jk	-	Jakobus
Ko	-	Kolossers	1Pt	-	1 Petrus
1Th	-	1 Thessalonikers	2Pt	-	2 Petrus
2Th	-	2 Thessalonikers	1Jh	-	1 Johannes
1Tm	-	1 Timotheüs	2Jh	-	2 Johannes
2Tm	-	2 Timotheüs	3Jh	-	3 Johannes
Tt	-	Titus	Jd	-	Judas
Fm	-	Filémon	Op	-	Openbaring

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* kunnen twee soorten haakjes voorkomen:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes []

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling *cursief* staan. Omdat ik in dit boek de hele bijbeltekst cursief weergeef, maak ik gebruik van deze haakjes om deze woorden die cursief in de gedrukte uitgave staan te markeren. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het *Nieuwe Testament* worden drie soorten haakjes gebruikt. Ik citeer wat hierover in het 'Voorwoord' van de TELOS-vertaling wordt gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst

te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes []

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.'

Overzicht van de brief

I Romeinen 1-8

Gods gerechtigheid uit geloof (**leerstellig gedeelte**)

1. Rm	1:1-17	Inleiding	
2. Rm	1:18-3:20	De noodzaak van de rechtvaardiging	
	1:18-32	De goddeloze heidenen	} Allemaal
} zondaren
	2:1-16	De eigengerechtigde volken	
	2:17-3:8	De Joden	
	3:9-20	Er is niemand die goed doet	
3. Rm	3:21-5:11	De rechtvaardiging door geloof	
	3:21-26	De gerechtigheid van God	
	3:27-4:25	Alleen door geloof	
	5:1-11	Vrede met God	
4. Rm	5:12-8:39	In Adam - in Christus	
	5:12-21	Twee families	
	6:1-7:14	Genade en wet	
	7:15-25	Ervaringen	
	8:1-39	In Christus geen veroordeling	

II Romeinen 9-11

De plaats van Israël in Gods heilsplan (**historisch gedeelte**)

<i>Rm</i>	9:1-33	De soevereiniteit van God
	10:1-21	Het falen van Israël
	11:1-36	Israël weer aangenomen

III Romeinen 12-16

De uitwerking in het christelijk leven (**praktisch gedeelte**)

1. Rm	12:1-15:13	Christelijke verantwoordelijkheid	
	12:1-21	Dienst en leven	
	13:1-14	Verhouding tot de overheid	
	14:1-15:13	Sterken en zwakken	
2. Rm	15:14-16:27	Tot besluit	
	15:14-33	De persoonlijke dienst van Paulus	
	16:1-27	Groeten en lofprijzing	

Romeinen 1

Het evangelie van God | *verzen 1-7*

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Paulus, slaaf van Christus Jezus, geroepen apostel, afgezonderd tot [het] evangelie van God 2 (dat Hij tevoren had beloofd door Zijn profeten in heilige Schriften) 3 aangaande Zijn Zoon (Die geworden is uit [het] geslacht van David naar [het] vlees, 4 Die verklaard is als Gods Zoon in kracht naar [de] Geest van de heiligheid, door dodenopstanding), Jezus Christus onze Heer – 5 door Wie wij genade en [het] apostelschap ontvangen hebben voor Zijn Naam, tot geloofsgehoorzaamheid onder alle volken 6 (waartoe ook u behoort, geroepenen van Jezus Christus) – 7 aan alle geliefden van God die in Rome zijn, geroepen heiligen: genade zij u en vrede van God onze Vader en van [de] Heer Jezus Christus.

Ik neem aan dat je de inleiding van dit boek hebt doorgelezen. Dan kunnen we nu beginnen aan de eerste brief van het Nieuwe Testament.

V1. Als je op je ontdekkingstocht door de Bijbel begint met de *brief aan de Romeinen*, heb je een geweldig goede keus gemaakt. In deze brief vind je namelijk alles wat je nodig hebt om erachter te komen hoe God jou zag toen je Hem niet kende én hoe Hij jou nu ziet nu je Hem wel kent. Voor je verdere leven als christen is dat heel belangrijk. Het geeft je de zekerheid, de volle overtuiging, dat je de goede weg bent ingeslagen. Je moet nog wel leren lopen op die weg, maar de weg zelf is goed. Paulus (of eigenlijk de Heilige Geest, maar dat komt later wel aan de orde) is door God uitgekozen om in deze brief met jou daarover te praten.

Waar hij het over gaat hebben, staat al direct in *vers 1*, namelijk over *“het evangelie van God”*. Het evangelie dat je hebt aangenomen

men, is niet door een mens bedacht, maar het is van God uitgegaan. Het is *Zijn* evangelie.

V2. Vroeger heeft God al door Zijn profeten verteld dat Hij het zou laten prediken. In het Oude Testament, ook wel zoals hier "*de heilige Schriften*" genoemd, kun je daarover lezen. In de tijd van het Oude Testament heeft God de mens telkens op de proef gesteld om te zien of deze Hem zou dienen. Maar telkens faalde de mens. Dat dit waar is, heb jij aan den lijve ondervonden en ook voor God erkend. Ten slotte maakte God bekend, dat Hij Zelf aan het werk zou gaan. Dat is gebeurd, toen Hij Zijn Zoon zond.

V3. De inhoud van het evangelie van God is de Zoon van God. Het is het evangelie van God "*aangaande Zijn Zoon*", zo lees je in *vers* 3. Het gaat niet over een leer, maar over een Persoon met Wie je nu een levende relatie hebt door het geloof. Over de Zoon van God zijn heel veel dingen in de Bijbel te vinden, de hele Bijbel staat er vol van. Het is zelfs zo, dat je de bedoeling van een gedeelte van de Bijbel of een bepaald vers pas goed begrijpt als je gaat zien wat het je over de Heer Jezus vertelt.

Nu worden er in de *verzen* 3 en 4 twee dingen van de Heer Jezus gezegd die belangrijk zijn om de inhoud van deze brief te kunnen begrijpen. In de eerste plaats wordt van Hem gezegd dat Hij is voortgekomen "*uit [het] geslacht van David*". Als de Zoon van David had Hij recht op de troon van Jahweh (de Naam van God in het Oude Testament als de God van het verbond) te Jeruzalem. Nu Israël Hem heeft verworpen, is de tijd van de troonsbestijging uitgesteld. In de *hoofdstukken* 9-11 van deze brief zul je zien hoe God ervoor zal zorgen dat alle beloften die Hij aan David heeft gedaan, ook vervuld zullen worden.

V4. Het tweede wat van de Heer Jezus wordt gezegd, komt wonderlijk genoeg voort uit de verwerping van de Heer Jezus door Zijn volk. Hij, Die als Mens is gedood door kruisiging, maakt duidelijk dat Hij tevens de Zoon van God is wanneer Hij in kracht opstaat uit de doden. Dat Hij "*Gods Zoon in kracht*" is, is niet pas bij Zijn eigen opstanding komen vast te staan, maar al tijdens Zijn leven, doordat Hij anderen die gestorven waren, liet opstaan.

Denk maar aan Lazarus, de jongeling van Nain en het dochtertje van Jairus.

Zijn opstanding van tussen de doden uit (want de andere mensen bleven in de dood) was “naar de Geest van heiligheid”. Dat is een belangrijke toevoeging. Alles wat de Heer Jezus in Zijn leven deed, was volkomen in overeenstemming met de Heilige Geest. Het was allemaal in overeenstemming met Gods wil en dus was er niets verkeerd in Zijn leven.

Maar in de drie uren van duisternis op het kruis kwam Hij wel in aanraking met het kwaad. Daar en toen werd Hij tot zonde gemaakt (2Ko 5:21), daar en toen droeg Hij onze zonden in Zijn lichaam (1Pt 2:24). God oordeelde Hem daarvoor en gaf Hem het loon van de zonde, dat is de dood (Rm 6:23). Wanneer Hij dan opstaat uit de dood, kan de Geest van heiligheid Zich ook daar volkomen een mee maken, omdat alles wat met de zonde, het verkeerde, te maken heeft, volkomen door Hem is uitgeboet. Als je zo ziet Wie de Heer Jezus is en wat Hij gedaan heeft, kan het niet moeilijk zijn Hem als Heer van je leven te erkennen, zoals Paulus aan het eind van *vers 4* zegt.

V5-7. Paulus is onder de indruk van die Persoon. Daarom wil hij tot alle volken uitgaan om mensen tot geloofsgehoorzaamheid aan die Persoon te brengen. Ik hoop dat er ook iets uit jouw (en mijn) leven straalt, in woord en daad, waardoor anderen de Heer Jezus in het geloof gaan gehoorzamen.

Lees nog eens Romeinen 1:1-7.

Verwerking: Vertel met je eigen woorden aan God Wie de Heer Jezus voor jou is.

Het verlangen van Paulus | verzen 8-15

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

8 Allereerst dank ik mijn God door Jezus Christus over u allen, omdat uw geloof wordt rond verteld in de hele wereld. 9 Want God, Die ik dien in mijn geest in het evangelie van Zijn Zoon, is mijn Getuige hoe ik onophoudelijk u gedenk, 10 terwijl ik altijd in mijn gebeden bid of ik wellicht nu eens door de wil van God het voorrecht mocht hebben tot u te komen. 11 Want ik verlang zeer u te zien, om u enige geestelijke genadegave mee te delen tot uw versterking; 12 dat is, om in uw midden mee vertroost te worden door elkaars geloof, zowel dat van u als dat van mij. 13 Maar ik wil niet dat u onbekend is, broeders, dat ik mij dikwijls voorgenomen heb tot u te komen (en tot nu toe verhinderd ben), om ook onder u enige vrucht te hebben, evenals onder de overige volken. 14 Van Grieken en barbaren, van wijzen en onwetenden ben ik een schuldenaar. 15 Zo ben ik dan, wat mij betreft, bereid ook aan u die in Rome bent, het evangelie te verkondigen.

V8. “Allereerst dank ik mijn God.” Het eerste wat Paulus doet – en dat doet hij in bijna alle brieven die hij geschreven heeft –, is God danken voor de gelovigen. Je leeft in een wereld vol ondankbare mensen. Soms, zonder dat je het merkt, laat je je door die ondankbaarheid meeslepen. God weet dat. Daarom zegt Hij regelmatig in de Bijbel iets over danken. Danken is een uiting van vreugde, van blijdschap. Je dankt God voor iets, waarvan je weet dat je het van Hem gekregen hebt en omdat je weet dat Hij alleen dingen geeft die goed zijn.

Ik las eens een geschiedenis van een man die bij een val zijn ruggengraat had gebroken en daardoor in een rolstoel was terechtgekomen. Hij had God er eerst voor vervloekt. Na zijn bekering zei hij: ‘Als ik straks voor de troon van God sta, zal ik Hem danken dat Hij mijn ruggengraat gebroken heeft. Als God mij zo verder had laten leven, was ik regelrecht naar de hel gegaan.’ Zo zie je dat, wat God doet, ons ten slotte altijd dankbaar maakt. Heb jij God wel eens voor je broeders en zusters gedankt? Je kent onge-

twijfeld wel een aantal gelovigen. Je hoort nu bij hen. Je vroegere vrienden laten je links liggen en je hoort ook niet meer bij hen, maar je hebt er andere voor in de plaats gekregen.

V9. Paulus heeft iets horen vertellen over de gelovigen die in Rome wonen. Over *hun geloof* wordt verteld in de hele wereld. Dat sluit aan bij wat Paulus zelf bezighoudt. Zijn geest, zijn gedachteleven, is maar van één ding vervuld en dat is: het dienen van God *“in het evangelie van Zijn Zoon”*. Als je pas bekeerd bent, kunnen nog veel gedachten van je oude leven je bezighouden. Daarom is het goed dingen te bedenken die met de Heer Jezus te maken hebben.

V10-11. Paulus wil graag eens naar de gelovigen in Rome toe. Hij heeft hen nog nooit gezien, maar dat betekent niet dat hij geen belangstelling voor hen heeft. Hij denkt voortdurend aan hen in zijn gebeden. Zij hebben versterking nodig en die kan hij hun geven door hen *“enige geestelijke genadegaven mee te delen”*.

V12. Wat dat betekent, staat er direct achter: *“Dat is, om in uw midden mee vertroost te worden door elkaars geloof, zowel dat van u als dat van mij.”* Jij en ik, wij hebben ook die versterking van ons geloof nodig. Daarvoor moeten we met elkaar contact zoeken en onze ervaringen in het geloof uitwisselen. Voor beide partijen is dat een vertroosting. Het maakt niet uit of je dat doet met iemand die ook pas bekeerd is, of met iemand die al veel in het geloof beleefd heeft. Voor Paulus, die toch wel veel in het geloof heeft meegeemaakt, is het in elk geval ook een vertroosting dit bij de gelovigen in Rome te mogen beleven. Zoek daarom je medegelovigen op. Jij hebt hen nodig en zij hebben jou nodig.

V13-15. Paulus is al vaak van plan geweest naar Rome te gaan, want hij wil ook onder hen *“enige vrucht”* hebben. Dat is geen zoeken van eigen roem. Hij is het aan God verschuldigd, Die hem tot die dienst heeft geroepen. Die ‘schuld’ kan hij alleen inlossen als hij zijn dienst vervult. Zijn dienst is de verkondiging van het evangelie. Nu zou je kunnen zeggen: ‘Maar deze mensen kenden de Heer Jezus toch al?’ Ja, maar het evangelie houdt meer in dan de prediking van bekering en geloof.

Evangelie betekent 'blijde boodschap'. Je hebt al gezien dat het evangelie genoemd wordt: het "*evangelie van God*". Dat is omdat in het evangelie tot uiting komt wat er in het hart van God is. Welnu, God heeft heel wat meer in Zijn hart om ons te vertellen dan alleen dat we ons moeten bekeren en geloven in de Heer Jezus. In feite is het zo, dat we pas nadat we ons bekeerd hebben, in staat zijn om de volle raad van God (dat is alles wat Hij voor ons in Zijn hart heeft) te gaan ontdekken.

Voor ons is het maar goed dat Paulus niet persoonlijk naar Rome heeft kunnen gaan. Daardoor heeft hij deze brief aan hen geschreven, zodat wij nu ook kennis kunnen nemen van 'het evangelie' dat hij hun wilde verkondigen.

Lees nog eens Romeinen 1:8-15.

Verwerking: Dank God voor je broeders en zusters; noem hen met name.

Gods kracht tot behoudenis | verzen 16-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

16 Want ik schaam mij niet voor het evangelie; want het is Gods kracht tot behoudenis voor ieder die gelooft, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek. 17 Want gerechtigheid van God wordt daarin geopenbaard op grond van geloof tot geloof, zoals geschreven staat: 'Maar de rechtvaardige zal op grond van geloof leven'. 18 Want toorn van God wordt van [de] hemel geopenbaard over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van mensen die de waarheid in ongerechtigheid bezitten; 19 omdat wat van God gekend kan worden, onder hen openbaar is, want God heeft het hun geopenbaard 20 – want van [de] schepping van [de] wereld af worden wat van Hem niet gezien kan worden, Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, uit Zijn werken met inzicht doorzien –, opdat zij niet te verontschuldigen zijn, 21 omdat zij, hoewel zij God kennen, [Hem] als God niet verheerlijkt of gedankt hebben, maar in hun overleggingen zijn zij tot dwaasheid vervallen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden.

V16. Schaam jij je wel eens voor het evangelie? Ik wel. Dat komt, denk ik, omdat we nog niet genoeg doordrongen zijn van de kracht van God die in het evangelie werkzaam is. We zien nog te veel op wat de mensen ervan vinden, want daar zijn we best nog gevoelig voor. Maar je hebt toch zelf ontdekt wat het evangelie uitwerkt: dat het de behoudenis betekent voor verloren mensen? Je hebt het toch geloofd? Door het geloof heb je er deel aan gekregen. Misschien heb je wel geprobeerd om je behoudenis te verdienen door zo goed mogelijk te leven of veel weg te geven. Maar je hebt moeten erkennen dat de mens in zichzelf geen kracht heeft om behouden te worden.

V17. Dat betekent niet dat God de mens zomaar te hulp komt bij zijn pogingen om behouden te worden en dat Hij daarvoor het verkeerde maar door de vingers ziet. Het evangelie laat nu juist zien dat als God de mens op grond van geloof (en niet door eigen inspanningen) behoudt, Hij dat doet op een rechtvaardige wijze.

Dat is de betekenis van de uitdrukking de “*gerechtigheid van God*”. De ‘gerechtigheid van God’ is een van de hoofdthema’s van deze brief en wil zeggen dat God rechtvaardig is in Zijn handelen.

In het verloop van deze brief komen we dat begrip enkele keren tegen en daar zal ik proberen er wat meer van te zeggen. Hier is het genoeg dat je weet dat je door de *kracht van God* en het *rechtvaardig handelen van God* behouden bent geworden. Het is dus niet afhankelijk van je gevoel, of en hoe je het voelt.

Van jouw kant was “*geloof*” de voorwaarde om de behoudenis te ontvangen. En zolang je op aarde leeft, mag je leven door geloof. Dit geloof heeft niet de betekenis van de onzekerheid die de mensen om ons heen aan dit woord geven. Geloof heeft in de Bijbel de betekenis van een vast vertrouwen. Geloof is dus het vaste vertrouwen in en op God, Die alles voor jou gedaan heeft om je te behouden en Die alles voor je zal doen om je veilig door dit leven heen te loodsen, totdat je bij Hem bent.

V18. Wat was het toch noodzakelijk dat we gered werden! De toorn van God! Indrukwekkende woorden! Hoeveel mensen gaan er niet minachtend en spottend aan voorbij als in de prediking van het evangelie over de toorn van God gesproken wordt? Deze toorn komt over “*alle goddeloosheid*”, dat wil zeggen over alle vormen van goddeloosheid. Goddeloosheid wil zeggen dat men zich niets aantrekt van God, Hem negeert. Deze toorn komt ook over de “*ongerechtigheid van mensen die de waarheid in ongerechtigheid bezitten*”. Dat zijn mensen, zowel Joden als christenen, die *belijden* dat zij de waarheid kennen, maar daar op een totaal verkeerde, dat is een onbijbelse manier mee omgaan.

Het gaat dus om twee categorieën mensen: mensen die zonder God leven en mensen die zeggen dat ze wel met God leven, maar dat alleen met hun mond doen en aan hun leven een eigen invulling geven. Deze laatsten zetten God in wezen dus ook buitenspel.

V19-21. Het erge is dat de mens geen enkele aandacht schenkt aan “*wat van God gekend kan worden*”. Nooit zou een mens iets

van God hebben kunnen kennen, als God het Zelf niet had geopenbaard. In de schepping, het werk van Zijn vingers, heeft God *“Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid”* zichtbaar gemaakt. Ieder weldenkend mens moet, op grond van wat hij om zich heen in de schepping waarneemt, tot de conclusie komen dat er een God is. Dat zou hem moeten brengen tot verheerlijking van, of dank aan God. Het resultaat is helaas anders. Wie in zijn overleggingen God buitensluit, vervalt tot dwaasheid en raakt elk licht over de oorsprong, de zin en het doel van het leven kwijt. *“Hun onverstandig hart is verduisterd geworden.”* Wat is er van een dergelijk mens nog te verwachten?

Lees nog eens Romeinen 1:16-21.

Verwerking: Vraag aan God of Hij je wil helpen je vandaag niet voor het evangelie te schamen.

De mens zonder God | verzen 22-32

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

22 Bewerend wijzen te zijn, zijn zij dwaas geworden 23 en hebben de heerlijkheid van de onvergankelijke God vervangen door [iets] dat lijkt op [het] beeld van een vergankelijk mens, van vogels, van viervoetige en van kruipende dieren. 24 Daarom heeft God hen in de begeerten van hun harten overgegeven aan onreinheid, om hun lichamen onder elkaar te onteren; 25 zij die de waarheid van God vervangen hebben door de leugen en het schepsel geëerd en gediend hebben boven de Schepper, Die gezegend is tot in eeuwigheid. Amen. 26 Daarom heeft God hen overgegeven aan onterende hartstochten; want ook hun vrouwen hebben de natuurlijke omgang vervangen door de tegennatuurlijke; 27 en evenzo hebben ook de mannen de natuurlijke omgang met de vrouw opgegeven en zijn in hun lust tegen elkaar ontbrand, zodat mannen met mannen schandelijkheid bedrijven en het verdiende loon voor hun afdwaling in zichzelf ontvangen. 28 En daar het hun niet goeddacht God te erkennen, heeft God hen overgegeven aan een verkeerd denken, om dingen te doen die niet betamen; 29 vervuld van alle ongerechtigheid, boosheid, hebzucht, slechtheid; vol afgunst, moord, twist, list, kwaadaardigheid; 30 kwaadsprekers, lasteraars, Godhaters, smaders, hoogmoedigen, grootsprekers, uitvinders van boze dingen, [de] ouders ongehoorzaam, 31 onverstandig, trouweloos, liefdeloos, onbarmhartig; 32 die, hoewel zij de eis van het recht van God kennen – dat zij die zulke dingen bedrijven, [de] dood verdienen –, ze niet alleen doen, maar ook een welgevallen hebben aan hen die ze bedrijven.

V22. Wat je in deze verzen leest, is nu niet direct geschikt om je onder de indruk te brengen van de mens als hoogstaand schepsel. Dat wil men ons vandaag de dag juist wel laten geloven en ook, dat het allemaal nog veel beter wordt. Het tegendeel is waar. God windt er geen doekjes om. Eerlijk, en daardoor lijkt het misschien hard, beschrijft Hij hoe diep de mens gevallen is, nadat hij God de rug heeft toegekeerd. God doet dat niet opdat jij en ik nu zouden neerkijken op de mensen om ons heen. Nee, want wat God hier

zegt, was waar van jou en van mij voordat wij de Heer Jezus als Verlosser aannamen. Zo leefden wij. En in onszelf zijn wij nog steeds zo. Eigenlijk krijg je daar pas oog voor als je een kind van God bent geworden.

Laat één ding duidelijk zijn: God heeft de mens niet slecht gemaakt. In *Genesis 1:31* staat: “En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.” Daar hoort ook de mens bij. Maar als de mens zijn verbinding met God prijsgeeft, geeft God de mens over aan zichzelf. Dat lezen we drie keer in dit gedeelte: in de *verzen 24,26,28*.

V23-27. Als de mens de heerlijkheid van de onvergankelijke God prijsgeeft en in plaats daarvan iets stelt wat lijkt op een vergankelijk, voorbijgaand mens of dier, dan geeft God hem daaraan over. Dan geeft Hij hen, in de begeerten van hun hart, over aan onreinheid. Nou, de resultaten daarvan kun je wel om je heen zien.

En als mensen de waarheid van God veranderen in de leugen, geeft God hen over aan ontorende hartstochten: homoseksualiteit zowel bij mannen als bij vrouwen. Vandaag worden dat ‘alternatieve gedragwijzen en samenlevingsvormen’ genoemd, die je moet accepteren. Hier lees je dat het een oordeel van God is: ze ontvangen het verdiende loon voor hun afdwaling in zichzelf. Als het schepsel geëerd en gediend wordt boven de Schepper, is dit het resultaat.

God heeft de mens geschapen om door hem geëerd en gediend te worden. Het ligt in de natuur van de mens dat hij alleen beantwoordt aan zijn mens zijn als hij leeft voor God. Als hij dat doet, beleeft hij daarin zijn grootste vreugde en voldoening. Dat was ook Gods bedoeling toen Hij de mens schiep. Maar als de mens dat niet doet, geeft God hem over aan een leven in de tegennatuurlijke verhoudingen zoals Paulus die hier beschrijft en die we steeds openlijker om ons heen tegenkomen. Het tegennatuurlijke ervan wordt openlijk geloofchend. Je mag er niets van zeggen. Je moet het zelfs aanvaarden als normaal, anders kun je vervolgd worden wegens discriminatie. Zo wordt in het christelijke Westen de waarheid van God vervangen door de leugen.

V28. De derde keer dat God de mens aan zichzelf overgeeft, hoe dat gebeurt, staat in *vers 28* beschreven. Omdat de mensen God buiten hun denken hebben gesloten, heeft God hen “overgegeven aan een verkeerd denken”. Daardoor zijn ze dingen gaan doen die niet betamelijk, die niet netjes of fatsoenlijk zijn.

V29-32. En dan volgt er een lijst die er niet om liegt. Je zult daarin ongetwijfeld met schaamte dingen herkennen die jij ook gedaan hebt. Wat je ermee kon verdienen, was slechts “de dood” (*vers 32*) en niet het genot en het plezier dat je ervan verwachtte. Het zijn allemaal dingen die leven in het hart en tot uiting komen in het gedrag van een mens die leeft zonder rekening te houden met God. Voor zichzelf én zijn medemens produceert hij alleen maar zaken die gerekend moeten worden tot ‘de dood’. Er is niets voor God bij. Diep in hun hart weten ze wel hoe God erover denkt, maar ze trekken zich er niets van aan. Ze gaan rustig door met hun eigen leven, terwijl ze hun goedkeuring uitspreken over anderen die op dezelfde wijze leven.

Lees nog eens Romeinen 1:22-32.

Verwerking: Zeg tegen God dat Hij gelijk heeft in Zijn beoordeling van de mens.

Romeinen 2

Het rechtvaardig oordeel van God | verzen 1-8

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Daarom bent u niet te verontschuldigen, mens, wie u ook bent die oordeelt; want waarin u de ander oordeelt, veroordeelt u zichzelf; want u die oordeelt, bedrijft dezelfde dingen. 2 Wij nu weten, dat het oordeel van God naar waarheid is over hen die zulke dingen bedrijven. 3 En denkt u dit, mens, die oordeelt hen die zulke dingen bedrijven en ze [zelf] doet, dat u aan het oordeel van God zult ontkomen? 4 Of veracht u de rijkdom van Zijn goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, zonder te weten dat de goedertierenheid van God u tot bekering leidt? 5 Maar naar uw hardheid en onbekeerlijk hart hoopt u voor uzelf toorn op in [de] dag van [de] toorn en van [de] openbaring van [het] rechtvaardig oordeel van God, 6 Die ieder zal vergelden naar zijn werken; 7 hun die met volharding in goed werk heerlijkheid, eer en onvergankelijkheid zoeken, eeuwig leven; 8 maar hun die twistziek zijn en ongehoorzaam aan de waarheid maar gehoorzaam aan de ongerechtigheid, toorn en gramschap.

V1. Je kent ze misschien wel, die mensen die precies weten hoe een ander moet zijn. Ze kunnen met 'smaak' vertellen over de tekorten van anderen (en dan druk ik me nog voorzichtig uit). Het zijn mensen die niet leven op de losbandige manier zoals die in het vorige hoofdstuk is beschreven, maar als ze anderen zien die dat wel doen, veroordelen zij hen. Wat ze niet beseffen, is dat ze daarmee in feite het oordeel over zichzelf vellen, want in hun eigen hart gaan dezelfde dingen schuil.

Een duidelijk voorbeeld vind je in *Johannes 8:1-11*. Daar komen de leiders van het volk Israël bij de Heer Jezus met een vrouw die op heterdaad betrapt is bij het plegen van overspel. Op hun vraag

wat er met haar zou moeten gebeuren, antwoordt de Heer: “*Wie van u zonder zonde is, laat die het eerst een steen op haar werpen*” (Jh 8:7). En dan gaan ze allemaal weg! Niet een van de aanklagers ging vrijuit. In hun hart hadden ze allen dezelfde zonde bedreven. Zo geldt dat voor ieder mens die van zichzelf denkt, dat hij zich niet schuldig maakt aan de vreselijke zonden die hij bij anderen met de vinger aanwijst.

V2-3. Maar wij, jij en ik, weten dat zij niet zullen ontkomen aan het oordeel van God dat in waarheid over hen komt. Er komt een dag, zo staat er verderop in *vers 16*, dat God het verborgene van de mensen zal oordelen. Dan zal voor ieder volkomen duidelijk worden hoe GóD altijd tegen de dingen heeft aangekeken.

V4. Er is gelukkig ook een andere kant aan deze zaak. Er is niet alleen het *oordeel* van God, maar ook de *goedertierenheid* van God. Daardoor ben jij, en is iedere gelovige, tot bekering gekomen. Wat een rijkdom aan “*goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid*” (= geduld) is er toch in God aanwezig! God wilde je niet op de weg van het verderf laten voorthollen. Hij kwam je tegen en liet je zien waarmee je bezig was en waar je terecht zou komen. Dat raakte je geweten en bracht je tot de erkenning dat Gods oordeel je terecht moest treffen.

Bekering is: jezelf zien zoals God je ziet en Zijn oordeel over jezelf aanvaarden. Je dacht van jezelf altijd heel wat en je dacht van God altijd heel gering. Daar is nu een radicale omkeer (bekering) in gekomen. Je denkt nu gering van jezelf en heel groot van God. In de praktijk moet je leren dat steeds meer waar te maken, maar toch is dit het uitgangspunt voor je verdere leven. Dit zicht op jezelf en op God is je door Zijn goedertierenheid gegeven.

V5. Wie echter aan Gods goedertierenheid voorbijgaat, toont de verharding en de onbekeerlijkheid van zijn hart. Zo iemand vindt dat hij van zichzelf goed genoeg is om voor God te kunnen verschijnen. Maar alle daden die een mens met een onbekeerlijk hart doet (hoewel die daden in zijn eigen ogen goede daden kunnen zijn), vormen een steeds groter wordende hoop daden waarover

Gods oordeel komt “in [de] dag van [de] toorn en van [de] openbaring van [het] rechtvaardig oordeel van God”.

V6-8. Wanneer God de werken van de mens gaat beoordelen en vergelden, doet Hij dat echt rechtvaardig. Aan de ene kant geeft Hij eeuwig leven aan ieder die zonder falen volhoudt goed werk te doen en blijft zoeken naar “heerlijkheid, eer en onvergankelijkheid”. Aan de andere kant zal Hij Zijn “toorn en gramschap” uitstorten over allen die in hun leven de ingevingen van hun natuurlijke hart gevolgd zijn en geen rekening hebben gehouden met Zijn rechten.

In beide gevallen laten mensen in hun leven zien wat ze najagen en in beide gevallen zal God Zijn oordeel daarover geven. Dit is de manier waarop God handelt met mensen die voor zichzelf de normen en waarden van het leven hebben vastgesteld.

Tot nu toe is er geen enkel mens geweest die als beloning voor zijn voorbeeldige, onberispelijke leven het eeuwige leven van God heeft ontvangen, omdat geen enkel mens onberispelijk heeft geleefd. Alleen de Heer Jezus was volmaakt. En Hij, Die het leven verdiend had, ging in de dood. Hij deed dat vrijwillig. Nu geeft Hij, Die Zelf het eeuwige leven is, dit eeuwige leven aan ieder die toegeeft het zelf niet te kunnen verdienen.

Lees nog eens Romeinen 2:1-8.

Verwerking: Denk erover na hoe je iemand, die van zichzelf vindt dat hij alles goed doet, het evangelie moet brengen.

Joden en heidenen | verzen 9-16

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

9 Verdrukking en benauwdheid over elke ziel van een mens die het kwade werkt, eerst van [de] Jood en ook van [de] Griek; 10 maar heerlijkheid, eer en vrede voor ieder die het goede werkt, eerst voor [de] Jood en ook voor [de] Griek; 11 want er is geen aanzien des persoons bij God. 12 Want allen die zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en allen die onder [de] wet gezondigd hebben, zullen door [de] wet geoordeeld worden 13 (want niet de hoorders van [de] wet zijn rechtvaardig bij God, maar de daders van [de] wet zullen gerechtvaardigd worden; 14 want wanneer [de] volken, die geen wet hebben, van nature de [geboden] van de wet doen, dan zijn dezen die geen wet hebben, zichzelf tot wet, 15 en zij tonen dat het werk van de wet in hun harten geschreven staat, terwijl hun geweten meegetuigt en hun gedachten elkaar onderling beschuldigen of ook verontschuldigen), 16 op de dag dat God het verborgene van de mensen zal oordelen door Christus Jezus, naar mijn evangelie.

Inleiding. Eerst een stukje herhaling. In *hoofdstuk 1:19-32* gaat het over de heidenen. In *hoofdstuk 2:1-8* richt Paulus zich tot mensen die van zichzelf vinden dat ze het lang niet zo bar hebben gemaakt als die heidenen.

V9-11. In de *verzen 9-16* die we nu voor ons hebben, gaat Paulus daarop door. Maar nu gaat hij een onderscheid aanbrengen tussen twee verschillende groepen mensen. Er zijn Joden en er zijn Grieken, dat wil zeggen heidenen. Bij het woord 'heidenen' (of zoals het hier staat: 'Grieken') moet je niet alleen denken aan de binnenlanden van Afrika. Met 'Grieken' (of: heidenen) bedoelt Paulus iedereen die geen Jood is, dus alle mensen met wie God niet op die speciale manier een band had zoals Hij die met de Joden had. Joden zijn mensen aan wie God Zijn wil heeft bekendgemaakt door hun een wet te geven. Aan de heidenen heeft God Zich niet op die manier bekendgemaakt.

Dit kun je toepassen op de situatie waarin wij leven. Zo zijn er mensen die zijn opgegroeid in een christelijk gezin en er zijn mensen die zijn opgegroeid in een gezin waar Zijn wil niet wordt gekend. Toch is er bij God, in het oordeel dat Hij zal uitspreken, geen aanzien des persoons. Wie het kwade werkt, of dat nu een Jood is of een Griek, ontvangt van God “*verdrukking en benauwdheid*” en wie het goede werkt, of hij nu een Jood is of een Griek, ontvangt van Hem “*heerlijkheid, eer en vrede*”.

V12. Wat wel anders is, is de maatstaf die bij de beoordeling wordt aangelegd. De Jood en de Griek hebben allebei iets van God ontvangen waardoor ze weten wat goed en kwaad is. Aan de Joden heeft God een wet gegeven, waarin Hij bekendmaakte wat zij moesten doen. Zij zullen door die wet geoordeeld worden. De heidenen hebben nooit een wet gehad. Zij zullen zonder wet verloren gaan.

V13-15. Maar de heidenen hebben wel iets anders, namelijk een geweten. De meeste heidenen weten van nature dat zij bijvoorbeeld niet mogen stelen, hoewel God hun dat nooit officieel door een wet heeft meegedeeld. Als ze het toch van plan zouden zijn, krijgen ze last van hun geweten. Dat gaat spreken. Als ze nu naar de stem van hun geweten luisteren, zullen ze niet stelen. Daardoor tonen zij dat het *werk* van de wet in hun harten geschreven staat, want in de wet staat: “*U zult niet stelen*” (Ex 20:15). Wie doet wat de wet zegt, al is iets hem nooit als wet meegedeeld, zal gerechtvaardigd worden. Want het gaat er niet om of je *gehoord* hebt wat Gods wil is, maar of je *doet* wat God wil.

Ieder mens, ook al is hij onbekend met God en Zijn wil, heeft door zijn opvoeding of omgeving iets meegekregen waardoor hij het verschil weet tussen goed en kwaad. Hij kan dat wel wegdrücken en niet naar de stem van zijn geweten luisteren, maar diep in zijn hart is het er wel. En ook anderen uit zijn omgeving zullen hem aan het verkeerde herinneren. Binnen de groep waarin iemand leeft, gelden bepaalde regels. Wanneer iemand een van die regels overtreedt, dan wordt hij beschuldigd. Wordt iemand ergens van beschuldigd en het blijkt dat hij de overtreding niet heeft begaan,

dan wordt hij verontschuldigd. Zo werkt dat bij mensen die geen kennis van God hebben.

V16. Maar God ziet dieper dan de daden. Hij ziet waar de daden uit voortkomen. Hij ziet het verborgene van het hart, waar de overleggingen plaatsvinden. Hij kent de motieven waardoor iemand zich laat leiden. Wij kunnen onze ware bedoelingen voor elkaar verbergen, maar voor God niet. Er komt een dag dat God dit verborgene zal oordelen door Jezus Christus (1Ko 4:5).

Voor veel mensen is dat maar een griezelige gedachte. Ze denken daar liever maar niet aan. Toch hoort ook dit oordeel bij wat Paulus hier "*mijn evangelie*" noemt. De motieven zijn voor God minstens zo belangrijk als de daden. Mensen kunnen zich op de daden verkijken, God niet. Wie echt met God leeft, zal er geen moeite mee hebben zijn hart helemaal open te zetten voor God.

Lees nog eens Romeinen 2:9-16.

Verwerking: Hoe sta jij tegenover de gedachte dat God alles van je weet?

De Joden en de wet | verzen 17-29

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

17 Als u nu een Jood genoemd wordt, op [de] wet steunt, in God roemt, 18 [Zijn] wil kent en beproeft wat het beste is, omdat u uit de wet bent onderwezen, 19 en van uzelf vertrouwt dat u een leidsman bent van blinden, een licht voor hen die in duisternis zijn, 20 een opvoeder van onverstandigen, een leermeester van onmondigen, daar u in de wet de belichaming van de kennis en de waarheid hebt, – 21 u dan die een ander leert, leert u zichzelf niet? U die predikt dat men niet mag stelen, steelt u? 22 U die zegt dat men geen overspel mag plegen, pleegt u overspel? U die de afgoden verfoeit, pleegt u tempelroof? 23 U die zich op [de] wet beroemt, onteert u God door de overtreding van de wet? 24 Want om u wordt de Naam van God onder de volken gelasterd, zoals geschreven staat. 25 Want besnijdenis is wel nuttig als u [de] wet doet, maar als u een overtreder van [de] wet bent, is uw besnijdenis tot onbesnedenheid geworden. 26 Als dan de onbesnedenen de rechten van de wet bewaart, zal niet zijn onbesnedenheid voor besnijdenis worden gerekend, 27 en zal de van nature onbesnedenen die de wet volbrengt, [niet] u oordelen die met letter en besnijdenis een overtreder van [de] wet bent? 28 Want niet hij is een Jood die het uiterlijk is, en niet dat is de besnijdenis die iets uiterlijks is, in [het] vlees, 29 maar hij is een Jood die het in het verborgen is, en [dat is] besnijdenis: [die] van [het] hart, naar [de] geest, niet naar [de] letter; zijn lof is niet van mensen, maar van God.

V17-20. Nu gaat Paulus de Joden aanspreken om hun duidelijk te maken dat ook zij het evangelie van God nodig hebben. Hij somt eerst een aantal dingen op waarop zij zich beroemen. Zij beroemen zich erop met God in verbinding te staan. Zij vertrouwen van zichzelf dat ze “een leidsman”, “een licht”, “een opvoeder” en “een leermeester” kunnen zijn, omdat zij menen door de wet Gods wil te kennen. Zij vinden van zichzelf dat zij heel wat kunnen betekenen voor anderen, die volgens hen blind, in de duisternis,

onverstandig en onmondig zijn. Ze voelen zich superieur, verheven boven de andere mensen.

V21-23. God heeft hun inderdaad Zijn wil bekendgemaakt in de wet. Waar ze echter niet aan denken, is dat ze allereerst zelf daarvoor moeten luisteren en eraan gehoorzaam zijn. Zo kunnen ook christenen zich erop beroemen de Bijbel te kennen. Ze houden anderen voor hoe ze zich te gedragen hebben, maar zichzelf hebben ze nog nooit in het licht van de Bijbel gezien. Ze weten het alleen voor anderen. Wat ze bij een ander veroordelen als stelen, noemen ze, als het henzelf betreft, iets nemen waar ze recht op hebben. En als ze zeggen dat overspel plegen verkeerd is, denken ze er niet aan, dat de Heer Jezus heeft gezegd dat wie een vrouw aanziet om haar te begeren, al overspel met haar heeft gepleegd in zijn hart (Mt 5:28).

Ze weten ook goed dat een afgod iets verfoeilijks is, maar ze staan er niet bij stil dat ze hetzelfde doen. Het roven van dingen die gebruikt werden voor de dienst in de tempel van God om die voor zichzelf te gebruiken, is eigenlijk hetzelfde. Denk bijvoorbeeld eens aan bezittingen, tijd, kracht, verstand en dergelijke. Het hoort allemaal in de dienst van God gesteld te worden. Maar wie dat voor zichzelf gebruikt, rooft het van God. Wie zich dan ook erop beroemt de wil van God te kennen, maar daar in zijn eigen leven geen rekening mee houdt, onteert God.

V24. Is het niet zo dat de Naam van God juist gelasterd wordt door mensen die 's zondags braaf in de kerk of een andere godsdienstige bijeenkomst zitten, maar die 's maandags en de andere dagen van de week erop uit zijn zichzelf zoveel mogelijk ten koste van anderen te verrijken?

V25. Dan noemt Paulus nog een belangrijk ding, en wel *“de besnijdenis”*. Over de instelling van de besnijdenis lees je in *Genesis 17*. De besnijdenis was in het Oude Testament het uiterlijke teken dat iemand bij het volk van God, dat was toen Israël, behoorde. Je zou dus mogen verwachten dat zo iemand rekening hield met de wil van God. Maar als iemand in zijn leven geen rekening hield met de wil van God, dan betekende die besnijdenis niets. De be-

snijdenis werd dan “*tot onbesnedenheid*”. Het uiterlijke teken van de besnijdenis had alleen waarde als er een verlangen in het hart was om zich ook als een lid van Gods volk te gedragen. Dat uitte zich dan in het doen van Gods wil.

V26-27. Het was zelfs zo, dat iemand die niet besneden was, dus niet tot Israël behoorde, maar wel rekening hield met de rechten van de wet, door God als een lid van Zijn volk werd erkend. Zij die het alleen uiterlijk waren, dus niet met hun hart, werden daardoor geoordeeld.

V28-29. De conclusie komt dan in de twee laatste verzen, waarin je leest dat het gaat om de besnijdenis van het *hart*. Dat brengt ons tot de werkelijke betekenis van de besnijdenis. In *Kolossers 2:11* lees je dat de gelovige is besneden “*in de besnijdenis van Christus*”. Het verband maakt duidelijk dat het daar gaat om de dood van Christus aan het kruis, waar Hij stierf onder het oordeel van God over de zonde. Wie dat met zijn hart gelooft, is een ‘besnedene van hart’. Zo iemand is een echte Jood, wat betekent: Godlover.

Het alleen maar uiterlijk tot het volk van God behoren geeft lof van mensen. Mensen hechten erg aan godsdienstig vertoon, want dat kun je zien en dat maakt de mens belangrijk. God kijkt naar het hart. Het uiterlijke heeft alleen dan waarde voor Hem, als het een oprechte weergave is van de gesteldheid van het hart. God verheugt Zich over hen bij wie Hij “*waarheid in het binnenste*” aantreft (zie *Psalms 51:8a*). Daar gaat het om bij Hem.

Lees nog eens Romeinen 2:17-29.

Verwerking: Vraag jezelf af waar je nog gevoelig bent voor lof van mensen.

Romeinen 3

God waarachtig, ieder mens leugenachtig | verzen 1-8

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Wat is dan het voorrecht van de Jood, of wat is het nut van de besnijdenis? 2 Veel in elk opzicht, en wel in de eerste plaats dat hun de woorden van God zijn toevertrouwd. 3 Wat dan? Als sommigen ongelovig zijn geweest, zal hun ongeloof de trouw van God tenietdoen? 4 Volstrekt niet! Maar God zij waarachtig en ieder mens leugenachtig, zoals geschreven staat: 'Opdat U gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en overwint, wanneer U geoordeeld wordt'. 5 Als nu onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij dan zeggen? Is God soms onrechtvaardig als Hij de toorn over [ons] brengt? Ik spreek naar [de] mens. 6 Volstrekt niet! Hoe zal God anders de wereld oordelen? 7 Als nu de waarheid van God door mijn leugen overvloediger is geworden tot Zijn heerlijkheid, waarom word ik dan nog als zondaar geoordeeld? 8 En [waarom] niet, zoals van ons gelasterd wordt, en zoals sommigen beweren dat wij zeggen: Laten wij het kwade doen, opdat het goede eruit voortkomt? Het oordeel over hen is rechtvaardig.

V1. Je zou na het voorgaande gedeelte kunnen gaan denken dat het helemaal geen voorrecht was om tot het volk van de Joden te behoren, terwijl God het toch Zijn uitverkoren volk noemt. Zo zou ook het nut van de besnijdenis wel ter discussie gesteld kunnen worden, hoewel God het als een teken van Zijn verbond met Zijn volk had gegeven. Paulus bestrijdt deze gedachte. Het heeft juist veel voorrechten om tot het volk van God te behoren.

V2. Van de vele voorrechten die het heeft om, al is het misschien slechts uiterlijk, tot het volk van God te behoren, noemt hij in de eerste plaats dat aan hen de woorden van God zijn toevertrouwd.

Ook voor ons, die leven in zogenaamde christelijke landen, is het een voorrecht dat wij de Bijbel hebben. Maar het maakte hen, en maakt ook ons nu, des te meer verantwoordelijk.

V3-4. Hoe wij met de Bijbel omgaan, doet niets af aan de inhoud ervan. God blijft trouw aan Zijn Woord, ook als er mensen zijn die zeggen tot Zijn volk te behoren en toch met dat Woord geen rekening houden. In feite bevestigt dit juist dat God waarachtig is en ieder mens leugenachtig. Je hebt het iemand misschien wel eens horen zeggen (wellicht heb je het zelfs vroeger zelf wel gezegd): 'God bestaat niet.' Dat is niet nieuw. Iemand die zoiets zegt, spreekt iets uit wat God allang in de Bijbel heeft laten opschrijven. In *Psalm 14:1* staat dat de dwaas in zijn hart zegt dat er geen God is. Daar heb je in het Woord van God een bewijs van het feit dat God waarachtig is en ieder mens leugenachtig.

Als de mens handelt naar zijn eigen slechte hart, bewijst hij daarmee alleen maar wat God allang in Zijn Woord heeft gezegd. God wordt op deze manier gerechtvaardigd in Zijn eigen woorden. Als de mens het aandurft om een oordeel over God te vellen, om God als het ware ter verantwoording te roepen, zal duidelijk worden dat God de Overwinnaar is en de mens de verliezer.

V5-6. Het rechtvaardig handelen van God wordt door onze onrechtvaardige handelingen bevestigd. Hier valt niets tegen in te brengen. Een manier van leven waarbij geen rekening wordt gehouden met God, moet Gods toorn over dat leven brengen. God kan niet anders. Hij is daartoe verplicht, omdat Hij heilig en rechtvaardig is. Hij kan die eigenschappen, Zijn heiligheid en gerechtigheid, niet met een korreltje zout nemen, zoals wij dat wel eens doen.

Als God alles op deze wereld gadeslaat, kan Hij niet doen alsof er niets aan de hand is. Hij moet het oordeel over de wereld voltrekken. Dat Hij dat nog niet heeft gedaan, komt omdat Hij geduldig is. Hij wil niet dat er iemand verloren gaat, maar dat allen tot bekering komen (*2Pt 3:9*). Toch zal er een moment komen dat Hij moet oordelen. Zijn geduld heeft een einde. Dan moet Zijn ge-

rechtigheid haar loop hebben en toorn worden uitgeoefend, de straf moet komen! Wie dit ontkent, neemt God niet serieus.

V7-8. Er zijn ook mensen die op een andere manier God niet serieus nemen. Dat zijn mensen – het is bijna niet te geloven – die misbruik maken van het rechtvaardig handelen van God. Zij zeggen: ‘Als ik lieg, wordt de waarheid van God er groter door. Ik help door mijn slechte gedrag alleen maar mee om Hem meer eer te geven, want Hij krijgt steeds meer gelijk. Dat moet toch aangenaam zijn voor God? Eigenlijk verdien ik een beloning. Waarom zou ik dan als zondaar geoordeeld moeten worden?’ Hun redenering is: *“Laten wij het kwade doen, opdat het goede er uit voortkomt.”*

De mensen strooiden in die tijd zelfs het lasterpraatje rond dat de apostel Paulus dit zelf geleerd had. Ze wilden zo hun eigen goddeloze gedrag goedpraten, terwijl ze de apostel in een kwaad daglicht stelden. Paulus gaat hier niet tegen in. Met mensen die zo redeneren, is niet te praten. Zijn antwoord is dan ook kortaf: *“Het oordeel over hen is rechtvaardig.”*

Lees nog eens Romeinen 3:1-8.

Verwerking: Noem enkele voorrechten die jij als christen hebt.

Niemand is rechtvaardig | verzen 9-20

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Helemaal niet. Wij hebben immers tevoren zowel Joden als Grieken beschuldigd, dat zij allen onder [de] zonde zijn, 10 zoals geschreven staat: 'Er is geen rechtvaardige, ook niet één; 11 er is niemand die verstandig is; er is niemand die God zoekt; 12 allen zijn zij afgeweken; samen zijn zij nutteloos geworden; er is niemand die goed doet, er is er zelfs niet één'; 13 'hun keel is een open graf; met hun tongen plegen zij bedrog'; 'addergif is onder hun lippen'; 14 'hun mond is vol vervloeking en bitterheid'; 15 'hun voeten zijn snel om bloed te vergieten; 16 vernieling en ellende is op hun wegen; 17 en [de] weg van [de] vrede hebben zij niet gekend'; 18 'geen vrees voor God staat hun voor ogen'. 19 Nu weten wij, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat elke mond wordt gestopt en de hele wereld strafschuldig wordt voor God. 20 Daarom zal op grond van werken van [de] wet geen enkel vlees voor Hem gerechtvaardigd worden; want door [de] wet [komt] kennis van zonde.

V9. Nadat Paulus in de verzen 3-8 de boze tegenwerpingen van het ongeloof heeft ontzenuwd, komt hij met vers 9 terug op vers 1, waar hij schrijft over het voorrecht van de Jood. Nu gaat hij aantonen dat alles waarop de Joden zich beroemen, tegen hen getuigt. Zijn de woorden van God hun toevertrouwd? Wel, in de woorden van God wordt duidelijke taal gesproken over wat de mens van nature en in de praktijk is: allen zijn onder de zonde. De Jood is dan niet uitnemender dan de Griek.

V10-11. De beschuldiging dat allen onder de zonde zijn, wordt krachtig onderbouwd door uitspraken uit hun Oude Testament. Als een spiegel wordt hun (en jou) een beschrijving voorgehouden waarin zij zichzelf (en jij jezelf) zullen moeten herkennen. Geen rechtvaardige, geen verstandige, geen zoeker naar God. Dat was waar van jou. Je hebt dat erkend. Je dacht misschien wel van

jezelf dat je juist handelde en verstandig was, maar toen God je tegenkwam, bleek dat je voor jezelf leefde.

V12. Je was afgeweken van het doel dat God met je leven had en je was onnut, nutteloos, geworden. Je vond jezelf misschien wel een nuttig mens voor je omgeving, maar toen God je tegenkwam, bleek dat je niet voor Hem leefde. Daarom deed jij ook geen goed, op hoeveel goede daden jij je misschien ook beroemde. Goed is alleen wat je doet uit liefde tot God.

V13-17. Wat er innerlijk in je aanwezig is, komt door je lichaam tot uiting, door je woorden en daden. In de *verzen 13-18* lees je daarvan enkele voorbeelden. “Keel”, “tongen”, “lippen” en “mond”, ze staan allemaal met dood en verderf in verbinding. De woorden die wij spraken toen we met God nog geen rekening hielden, waren woorden waarin het leven ontbrak. Zo beluister je dat nog steeds in wat de mensen om ons heen zeggen. Bij ons hoort dat niet meer zo te zijn.

Van onze “voeten” en “wegen” zoals wij die voor onze bekering gebruikten en gingen, moet hetzelfde worden gezegd als van onze woorden. “[De] weg van [de] vrede” was ons onbekend. We waren er snel bij om iemand die ons iets in de weg legde een lesje te leren. Misschien hebben we geen moord gepleegd, maar wel iemand eens goed afgeranseld, met of zonder letterlijk “bloed te vergieten”. ‘Bloed vergieten’ wil zeggen, iemand het leven onmogelijk maken. Op onze wegen hebben we een spoor van “vernietiging en ellende” achtergelaten.

V18. Hoeveel mensen hebben we niet kwaad gedaan door ons goddeloze gedrag? Het kwam allemaal doordat de “vrees voor God” ons niet “voor ogen” stond. We lieten ons door onze eigen begeerten en belangen leiden. We leefden voor onszelf. Totdat God ons tegenkwam en ons deze spiegel voorhield. We herkennen onszelf daarin. Niet dat we allemaal in dezelfde mate ons schuldig hebben gemaakt aan deze beschrijving, maar dit alles leefde (en leeft van nature nog steeds) in ons hart.

Het voorgaande wordt in de eerste plaats tegen de Joden aan-gevoerd om hen vanuit hun eigen Geschriften, waarop ze zich beroemen, van hun zonden te overtuigen. Toch zal ieder mens die zichzelf eerlijk aan de hand van deze beschrijving toetst, erken-nen dat deze ook op hem van toepassing is.

V19. In *vers 19* komt dan een conclusie. Deze conclusie slaat niet alleen op de verzen die we nu onder onze aandacht hebben, maar heeft betrekking op het hele gedeelte van *hoofdstuk 1:18-3:18*. De conclusie luidt: “*Opdat elke mond [zowel van de heiden als van de Jood] wordt gestopt en de hele wereld strafschuldig wordt voor God.*”

V20. Op geen enkele wijze is het mogelijk gebleken door eigen in-spanning Gods goedkeuring van ons handelen te krijgen. De wet maakt duidelijk dat we gezondigd hebben omdat we die hebben overtreden.

Er is één Mens op Wie het voorgaande niet van toepassing is. Dat is de Mens Christus Jezus. Hij was in Zijn hele leven volledig op God gericht, Hij deed alles voor Hém. Hij is dan ook Gods Ant-woord op alle schuld en zonde waaronder de mens zichzelf had bedolven en waarvan hij zichzelf niet kon bevrijden. Daarover gaat het in het volgende gedeelte.

Lees nog eens Romeinen 3:9-20.

Verwerking: Op welke manier kun je nu wel nuttig zijn voor God?

Rechtvaardiging door geloof | verzen 21-31

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

21 Maar nu is, buiten [de] wet om, gerechtigheid van God geopenbaard, waarvan door de wet en de profeten getuigenis gegeven wordt, 22 namelijk gerechtigheid van God door geloof in Jezus Christus tot <allen, en over> allen die geloven; want er is geen onderscheid. 23 Want allen hebben gezondigd en komen tekort aan de heerlijkheid van God, 24 en worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is. 25 Hem heeft God gesteld tot een genadetroom door <het> geloof, in Zijn bloed, tot betoning van Zijn gerechtigheid wegens het voorbij laten gaan van de zonden die tevoren hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God; 26 tot betoning van Zijn gerechtigheid in de tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig is en hem rechtvaardigt die op grond van geloof in Jezus is. 27 Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door welke wet? Van de werken? Nee, maar door [de] wet van [het] geloof. 28 Want wij stellen vast, dat een mens gerechtvaardigd wordt door geloof, zonder werken van [de] wet. 29 Is [God] alleen de God van [de] Joden? Niet ook van [de] volken? Ja, ook van de volken; 30 er is immers de ene God, Die besnedenen zal rechtvaardigen op grond van geloof en onbesnedenen door het geloof. 31 Stellen wij dan [de] wet buiten werking door het geloof? Volstrekt niet! Maar wij bevestigen [de] wet.

V21-24. Na de donkere beschrijving van de mens die voor zichzelf leeft, zoals jij en ik ook deden, breekt in deze verzen het licht door. God gaat in dit gedeelte vertellen wat Hij gedaan heeft om de in zonden gevallen mens te maken tot iemand die zonder vrees bij Hem mag zijn. De mens is een totaal hopeloos geval gebleken, met wie God niets kon beginnen. God heeft voor dit probleem Zijn eigen oplossing gereedliggen. Hij kan de zondaar namelijk rechtvaardig verklaren als deze gelooft in Jezus Christus.

Dat geldt zonder onderscheid voor iedereen. Iedereen heeft toch gezondigd? Daardoor blijft iedereen ook ver verwijderd van de

heerlijkheid van God. En God wil zo graag mensen in Zijn heerlijkheid hebben. Wat ieder mens daarom nodig heeft, is verlossing van zijn zonden, dat zijn de boze daden die hij gedaan heeft, want God kan in Zijn tegenwoordigheid geen enkele zonde toelaten.

V25-26. Die verlossing heeft Christus Jezus bewerkt. *“Hem heeft God gesteld tot een genadetroon.”* Bij een troon denk je aan regering en aan oordeel. Vanaf een troon wordt rechtgesproken. God moest de zonden oordelen. Maar het geweldige is, dat Hij de zonden oordeelde in Zijn Zoon toen Deze aan het kruis hing. Nu is de oordeelstroon een genadetroon geworden voor ieder die in geloof deze verlossing uit Gods hand aanneemt.

Het bloed van Christus is voor God de enig juiste grond om de zonden te vergeven. In *Hebreeën 9:22* staat: *“Want zonder bloedstorting is er geen vergeving.”* God neemt de zondaar niet aan door de zonden door de vingers te zien. Hij heeft jou alleen rechtvaardig kunnen verklaren omdat er aan Zijn heilige en rechtvaardige eisen is voldaan door Zijn Zoon in het werk dat Deze verrichte op het kruis. Dat geeft jou de zekerheid van de vergeving van je zonden. Het gaat niet om wat jij ervan vindt, maar het gaat erom hoe God het ziet.

Omdat God al in het Oude Testament vooruitzag naar het werk van Christus, kon Hij voorbijgaan aan de zonden van de gelovigen die toen leefden. Nog eens: Hij zag ze niet door de vingers, maar Hij handelde rechtvaardig toen Hij ze vergaf, omdat Hij wist dat Christus daarvoor Zijn bloed zou laten vloeien. Voor de tegenwoordige tijd geldt hetzelfde. Voor ons die leven in de tijd van het Nieuwe Testament, geldt dat het werk van Christus achter ons ligt. Het klinkt misschien een beetje vreemd, maar omdat God Zelf rechtvaardig is, kan Hij niet anders dan iedereen die gelooft als een rechtvaardige zien. Het bloed van Christus is namelijk gestort. God kent de waarde ervan. Die waarde is dat het zonden uitdelgt.

God ziet dus geen zonden meer bij iemand die heeft erkend dat Christus ook voor hem of haar Zijn bloed stortte. De zonden bestaan niet meer. Ze zijn voor eeuwig weg. Zo iemand is voor God

geen zondaar meer, maar iemand die bij Hem hoort en die Hij dicht bij Zich wil hebben. God heeft van jou een rechtvaardige gemaakt. Een rechtvaardige is iemand die door God gezien wordt, niet meer in zijn vroegere leven van zonden, maar helemaal los van zijn zondige leven en die nu lijkt op Hem Zelf. Wat een verandering!

V27-28. Elke roem voor jezelf is hierbij uitgesloten, dat begrijp je nu wel. Alles is van God uitgegaan en door Hem bewerkt. Het enige wat jij moest en kon doen, was: geloven. Door het geloof en niet door eigen werken heb je de verlossing, de vergeving van je zonden en de rechtvaardiging ontvangen.

V29-31. God is niet alleen de God van de Joden maar ook van de volken, want God ziet alle mensen als zondaars, omdat ze allen gezondigd hebben. Voor allen geldt, dat iemand alleen door geloof gerechtvaardigd kan worden. Hoe zit het dan met de wet? Wordt die helemaal buiten werking gesteld? Nee, de wet blijft in zijn volle kracht bestaan.

Als wij de wet bezien, zien we al snel dat wij zondaren zijn, omdat wij de wet niet konden houden. Door de wet bleek dat wij zondaren waren en dat wij onmachtig waren onszelf van de vloek van de wet te bevrijden. Wanneer we dat erkennen, bevestigen wij dus juist het gezag van de wet. Dat betekende dus voor ons, dat wij onder de vloek van de wet vielen. Maar gelukkig, Christus heeft ons bevrijd van de vloek van de wet door voor ons de vloek van de wet op het kruis te ondergaan (*Gl 3:13*). Op die manier heeft Hij ten volle het gezag van de wet bevestigd.

Lees nog eens Romeinen 3:21-31.

Verwerking: Wat betekent voor jou 'de heerlijkheid van God'?

Romeinen 4

Een gelukkig mens | verzen 1-8

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Wat zullen wij dan zeggen dat Abraham, onze <voor>vader naar [het] vlees, gevonden heeft? 2 Want als Abraham op grond van werken gerechtvaardigd is, dan heeft hij roem, maar niet bij God. 3 Want wat zegt de Schrift? 'En Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend'. 4 Hem nu die werkt, wordt het loon niet toegerekend uit genade, maar als verschuldigd. 5 Maar hem die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid; 6 zoals ook David de mens gelukkig noemt wie God gerechtigheid toerekent, zonder werken: 7 'Gelukkig zij van wie de wetteloosheden vergeven en van wie de zonden bedekt zijn. 8 Gelukkig [de] man van wie [de] Heer [de] zonde geenszins toerekent'.

V1. Paulus haalt nu twee belangrijke figuren uit het Oude Testament, uit de geschiedenis van Israël, naar voren om ons duidelijk te maken, dat de gerechtigheid van God alleen verkregen wordt als je gelooft. Je hebt dat ook al in het vorige hoofdstuk gezien met betrekking tot de wet. God besteedt er speciale zorg aan om je te laten zien dat er echt niets van de mens bij is. Alles is van Hem uitgegaan. Hoe beter je dat begrijpt, des te meer zul je Hem daarvoor eren in je leven.

Abraham wordt het eerst genoemd. Hij is de stamvader van de Joden. Uit hem heeft God het volk Israël laten ontstaan. Daar beroemen de Joden zich ook op. Ze gebruiken het zelfs in hun discussies met de Heer Jezus. Ze zeggen: "Wij zijn Abrahams nageslacht" (Jh 8:33). Ze vinden dat ze, als nakomelingen van Abraham, toch wel een streepje voor hebben. Aan hem zijn immers de

beloften gegeven. Goed, de wet hebben ze dan niet kunnen houden, maar God zou hen toch wel zegenen, omdat ze Abrahams nageslacht zijn.

V2-3. Maar zo werkt dat niet. Jij en ik ontvangen geen zegen omdat onze voorouders gezegend werden. Als onze voorouders gezegend werden, is dat niet omdat ze dat verdienden, maar omdat ze God geloofden. Ook wij ontvangen de zegen alleen door een persoonlijk geloof dat zich richt op God. Zo was dat bij Abraham en zo geldt dat ook voor zijn nageslacht. *“En Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend.”* Dat zegt de Schrift.

Geloof richt zich niet op een mens maar op de duidelijke uitspraken van God. In *Genesis 15* beloofde God aan Abraham een erfgenaam en in die erfgenaam een talrijk nageslacht. Dat geloofde Abraham, terwijl het menselijkerwijs onmogelijk was om nog kinderen te krijgen. Daarvoor waren hij en Sara al te oud. Toch vertrouwde hij erop dat God Zijn belofte zou waarmaken. Dat geloof werd hem tot gerechtigheid gerekend (*Gn 15:6*).

V4-5. Als God Zijn beloften gaat vervullen, verwacht Hij geen hulp van Abraham. Wanneer Abraham daarbij had kunnen helpen, zou hij iets verdiend hebben omdat hij ervoor gewerkt had. Net als bij Abraham geldt voor jou dat je gerechtvaardigd bent door het geloof. Jij wordt dan niet geëerd, maar God wordt groot gemaakt.

V6-8. Je vindt je geluk juist in het ontvangen van de gerechtigheid van God zonder dat je er zelf voor aan de slag hoefde te gaan. In *Psalms 32* spreekt ook David over gerechtigheid zonder werken. Lees het maar in de *verzen 5-6a*: *“Mijn zonde maakte ik U bekend, mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zei: Ik zal mijn overtredingen belijden voor de HEERE.”* En wat doet de HEERE? Dat lees je in *vers 6b*: *“En Ú vergaf [mijn] ongerechtigheid, mijn zonde.”*

Als wij onze ongerechtigheden en zonden bekendmaken en niet bedekken, doet God daar precies het omgekeerde mee: Hij vergeeft en bedekt. Hij doet ze weg, ze zijn niet meer te zien. Als je dat weet, dan ben je gelukkig! God rekt ons de beleden zonden

niet meer toe omdat Christus daarvoor Zijn bloed heeft vergoten.
Wat een genade!

De apostel Paulus (je weet wel dat het eigenlijk de Heilige Geest is) krijgt er niet genoeg van om het goed tot ons te laten doordringen wat God allemaal gedaan heeft om ons tot rechtvaardigen te maken. Mensen van wie de zonden vergeven en bedekt zijn, zijn gelukkige mensen. We kunnen het best nog wel eens moeilijk hebben in ons leven, maar over onze zonden hoeven we niet meer in te zitten. Wat dat betreft, is alles volkomen in orde gemaakt. God Zelf staat daar garant voor, want Hij heeft het Zelf gedaan.

Lees nog eens Romeinen 4:1-8.

Verwerking: Laat goed tot je doordringen dat God niet meer aan je zonden denkt.

Het nageslacht van Abraham | verzen 9-17

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

9 *[Geldt] dit geluk nu de besnedene of ook de onbesnedene? Wij zeggen immers: aan Abraham is het geloof tot gerechtigheid gerekend. 10 Hoe werd het hem dan toegerekend? Toen hij besneden was of onbesneden? Niet besneden, maar onbesneden. 11 En hij ontving [het] teken van [de] besnijdenis als zegel van de gerechtigheid van het geloof, dat [hij had] in de onbesneden staat, opdat hij vader zou zijn van allen die in onbesneden staat geloven, opdat <ook> hun <de> gerechtigheid zou worden toegerekend; 12 en opdat hij vader van [de] besnedenen zou zijn, niet alleen voor hen die besneden zijn, maar ook voor hen die wandelen in de voetstappen van het geloof dat onze vader Abraham in [zijn] onbesneden staat [had]. 13 Want niet door [de] wet [verkreëg] Abraham of zijn nageslacht de belofte dat hij erfgenaam van [de] wereld zou zijn, maar door gerechtigheid van [het] geloof. 14 Want als zij die uit [de] wet zijn, erfgenamen zijn, dan is het geloof zonder inhoud gemaakt en de belofte tenietgedaan. 15 Want de wet bewerkt toorn, maar waar geen wet is, is ook geen overtreding. 16 Daarom is het op grond van geloof, opdat het naar genade zou zijn, zodat de belofte zeker zou zijn voor het hele nageslacht, niet alleen dat wat uit de wet is, maar ook dat wat uit [het] geloof van Abraham is, die een vader is van ons allen 17 (zoals geschreven staat: 'Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld') voor het aangezicht van God Die hij geloofde – Die de doden levend maakt en de dingen die niet zijn, roept alsof zij zijn –, ...*

V9-10. Om te begrijpen waar het in de verzen 9-12 over gaat, moet ik je weer even meenemen naar Genesis 17. Ik heb daar bij hoofdstuk 2:28-29 ook al naar verwezen. Lees dat stukje er nog maar eens op na. In Genesis 17 lees je over een verbond dat God met Abraham sloot. Als teken daarvan moesten alle mannen en jongens besneden worden. Het was een uitwendig teken dat ieder jongetje kreeg op de achtste dag na zijn geboorte. Door dit teken stelde God het hele volk dat uit Abraham geboren zou worden, het volk Israël dus, apart van de rest van de mensen. Je hebt al

gezien dat het een groot voorrecht betekende om bij Gods aardse volk te horen.

Maar als het gaat om het ontvangen van de gerechtigheid van God, is er voor Hem geen onderscheid. Om het geluk van de vergeving van je zonden te kennen en daardoor te weten dat je voor God een rechtvaardige bent, maakt het niet uit of je uiterlijk tot het volk van God behoort of niet. Het gaat om je innerlijk, om je geloof in Hem. Toen het geloof Abraham tot gerechtigheid werd gerekend, was hij niet eens besneden.

V11-12. Hij ontving het teken van de besnijdenis juist als een zegel op het geloof dat hij al had toen hij nog *niet* besneden was. Dat wordt hier naar voren gebracht om duidelijk te maken dat Abraham niet alleen de vader is van een letterlijk nageslacht, het volk Israël, maar dat hij ook de vader is van een geestelijk nageslacht.

Eigenlijk gaat het om drie soorten nageslacht. Ik zal proberen dat uit te leggen. In *vers 11* wordt hij eerst de vader van de *onbesnedenen* genoemd. De onbesnedenen zijn de niet-Joden, de heidenen dus, die in hun onbesneden staat net zo geloofden als Abraham toen hij ook nog niet besneden was. Het betreft hier zijn geestelijke nageslacht. Dat is de eerste soort nageslacht.

In *vers 12* heb je de tweede en derde soort nageslacht. Daarin wordt hij de vader van de *besnedenen* genoemd. Dat betreft dus zijn letterlijke, lichamelijke nageslacht, dat is het volk Israël. Maar dit letterlijke nageslacht bestaat uit twee groepen. In de eerste plaats is daar de groep die alleen in uiterlijke zin, door een uiterlijke besnijdenis, het nageslacht van Abraham is. In de tweede plaats is er de groep die niet alleen in uiterlijke zin zijn nageslacht is, maar óók in geestelijke zin. Die mensen laten zien dat zij ook in geestelijke zin zijn nageslacht zijn door te wandelen in de voetstappen van het geloof van Abraham dat hij had toen hij nog onbesneden was.

V13-15. De belofte dat Abraham, of zijn nageslacht, erfgenaam van de wereld zou zijn, was niet in de een of andere wet vastgelegd. De wet is weer een andere verbinding tussen God en Zijn

aardse volk Israël dan de besnijdenis. De wet was er in Abrahams tijd nog lang niet, maar kwam pas veel later.

Als er al een wet gegeven zou zijn waarin stond dat ze de belofte konden krijgen, dan was geloof niet meer nodig. Dan zou immers de belofte toch weer afhankelijk gemaakt worden van eigen verdienste, eigen inspanning. Het resultaat daarvan zou dan weer zijn dat er toorn zou komen in plaats van een vervulling van de belofte, want niemand zou erin slagen aan de eisen van de wet te voldoen. De zekerheid van de belofte ligt in geloof en genade. Alles is vast verbonden aan God, Die het Voorwerp is van het geloof en Die genade betoont.

V16-17. Voor Abraham was God een persoonlijk aanwezige God. Hij geloofde Hem, vertrouwde op Hem en wist dat God dingen kon bewerken die hem als mens voor een onmogelijke opgave plaatsten. Voor Abraham was God Iemand Die doden levend maakt, net zo goed als God dingen die er niet zijn, uit het niets kan roepen en vorm kan geven. Kijk maar naar de schepping. In *Psalm 33:9* staat dat zo: *“Want Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er.”*

Door op deze manier te geloven is Abraham door God gesteld *“tot een vader van vele volken”*. Zoals hij God geloofde op Zijn woord, zo mag ook jij, die God hebt leren kennen in je leven, Hem houden aan de beloften die Hij in Zijn Woord aan jou heeft gegeven.

Lees nog eens Romeinen 4:9-17.

Verwerking: Zijn er beloften die God jou gegeven heeft, en vertrouw je daarin ook op Hem?

De volle zekerheid van het geloof | verzen 18-25

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 18 die tegen hoop op hoop heeft geloofd, opdat hij een vader van vele volken zou worden, volgens wat gezegd was: 'Zo zal uw nageslacht zijn'. 19 En niet zwak in het geloof lette hij <niet> op zijn eigen <al> afgestorven lichaam, daar hij ongeveer honderd jaar oud was, en <niet> op het afgestorven zijn van de moederschoot van Sara; 20 en hij twijfelde niet aan de belofte van God door het ongeloof, maar werd gesterkt in het geloof, terwijl hij God heerlijkheid gaf 21 en ten volle verzekerd was, dat wat Hij beloofd heeft, Hij ook machtig is te doen. 22 Daarom is het hem <ook> tot gerechtigheid gerekend. 23 Het is echter niet alleen ter wille van hem geschreven dat het hem werd toegerekend, 24 maar ook ter wille van ons, wie het zal worden toegerekend, ons die geloven in Hem Die Jezus onze Heer uit [de] doden heeft opgewekt, 25 Die overgegeven is om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging.

V18-19. Wat Abraham nu precies geloofde, zie je in de verzen die je zojuist hebt gelezen. In *Genesis 15* had God Abraham 's nachts uit zijn tent laten komen en naar de hemel laten kijken. Daar zag hij ontelbare sterren. Toen zei God tegen hem: 'Abraham, zo talrijk zal je nageslacht zijn.' En Abraham geloofde wat God gezegd had.

Hij was toen ongeveer honderd jaar oud, en dat is echt te oud om kinderen te kunnen verwekken. Sara was wel tien jaar jonger, maar negentig is ook veel te oud om zwanger te raken. Abraham sloot zijn ogen niet voor deze situatie. Maar hij was "*niet zwak in het geloof*". Hij bleef niet staan bij wat voor mensen onmogelijk is. Zijn geloof richtte zich op God. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.

V20. Daarom twijfelde hij niet aan de belofte van God. Door zijn geloof werd hij sterk gemaakt. Dat het geloof kracht geeft, heb je, denk ik, zelf ook wel eens ervaren. Geloof is geen zweverige

bezigheid waarbij je verbeelding een grote rol speelt, maar geloof brengt God binnen je gezichtsveld. Door dit rotsvaste geloof in de macht van zijn God overwon Abraham zijn twijfels. Abraham zag niet meer op zichzelf en zijn eigen zwakheid. Daarin was hij al genoeg teleurgesteld.

V21. Toen hij het had geleerd om af te zien van zichzelf en in de kracht van het geloof te zien op God, was hij er ook ten volle van verzekerd dat God ook machtig was om te doen wat Hij beloofd had. Wie eenmaal God, de almachtige God, zo voor zijn aandacht heeft, twijfelt er ook niet meer aan, dat Hij in staat is leven te geven waar de dood het voor het zeggen lijkt te hebben. Door een dergelijke houding wordt aan God heerlijkheid gegeven, daar wordt Hij door geëerd.

V22. God op Zijn beurt rekende dit geloof aan Abraham toe als gerechtigheid. God zag dat Abraham Hem erkende, Hem vertrouwde en dat hij op de rechte, de juiste manier over Hem dacht. De gerechtigheid die God Abraham toerekende, betekende dan ook dat God van Zijn kant als het ware tegen Abraham zei: 'Als jij zo over Mij denkt, hoor jij bij Mij.'

V23-25. In de *verzen* 23-25 komt de toepassing, die voor jou, als jong-gelovige, heel belangrijk is. Wat van Abraham gezegd is, is namelijk ook gezegd om jou te leren hoe jij de gerechtigheid kon ontvangen. Gerechtigheid is, misschien weet je het nog, dat jij, die een zondaar was en ver van God vandaan, nu op basis van recht bij God hoort. Je hebt niets meer van Hem te vrezen.

Dat God jou die schitterende plaats kon geven, is niet vanzelfsprekend. God had daar wel een rechtvaardige basis voor nodig. Hij kon niet doen alsof jij geen zonden had gedaan. God kan niet handelen in strijd met Zichzelf. Je had juist wel zonden gedaan. Daar God heilig en rechtvaardig is, had Hij jou moeten straffen en dat doet Hij nu niet. Hijzelf gaf de oplossing. De Heer Jezus heeft zó totaal voldaan aan al Zijn heilige eisen, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt.

Daar heb je de rechtvaardige basis: Jezus, onze Heer is door God opgewekt uit de doden! De Heer Jezus is door God overgegeven om voor jouw zonden het verzoeningswerk op het kruis te volbrengen. De gerechtigheid van God is ten volle uitgeoefend over jouw zonden in de Persoon van de Heer Jezus, Die ze droeg op het kruis. Daar oordeelde God in Hem jouw zonden en ging de Heer Jezus in de dood. Maar hoe zou God Hem in de dood hebben kunnen laten, nadat Hij voor jouw zonden geboet had? Daarom moest Hij Hem opwekken. God was dat verplicht aan Zichzelf en aan het werk van Zijn Zoon.

De opwekking van de Heer Jezus door God is het vaste, onveranderlijke bewijs dat God met het oog op jouw zonden niets meer te eisen heeft. Aan al Zijn eisen is voldaan. Je zonden bestaan niet meer voor Hem, Hij ziet ze niet meer, ze zijn voor eeuwig weg. De Heer Jezus is het eeuwige getuigenis dat je zonden zijn weggedaan. We hoeven nooit meer bang te zijn dat God daarop terugkomt. Hij heeft Zelf in alles voorzien voor jouw rechtvaardiging. Hij ziet je nu niet meer in verbinding met je zonden, maar in verbinding met een opgewekte Christus. In het volgende hoofdstuk krijg je te zien welke geweldige gevolgen dat voor jou heeft.

Lees nog eens Romeinen 4:18-25.

Verwerking: Reken af met de twijfels die je nog wel eens hebt over de zekerheid van je geloof.

Romeinen 5

Vrede - Toegang - Hoop | verzen 1-2

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Wij dan, gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben vrede met God door onze Heer Jezus Christus, 2 door Wie wij ook de toegang verkregen hebben <door het geloof> tot deze genade waarin wij staan, en wij roemen in [de] hoop op de heerlijkheid van God.

Inleiding. Deze twee verzen zitten zo boordevol prachtige dingen, dat ze voldoende zijn om er een apart stukje over te schrijven. Het is goed om deze verzen uit je hoofd te leren.

Je zult uit de voorgaande hoofdstukken wel een beetje hebben begrepen wat er allemaal voor nodig was om jou te rechtvaardigen. Ook heb je gezien hoe voor jouw rechtvaardiging alles volledig van God Zelf is uitgegaan. Je hebt de gerechtigheid van God ontvangen. Hij heeft in alles voorzien! Je kunt dan ook mee uitjubelen wat er in de *verzen 1-2* staat.

V1. Je bent “*gerechtvaardigd*”. Dat is niet gebeurd door eigen inspanning, maar door God, omdat je geloofde. Het gevolg is dat je “*vrede met God*” hebt. Vroeger leefde je in opstand tegen God. Je luisterde niet naar Hem en deed je eigen wil. Je vond het helemaal niet fijn om de wil van God te doen. God beoordeelde jouw doen en laten heel anders dan jij dat zelf deed. Maar nu je hebt ingezien dat God altijd de juiste kijk op je heeft gehad en dat Hij door de Heer Jezus Christus al het verkeerde van je heeft weggedaan, nu is er vrede in je hart als je aan God denkt. Er is vrede met God omdat er aan het recht van God is voldaan. Als je aan God denkt, voel je rust en blijdschap en je vindt het fijn dat Hij er is.

V2. Je hebt ook de vrije “toegang” tot Hem. Je kunt in je gedachten zo bij Hem ‘binnenlopen’ en met Hem praten. Jij staat bij Hem in de gunst. Wat is het een genade om de vrije toegang tot God te hebben, tot die God Die jou moest oordelen vanwege al je vreselijke zonden. Je mag nu onbepaald (zonder afspraak of wachttijd) en zonder schroom (je hoeft niet bang te zijn dat Hij je wegstuurt) bij Hem komen. Je mag Hem alles vertellen wat je in je hart hebt of wat je hebt meegemaakt. Hij vindt het fijn als je vertrouwelijk met Hem omgaat.

En in de toekomst mag je eeuwig in “de heerlijkheid van God” zijn. Je roemt in die “hoop”. In de Bijbel is ‘hoop’ nooit iets onzeker. Zo wordt dat woord nu wel gebruikt. We zeggen dan ‘ik hoop het’ en we bedoelen dat we het wel willen, maar of het ook gebeurt, is nog onzeker. In de Bijbel is ‘hoop’ altijd een zekerheid. Alleen is de bijbelse hoop iets wat nog in vervulling moet gaan. Wat je ‘hoopt’, is nog niet aanwezig. Zo is het met de heerlijkheid van God waarin je altijd, de eeuwigheid door, zult mogen zijn. Je bent nog niet in de heerlijkheid van God aangekomen. Je leeft nog hier op aarde. Dat wordt je in *vers 3* en de volgende verzen wel duidelijk.

Maar dat je in de heerlijkheid van God zult aankomen, staat als een paal boven water. Daar roem je zelfs in. De garantie is niet jouw trouw en kracht, maar ligt opnieuw verankerd in wat God gedaan heeft in de opwekking van de Heer Jezus. Daardoor ben je een rechtvaardige geworden (lees weer even de *verzen 24-25* van het vorige hoofdstuk). Wat een verandering in je situatie als je je *hoofdstuk 3:23* herinnert. Daar heb je gelezen dat je tekort kwam aan de heerlijkheid van God. Door je zonden was dat gebied totaal voor je afgesloten. Het is onmogelijk dat God in Zijn tegenwoordigheid, in Zijn heerlijkheid, zonden kan toelaten. Nu je gerechtvaardigd bent, zie je er vol verlangen naar uit, en Hij ook. Wat een wonder van God! Wat heb je veel redenen om Hem te danken.

Ik heb je net gezegd dat je bij God mag komen met alles wat je op je hart hebt. Wat God het fijnste vindt, is als je komt om Hem te bedanken voor alles wat Hij en de Heer Jezus hebben gedaan. Leg

dit boek maar even weg en vertel aan God wat je tot nu toe van deze brief hebt begrepen, die Hij, ook aan jou, heeft geschreven. Zeg Hem maar dat je ontzettend veel van Hem houdt. Je beleeft dan iets van wat de Bijbel 'gemeenschap' noemt. Je praat met Hem over dingen die voor jou en voor Hem veel waarde hebben. Doe het nu eerst en lees straks of morgen maar verder.

Lees nog eens Romeinen 5:1-2.

Verwerking: Leer deze twee verzen uit je hoofd.

Roemen in verdrukkingen en in God | verzen 3-11

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

3 En [dat] niet alleen, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, daar wij weten dat de verdrukking volharding werkt, 4 en de volharding beproefdheid en de beproefdheid hoop; 5 en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde van God in onze harten is uitgestort door [de] Heilige Geest Die ons gegeven is. 6 Want toen wij nog krachteloos waren, is Christus te rechter tijd voor goddelozen gestorven. 7 Want ternauwernood zal iemand voor een rechtvaardige sterven; immers, voor de goede heeft misschien iemand nog wel de moed te sterven. 8 Maar God bevestigt Zijn liefde tot ons [hierin], dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren. 9 Veel meer dan zullen wij, nu wij gerechtvaardigd zijn door Zijn bloed, door Hem behouden worden van de toorn. 10 Want als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon, veel meer zullen wij, nu wij verzoend zijn, behouden worden door Zijn leven. 11 En [dat] niet alleen, maar wij roemen ook in God door onze Heer Jezus Christus, door Wie wij nu de verzoening ontvangen hebben.

V3. Bij het woord “roemen” kun je denken aan blij zijn. Nou, blij ben je zeker als je in *vers* 2 je toekomst voor je ziet. Het uitzicht om de heerlijkheid van God binnen te mogen gaan maakt je blij. Maar je bent er nog niet. Je bent nog op weg daarheen en je leeft nog hier op aarde met al de zorgen en problemen die dat met zich meebrengt. Is daar wel iets om in te roemen, om blij over te zijn? Toch staat het in *vers* 3: “Maar wij roemen ook in de verdrukkingen.” ‘Mooi gezegd, maar hoe kan dat?’ vraag je je misschien af. Daarvoor moet je kunnen zeggen: “Wij weten.”

Weten is zeker weten. Je weet zeker dat de verdrukkingen niet op zichzelf staan. De moeilijkheden die God in je leven toelaat, hebben een doel. God gebruikt de moeilijke dingen die je meemaakt om de echtheid van je geloof te testen. Als alles op rolletjes loopt in je leven, is het niet moeilijk om te geloven. Pas als er moeilijkheden zijn of komen, kun je laten zien wat je geloof waard is. Als

je geloof echt is, zul je het volhouden op God te vertrouwen. Dan geef je niet bij de eerste de beste tegenslag je geloof op. Je vindt er juist steun in omdat je weet dat het God niet uit de hand loopt.

Wat een verdrukking extra moeilijk maakt, is als die langer gaat duren dan je zou willen. Daarom heb je *“volharding”* nodig. Om vol te houden als de moeilijkheden maar blijven duren, mag je rekenen op de trouw en hulp van de Heer. Hij wil je ondersteunen en je de kracht geven om vol te houden.

V4. Op die manier ervaar je Zijn nabijheid. Dat is die *“beproefdheid”*. Je proeft, ervaart, Zijn hulp. Dat is een schitterende ervaring midden in al dat verdrietige. Het gevolg van die ervaring, van die beproefdheid, is *“hoop”*. Door de ervaring van Wie God voor je is in je dagelijks leven, weet je dat God je niet in de steek laat en dat Hij je zal brengen waar Hij je graag hebben wil, namelijk in Zijn heerlijkheid. Je ziet hoe het een voortkomt uit het ander.

V5. De hoop die je hebt, beschaamt Hij niet. Nu wordt er nog iets geweldigs aan toegevoegd – waardoor je ook zeker weet dat je in je hoop niet beschaamt zult worden – en dat is *“de liefde van God”*. Liefde is de natuur van God. God is liefde en Hij heeft Zijn liefde in jouw hart uitgestort. Je kunt het nog zo moeilijk hebben, maar in je hart heb je de overtuiging dat God in Zijn liefde nooit zal toelaten dat de zaak uit de hand loopt. Om die liefde van God te ervaren hoef je niet zelf je best te doen. De kracht daarvoor ontbreekt jou, net zoals je geen kracht had om jezelf voor God te rechtvaardigen. Er is nu een nieuwe krachtbron in jou: de Heilige Geest Die ons gegeven is. Hij, de Heilige Geest, Die Zelf God is, heeft Gods liefde in je uitgestort.

V6-8. Het grootste bewijs van de liefde van God is wel de dood van Christus voor krachtelozen en goddelozen. Bij mensen kan het voorkomen dat iemand voor een ander sterft omdat die ander dat waard is. Maar dat is niet de manier waarop God liefheeft. God bevestigt Zijn liefde tot jou hierin dat Christus voor jou gestorven is toen jij nog een zondaar was.

In jou was voor God niets aantrekkelijks om daarvoor Zijn Zoon over te geven in de dood. Maar ik zei al: God is liefde. Hij gaf Christus uit Zichzelf, zonder dat jij daarom vroeg, omdat Hij liefde is. Als God dan zo Zijn liefde bewezen heeft toen jij Hem niet wilde, zou Hij dan niet vanuit die liefde voor jou zorgen zolang je nog op aarde bent?

V9. Je bent immers gerechtvaardigd door het bloed van Christus, weet je nog wel? Je hoort bij Hem. God ziet altijd Zijn bloed. Hij ziet je niet meer als zondaar, maar Hij ziet je in verbinding met de Heer Jezus. Christus staat er borg voor dat jij behouden zult worden van de toorn. Het is onmogelijk dat de toorn van God jou nog kan treffen. Gods toorn heeft voor jou zijn uitwerking gehad toen Christus voor jou stierf.

V10. Jij was een vijand van God die met Hem verzoend moest worden. Dat is gebeurd door de dood van Zijn Zoon. Nu ben je geen vijand van God meer. Je bent met God verzoend. En de Zoon van God is niet meer dood. Hij is dood geweest en is levend tot in alle eeuwigheid. Hij leeft! Weet je waarvoor Hij nu leeft? Dat is om jou te behouden. Behouden betekent hier: veilig door alle gevaren van het leven heen loodsen en in Gods heerlijkheid brengen. Denk je dat Hij dat kan? Zeker weten!

V11. De derde keer dat er over roemen gesproken wordt, is in *vers 11*. Dat is roemen in de hoogste vorm. Het is niet het roemen in de hoop op de heerlijkheid van God van *vers 2*. Het is ook niet het roemen in de verdrukkingen van *vers 3*. Het roemen van de *verzen 2* en *3* heeft te maken met de toekomst, met wat er voor je ligt en met je leven van elke dag. De toekomst zal een keer in vervulling gaan en het leven van elke dag op aarde zal een keer ophouden. Daarom zal het roemen van de *verzen 2* en *3* ook een keer ophouden.

Met het roemen van *vers 11* is dat anders. Daar gaat het om het roemen in God Zelf als de Bron en Oorsprong van alle zegeningen. Dan praat je niet meer over jezelf en wat jij ontvangen hebt. God Zelf, de Gever, staat in al Zijn grootheid voor je. Door de Heer Jezus Christus, door Wie jij nu de verzoening ontvangen

hebt, mag je roemen in God. Dit roemen in God is iets waar je nu al een begin mee kunt maken en wat niet zal ophouden als je in de heerlijkheid van God bent aangekomen. Hij zal tot in alle eeuwigheid het Voorwerp van je bewondering en aanbidding zijn.

Lees nog eens Romeinen 5:3-11.

Verwerking: Zeg maar tegen God hoe je Hem vindt, hoe je Hem bewondert voor Zijn liefde die je elke dag ervaart en voor het geven van Zijn Zoon.

De erfzonde | verzen 12-14

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

12 Daarom, zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen en door de zonde de dood, en zo de dood tot alle mensen is doorgegaan, doordat allen gezondigd hebben ... 13 (want tot aan [de] wet was er zonde in [de] wereld, maar zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is; 14 toch heeft de dood geregeerd van Adam tot Mozes, ook over hen die niet gezondigd hadden door te overtreden zoals Adam, die een voorbeeld is van Hem Die zou komen.

V12. Hier begint een nieuw gedeelte in deze brief. Voor de beleving van je geloofsleven is het belangrijk goed over deze verzen na te denken. Tot nu toe heeft de apostel tegen je gesproken over je zonden, de *daden* die je hebt gedaan in ongehoorzaamheid aan God. Hij heeft je ook verteld dat God je zonden heeft vergeven en dat Hij dat kon doen, omdat Jezus Christus Zijn bloed heeft gegeven. God ziet je zonden niet meer. Hij ziet je nu als een rechtvaardige, als iemand die er recht op heeft bij Hem te horen. Er is niets meer bij jou aanwezig wat een verhindering is voor God om je dicht bij Zich te hebben. En jij voelt je thuis bij Hem. Denk nog maar eens aan de *verzen 1* en *2* van dit hoofdstuk. (Ken je die twee verzen al uit je hoofd en heb je ze in je hart?)

Er zijn dus geen problemen meer over wat je hebt gedaan, je boze daden. Maar nu kom je (en ben je, denk ik, al gekomen) tot de ontdekking dat je nog steeds in staat bent te zondigen, om verkeerde dingen te doen. Je wilt niet meer vloeken of liegen of stelen of lelijke dingen zeggen of iemand verdriet doen en toch gebeurt het zo maar ineens. Hoe komt dat nou?

Dat komt – en dat moet je goed onthouden – omdat je een boze *natuur* hebt. Jij deed (en doet soms helaas nog) slechte dingen omdat jij slecht *bent*. Je kunt het vergelijken met een boom en zijn vruchten. Als je van een appelboom alle appels afhaalt, zijn de vruchten weg. Maar het blijft een appelboom. Het volgende sei-

zoen groeien er weer appels aan. Die vruchten, de appels, zijn te vergelijken met de zonden, de daden die je hebt gedaan. God heeft je zonden, je boze daden, weggedaan. Maar in jou is nog de *wortel* ervan aanwezig, die boze natuur, waaruit die boze daden voortkomen. Dat is de zonde die in de mens woont en waardoor jij je liet beheersen toen je nog een zondaar was.

Wat God nu met de zonde, de boze natuur, heeft gedaan, wordt in de rest van dit hoofdstuk en in de twee volgende hoofdstukken duidelijk gemaakt. God is met de zonde die in je woont, de boze natuur, waaruit je boze daden voortkomen, anders omgegaan dan met die boze daden zelf. Daarom moet je het onderwijs van dit hele gedeelte goed op je laten inwerken. Er zijn al eerder in deze brief wat moeilijker gedeelten geweest en ook dit is geen gemakkelijk gedeelte. Maar voor een evenwichtig beleven van je geloof en een gezonde groei van je geloofsleven is het van het grootste belang dat je het onderwijs van dit gedeelte gaat begrijpen. Als je ziet hoe uitvoerig Paulus hierop ingaat, zul je dat wel begrijpen.

In *vers 12* begint hij met vast te stellen dat de zonde door één mens, de eerste mens, Adam, in de wereld is gekomen. Met de zonde is ook de dood gekomen. Zonde en dood horen onlosmakelijk bij elkaar. Zo heeft God het in *Genesis 2:17* ook gezegd tegen Adam: 'Op de dag dat je van de boom van de kennis van goed en kwaad eet, zul je zeker sterven.' Maar de zonde van Adam heeft niet alleen dit erge gevolg voor hemzelf. Alle mensen die na Adam geboren zijn, hebben dezelfde boze natuur van hem meegekregen.

Het gevolg daarvan is dat alle mensen die ooit geleefd hebben, de dood gestorven zijn. Niemand van het nageslacht van Adam is blijven leven, met uitzondering van Henoch en Elia – beiden gelovig – die zonder te sterven in de hemel werden opgenomen. Niemand van Adam's nageslacht is in leven gebleven. Hier zie je hoe radicaal de gevolgen zijn van wat Adam gedaan heeft. Doordat ieder mens zondigt, laat ieder mens ook in de praktijk zien dat hij van Adam afstamt. Gelukkig is daarmee niet het laatste woord gezegd, zoals de volgende verzen duidelijk zullen maken.

V13-14. Het gedeelte van de *verzen 13-17* vormt een tussenzin. In sommige bijbelvertalingen wordt dat aangegeven door dit gedeelte tussen haakjes te zetten. Eerst wordt in de *verzen 13-14* nog gezegd dat het probleem van de zonde niet iets is waar alleen de Joden, aan wie de wet gegeven was, mee te maken hadden. De zonde was allang in de hele wereld aanwezig en kwam niet pas in de wereld bij Israël, toen aan dat volk de wet gegeven werd. Het enige wat de wet doet, is iets gebieden of iets verbieden. Als er geen wet gegeven is, kun je de wet ook niet overtreden en dus ook niet op grond van de wet gestraft worden. Maar de komst van de wet veranderde niets aan het feit dat de dood heerste.

Nu heeft Adam wel een gebod overtreden (het gebod om niet te eten van de boom van de kennis van goed en kwaad) en is gestorven. Maar allen die leefden in de periode tussen Adam en Mozes, zijn toch ook gestorven, al hebben zij niet een dergelijk gebod overtreden.

Al met al is het duidelijk dat door Adam zonde en dood in de wereld zijn gekomen en sinds Adam zijn die er nog steeds. Maar, zoals gezegd, zonde en dood hebben niet het laatste woord. Waar door een mens, Adam, zulke vreselijke dingen in de wereld zijn gekomen, is er een andere Mens, Christus, gekomen Die schitterende dingen heeft bewerkt. In zekere zin is Adam dan ook een voorbeeld van Hem Die komen zou, dat is Christus. Dat wordt in de volgende verzen uitgewerkt.

Lees nog eens Romeinen 5:12-14.

Verwerking: Ken jij uit je eigen leven of dat van anderen ook gebeurtenissen die gevolgen hadden voor andere mensen?

Christus en Adam | verzen 15-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

15 Maar de genadegave is niet zoals de overtreding. Want als door de overtreding van de ene de velen gestorven zijn, veel meer is de genade van God en de gave in genade die door de ene Mens Jezus Christus is, overvloedig geweest over de velen. 16 En de gave is niet zoals het zondigen van de ene. Want het oordeel was uit één [daad] tot veroordeling, maar de genadegave is uit vele overtredingen tot rechtvaardiging. 17 Want als door de overtreding van de ene de dood heeft geregeerd door die ene, veel meer zullen zij die de overloed van de genade en van de gave der gerechtigheid ontvangen in [het] leven regeren door de Ene, Jezus Christus.) – 18 zoals het dus door één overtreding tot alle mensen tot de veroordeling [strekt], zo ook [strekt] het door één gerechtigheid tot alle mensen tot [de] rechtvaardiging van [het] leven. 19 Want zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens de velen tot zondaars zijn gesteld, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene de velen tot rechtvaardigen gesteld worden. 20 Maar [de] wet is daarbij gekomen, opdat de overtreding zou toenemen; maar waar de zonde toenam, is de genade veel overvloediger geworden; 21 opdat, zoals de zonde heeft geregeerd door de dood, zo ook de genade zou regeren door gerechtigheid tot [het] eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heer.

Inleiding. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen Adam en Christus. Zij staan beiden aan het hoofd van een mensengeslacht. Het zijn de twee groepen waarin de hele mensheid kan worden ingedeeld. Iemand hoort óf bij Adam, het hoofd van een in de zonde gevallen mensengeslacht, óf bij Christus, het hoofd van een gerechtvaardigd mensengeslacht. De gevolgen van wat Adam gedaan heeft, gelden voor de groep die bij hem hoort en de gevolgen van wat Christus gedaan heeft, gelden voor de groep die bij Hem hoort. Dit gedeelte is niet zo gemakkelijk uit te leggen. Je moet het maar vers voor vers op je laten inwerken. Ik wil proberen je te helpen door de verschillen te laten zien tussen Adam en Christus zoals die in deze verzen vermeld staan.

Vers 15.

- Hier worden de *genadegave* (dat is Christus, Die door God is gegeven) en de *overtreding* (die Adam begaan heeft) met elkaar vergeleken. Zowel de misdaad als de genadegave heeft grote gevolgen voor anderen. De misdaad van de ene mens, Adam, betekent voor alle mensen dat ze moeten sterven. Zijn daad werkt door in zijn nageslacht. Sinds Adam zijn dan ook “*de velen gestorven*”. Gelukkig staat daar de gave van God in Jezus Christus tegenover. Deze gave werkt ook door in allen die Hem hebben aangenomen. En deze genadegave gaat ver boven de misdaad uit. Dat zal ieder, die bij ‘de velen’ hoort, met dankbaarheid erkennen. Jij toch ook?

Vers 16.

- Hier wordt de *gave* vergeleken met het *zondigen*. De aanleiding voor het oordeel is ‘slechts’ die ene zonde die begaan is. De aanleiding voor onze rechtvaardiging zijn onze vele overtredingen. God heeft ze allemaal weggedaan in de overgave van Zijn Zoon aan het kruis.

Vers 17.

- Hier worden de *resultaten* met elkaar vergeleken. Het resultaat van de overtreding van de ene, Adam, is, dat door hem de dood in de wereld is gekomen en er heerst. Maar kijk dan eens naar het resultaat van de gave. Ieder die de gave van de gerechtigheid heeft ontvangen, zal in het leven heersen. Dat is mogelijk geworden door die andere Ene, Jezus Christus. Iemand die bij Hem hoort, is uit de dood overgegaan in het leven.

Vers 18.

- Hier gaat het om de *gevolgen* van de ene daad van Adam en de ene daad van Christus. Van de ene daad die Adam gedaan heeft, hebben de gevolgen betrekking op alle mensen en dat betekent voor iedereen veroordeling. Dat wil zeggen,

dat wie bij Adam hoort, wie zich dus nog niet bekeerd heeft, ook geoordeeld zal worden. Maar ook van wat Christus gedaan heeft, gaan de gevolgen naar alle mensen. Alle mensen kunnen door geloof deel krijgen aan een nieuw leven waar het oordeel niet voor geldt.

Vers 19.

- In dit vers vind je de laatste vergelijking. Wie hoort er nu bij Adam en wie hoort er nu bij Christus? Alle zondaars horen bij Adam, omdat hij ongehoorzaam is geweest. Alle rechtvaardigen horen bij Christus, omdat Hij gehoorzaam is geweest.

Er is een verschil tussen *vers 18* en *vers 19*.

- In *vers 18* staat dat alle mensen als gevolg van de daad van Adam onder het oordeel vallen. Maar alle mensen kunnen ook gerechtvaardigd worden door wat Christus gedaan heeft. Hier gaat het er dus om tot wie de gevolgen van wat Adam en wat Christus deed zich uitstrekken en dat is *"tot alle mensen"*.
- In *vers 19* wordt niet gesproken over 'alle mensen', maar over *"de velen"*. Hier gaat het erom op wie nu daadwerkelijk de gevolgen van toepassing zijn van wat Adam of van wat Christus heeft gedaan. De conclusie is: wie bij Adam hoort, is tot een zondaar gesteld en wie bij Christus hoort, is tot een rechtvaardige gesteld.

V20. Dan komt de wet. De mens is dan al een zondaar, maar door de wet wordt het nog veel duidelijker dat hij een zondaar is, want hij overtreedt de wet. De mens wordt dus een steeds hopelozere geval. Maar wat lees je dan? *"Maar waar de zonde toenam, daar is de genade meer dan overvloedig geworden."* Gods genade gaat altijd ver uit boven de zonde van de mens.

V21. Voor jou is het niet meer zo dat de zonde regeert door de dood. Voor jou regeert de genade. Let er wel op, dat de genade

regeert “door gerechtigheid” en niet omdat God doet alsof de zonde niet bestaat. Aan jou is genade bewezen omdat er aan de gerechtigheid van God is voldaan. Het resultaat daarvan is, dat je het “*eeuwige leven*” hebt gekregen. En straks, wie weet hoe vlug al, zul je dat leven in al zijn volheid in de heerlijkheid van God mogen genieten. En dat allemaal “door *Jezus Christus onze Heer*”. Wat een God hebben we toch en wat een Heer!

Lees nog eens Romeinen 5:15-21.

Verwerking: Ga eens na welke verschillen er nog meer zijn tussen Christus en Adam (zie bijvoorbeeld 1 Korinthiërs 15:45).

Romeinen 6

De doop | verzen 1-7

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Wat zullen wij dan zeggen? Zouden wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt? 2 Volstrekt niet! Hoe zouden wij, die ten opzichte van de zonde gestorven zijn, nog daarin leven? 3 Of weet u niet, dat wij allen die tot Christus Jezus gedoopt zijn, tot Zijn dood gedoopt zijn? 4 Wij zijn dan met Hem begraven door de doop tot de dood, opdat, zoals Christus uit [de] doden is opgewekt door de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in nieuwheid van leven zouden wandelen. 5 Want als wij met hem één geworden zijn in de gelijkheid van Zijn dood, dan zullen wij het ook zijn [in de gelijkheid] van Zijn opstanding; 6 daar wij dit weten, dat onze oude mens met [Hem] gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde tenietgedaan zou zijn, opdat wij niet meer de zonde dienen. 7 Want wie gestorven is, is gerechtvaardigd van de zonde.

V1. Even een vraag, direct, en op de man af: Ben jij al gedoopt? Als dat nog niet is gebeurd, hoop ik dat je dat heel vlug zult laten doen. Wat het wil zeggen om gedoopt te zijn, staat in het stukje dat we nu voor ons hebben. Ook als je wel gedoopt bent, is het goed om daar weer eens over na te denken.

Eigenlijk wordt hier over de doop gesproken tot christenen die zich al hebben laten dopen. Sommigen zijn echter vergeten wat de doop betekent. Ze houden er gedachten op na die in strijd zijn met wat ze in de doop hebben laten zien. Daarom herinnert Paulus hen aan hun doop. Zulke herinneringen heb jij ook nodig. Je hebt je vast en zeker ook verbaasd over de geweldige overvloed aan genade die God door Christus aan jou heeft bewezen. Hoe groter de zonde was, des te overvloediger werd de genade.

V2. Maar dat zal toch niet betekenen dat je dan maar in de zonde blijft voortleven? Als je zo zou denken, zou je niets begrijpen van het werk van Christus en wat God met de zonde heeft gedaan. Weet je nog wat God met de zonde heeft gedaan? Hij heeft de zonde, dat is de bron, de wortel waaruit de boze daden voortkomen, in Christus geoordeeld. En jij bent in Christus onder het oordeel van God gestorven. Net zo zeker als Christus in de dood is gegaan, ben jij in Zijn dood voor de zonde gestorven. Dan is het toch eigenlijk onmogelijk om nog in de zonde te blijven voortleven?

V3-4. Om deze eenvoudige gedachtegang kracht bij te zetten wijst Paulus hier op de doop. Wie zich laat dopen, erkent en verklaart openlijk dat de dood de enige oplossing was die God voor de zonde had. God kan met een mens die in de zonde leeft, niets anders doen dan over hem het oordeel van de dood vellen. Door je te laten dopen erken je dat en laat je je symbolisch met Christus begraven. Het is net als in het leven van elke dag: wie gestorven is, moet begraven worden. Voor zo iemand is het leven op aarde afgelopen en na de begrafenis is er ook niets meer van zo iemand te zien. Dat geldt ook voor jou als jij je hebt laten dopen. Het is met je oude leven in de zonde afgelopen. Het leven dat je voortaan leeft, is een leven in nieuwheid.

Om dat mogelijk te maken daalde de heerlijkheid van de Vader neer in het graf van de Heer Jezus en wekte Hem op uit de doden. De heerlijkheid van de Vader kon in het graf van de Heer Jezus komen omdat de zonde geoordeeld was. Bij die heerlijkheid hoor jij nu.

V5. Je bent een gemaakt met Hem in Zijn dood. Je bent ook met Hem een gemaakt in Zijn opstanding. Dat mag je laten zien in een wereld om je heen die niet is veranderd. Maar jij bent wél veranderd. Je leeft nu op een andere, een nieuwe manier. De wereld waarin jij je vroeger thuis voelde, heeft je niets meer te bieden. Waarmee zou je iemand die gestorven is een plezier kunnen doen? Het heeft geen enkel nut een gestorvene iets aan te bieden, want hij kan het niet meer aannemen. Van een gestorvene is ook

niets meer te verwachten. Hij kan geen enkele activiteit meer ontplooiën.

V6. Het werk van Christus op het kruis is ontzettend radicaal. Daar is *“onze oude mens met [Hem] gekruisigd”* en daar is *“het lichaam van de zonde tenietgedaan”*. ‘Het lichaam van de zonde’ wil zeggen: alles, in je hele bestaan, wat door de zonde gebruikt kon worden om zich te uiten. En was niet alles wat jij deed, toen je nog een zondaar was, in handen van de zonde? Je leefde toch helemaal voor jezelf? Nou, je hele bestaan is met Christus gekruisigd. Nu heeft de zonde daar geen enkele vat meer op en kan er niets meer van gebruiken, want alles is tenietgedaan, uitgeschakeld, buiten werking gesteld. Je dient de zonde niet meer, want je bent gestorven.

V7. Iedereen zal zeggen dat het volkomen terecht is als we van een gestorvene geen enkele activiteit meer verwachten. Geestelijk is dat ook zo. Wie gestorven is, is gerechtvaardigd van de zonde. Voor zo iemand geldt geen enkele beschuldiging meer; daar is geen enkele beschuldiging tegen in te brengen. Naar het recht is zo’n persoon vrij van de zonde.

Misschien zeg je nu: ‘Alles goed en wel, het staat er zo wel, maar ik ervaar toch dat de zonde mij nog wel eens kan gebruiken.’ Op die ervaring gaat Paulus later nog in. Voor het moment is het belangrijk dat je in het geloof aanneemt dat, wat met Christus is gebeurd toen Hij gekruisigd werd en stierf en werd begraven, ook met jou is gebeurd. God oordeelde jou in Hem. Je moet dat net zo goed geloven als dat je gelooft dat je zonden, je verkeerde daden vergeven zijn door Zijn bloed.

Lees nog eens Romeinen 6:1-7.

Verwerking: Hoe belangrijk vind jij het om gedoopt te zijn? Waarom?

Leef voor God! | verzen 8-14

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

8 Als wij nu met Christus gestorven zijn, geloven wij dat wij ook met Hem zullen leven, 9 daar wij weten dat Christus, nu Hij uit [de] doden is opgewekt, niet meer sterft: [de] dood heerst niet meer over Hem. 10 Want wat Hij is gestorven, is Hij eens voor altijd ten opzichte van de zonde gestorven, maar wat Hij leeft, leeft Hij voor God. 11 Zo ook u, rekent het ervoor ten opzichte van de zonde dood te zijn, maar voor God levend in Christus Jezus. 12 Laat dan de zonde niet regeren in uw sterfelijk lichaam om aan zijn begeerten te gehoorzamen. 13 En stelt uw leden niet voor de zonde tot werktuigen van [de] ongerechtigheid, maar stelt uzelf voor God als uit [de] doden levend [geworden], en uw leden voor God tot werktuigen van [de] gerechtigheid. 14 Want [de] zonde zal over u niet heersen; want u bent niet onder [de] wet, maar onder [de] genade.

V8. Je bent dus met Christus gestorven. Houd dat goed vast. Zo ziet God je. Geloof dat. Wat je ook bij jezelf ziet of ervaart, laat je daardoor niet van de wijs brengen. Jij bent gestorven.

Er is nog iets wat je mag geloven – dat betekent zeker weten, weet je nog wel? – en dat is, dat je ook met Christus zult leven. God ziet je helemaal een met Christus in het verleden, toen Hij stierf. Hij ziet je ook helemaal een met Christus in de toekomst, wanneer je bij Hem zult zijn.

V9. Je weet dat, omdat Christus niet in de dood is gebleven, maar “uit [de] doden is opgewekt”. Hij heeft de dood achter Zich gelaten. Nooit zal de dood meer enige macht over Hem kunnen krijgen. Hij sterft niet meer. De dood heerst niet meer over Hem. En in Zijn dood heeft Hij eens voor altijd, voor eeuwig, met de zonde afgerekend. Nooit zal het meer nodig zijn dat Hij voor de zonde moet sterven.

V10. Om het probleem van de zonde op te lossen was Hij als Mens op aarde gekomen. In Zijn leven op aarde had Hij dagelijks met de zonde te maken, kwam Hij ermee in aanraking. Hij was erdoor omgeven. Zelf heeft Hij geen zonde gedaan (1Pt 2:22); Hij kende de zonde niet (2Ko 5:21); in Hem was, en is, geen zonde (1Jh 3:5). Alleen op het kruis, tijdens drie uren volslagen duisternis, werd Hij tot zonde gemaakt, droeg Hij de zonden en stierf Hij ervoor. Zijn sterven was dus met het oog op de zonde en is een afgedane zaak. Er hoeft niets meer aan toegevoegd te worden. En wat Zijn leven nú betreft, leeft Hij met het oog op God.

V11. De betekenis die de voorgaande verzen voor jou hebben, komt in *vers 11* naar voren. In dat vers staat hoe je de kracht vindt voor een leven voor God. Het begint met “zo ook u”. Dat wil zeggen: op dezelfde manier. Kijk maar naar wat Christus gedaan heeft voor de zonde en wat Hij nu doet in Zijn leven. Is Hij gestorven? Dan ben ik ook gestorven. Dat is iets wat je in de praktijk van je christelijk leven waar moet maken. Daarom wordt het als een opdracht gesteld om je voor de zonde dood te houden. God ziet jou als met Christus gestorven. Nou, zie jezelf dan ook zo! Er staat niet dat je moet sterven, maar dat je gestorven bent. Het is gebeurd. Houd daar dan rekening mee en leef niet alsof je niet gestorven bent.

Met het leven van Christus is het hetzelfde als met het sterven van Christus. Is Christus levend en leeft Hij voor God? Ja! Jij bent dus ook levend in Christus Jezus voor God. Zo ziet God je.

V12. De zonde heeft dan ook geen enkel recht meer op je lichaam. Er is geen enkele reden meer om de begeerten van je sterfelijk lichaam te gehoorzamen. Je bent immers gestorven? Zeg daarom ‘nee’ tegen de zonde als hij toch wil proberen jou te gebruiken.

V13. Laat het niet toe dat de leden van je lichaam weer werktuigen worden van de zonde om ongerechtigheid (verkeerde dingen) te doen. Laat je handen niet toe te stelen. Laat je mond niet toe te vloeken of te liegen. Laat je ogen niet toe te kijken naar onreinheid. Laat je oren niet toe te luisteren naar goddeloze muziek.

De leden van je lichaam staan niet meer ter beschikking van de zonde. Je lichaam is nu een instrument van het leven uit God en je mag en kunt dat nu voor God gebruiken. Je handen kun je gebruiken om anderen te helpen. Je mond kun je gebruiken om goede, vertroostende woorden te spreken en ook om God mee te prijzen. Je ogen kun je gebruiken om het mooie in Gods schepping te bewonderen en om mooie dingen te lezen over de Heer Jezus. Met je oren kun je luisteren naar wat anderen te vertellen hebben, misschien over hun problemen, misschien over hun leven met de Heer. Je leden houden hun eigen functie, maar ze zijn werktuigen geworden die God kan gebruiken om gerechtigheid (goede dingen) te bewerken.

V14. Geef je zo aan God, want je bent niet onder de wet, maar onder de genade. Er is een onmetelijk verschil tussen wet en genade. De wet heeft bewezen dat jij een zondaar en overtreder was. Hij toonde aan dat jij niet aan zijn eisen kon voldoen. Maar de genade eist niet, integendeel, de genade geeft! God heeft alles gedaan en geeft de kracht om te leven voor Hem.

Hij heeft een einde gemaakt aan je vroegere leven in de zonde door je te laten sterven in de dood van Christus. Daardoor zal de zonde niet meer over jou heersen. Jij bent gestorven. En omdat de zonde zijn kracht over jou uitoefende door de wet, heb jij ook niets meer met welke wet dan ook te maken. Je staat nu onder de genade. Genade betekent dat je helemaal niets van jezelf verwacht en je helemaal aan God uitlevert. Alleen onder de genade is er kracht om voor God te leven.

Lees nog eens Romeinen 6:8-14.

Verwerking: Hoe denk je vandaag (of morgen) je leden in dienst van God te kunnen stellen?

Dienen onder de genade | verzen 15-23

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

15 Wat dan? Zouden wij zondigen, omdat wij niet onder [de] wet maar onder [de] genade zijn? Volstrekt niet! 16 Weet u niet, dat voor wie u zich als slaven stelt om te gehoorzamen, u slaven bent van hem die u gehoorzaamt, of van [de] zonde tot [de] dood, of van [de] gehoorzaamheid tot gerechtigheid? 17 Maar God zij dank dat u slaven van de zonde was, maar van harte gehoorzaam bent geworden aan [de] inhoud van [de] leer waarin u onderwezen bent. 18 En vrijgemaakt van de zonde bent u slaven van de gerechtigheid geworden. 19 (Ik spreek menselijkerwijs, om de zwakheid van uw vlees.) Want zoals u uw leden hebt gesteld in slavernij van de onreinheid en de wetteloosheid tot de wetteloosheid, stelt nu zo uw leden in slavernij van de gerechtigheid tot heiliging. 20 Want toen u slaven van de zonde was, was u vrij ten opzichte van de gerechtigheid. 21 Welke vrucht had u dan toen van de dingen waarover u zich nu schaamt? Immers, het einde daarvan is [de] dood. 22 Maar nu, van de zonde vrijgemaakt en slaven van God geworden, hebt u uw vrucht tot heiliging, en het einde [het] eeuwige leven. 23 Want het loon van de zonde is [de] dood; maar de genadegave van God is [het] eeuwige leven in Christus Jezus onze Heer.

V15-16. Nu je niet meer onder de wet bent, betekent dat nog niet dat je kunt doen waar je zelf zin in hebt. Weet je wat er met je is gebeurd? Je bent van 'baas' veranderd. Vroeger was je een slaaf en je bent nu nog steeds een slaaf. Een slaaf heeft geen enkel recht op iets voor zichzelf. Hij leeft altijd voor een ander die het over hem te vertellen heeft.

Er is niet één mens die vrij is. Ieder mens is een slaaf. Maar van wie ben jij een slaaf? Als jij je in dienst van de zonde stelt om de zonde te gehoorzamen, ben je een slaaf van de zonde. Dan eindigt je leven in de dood. Als jij je in dienst stelt van de gehoorzaamheid om te doen wat God zegt, zal dat uit je leven blijken. Je zult in de praktijk van je leven rekening houden met de wil van

God en dat laten zien door dingen te doen die recht en positief zijn voor God. Het is dus een van de twee: óf een slaaf van de zonde, óf een slaaf van de gerechtigheid.

V17. Maar je kunt God ervoor danken, dat je een slaaf van de zonde *was*. Dat is verleden tijd. Je kunt God er ook voor danken dat daar iets anders voor in de plaats is gekomen. Je hebt de Heer Jezus leren kennen. Hij is “[de] inhoud van [de] leer” waarin je onderwezen bent. Hij is je voorbeeld van Wie je kunt leren hoe een slaaf van de gerechtigheid zich moet gedragen.

In de vorige hoofdstukken heb je gezien wat God allemaal door Hem gedaan heeft. Daarvan ben je onder de indruk gekomen en daarom ben je van harte gehoorzaam geworden. Dat is geen gehoorzaamheid aan een of andere wet, maar gehoorzaamheid aan een Persoon, aan God, aan Wie je je hart hebt gegeven. Je bent vrijgemaakt van de zonde, echt helemaal vrij.

V18. Vrijheid is in de wereld iets waarvoor gevochten wordt. De mensen die onderdrukt worden, snakken ernaar. Ze halen opgelucht adem als ze weer kunnen gaan en staan waar ze willen, zonder angst voor de overheersers. Nog sterker geldt dat voor de zonde. Die heeft geen macht meer over jou. Nu ben je een slaaf van de gerechtigheid.

V19. Vroeger deed je onreine, vuile dingen en leefde je in de wetteloosheid. Wetteloosheid wil zeggen dat je geen gezag erkende, je luisterde naar niemand. Je leefde voor jezelf en bepaalde je eigen normen. Hoewel je dacht vrij te zijn, was je toen toch een slaaf, net zoals alle mensen zonder God dat nog steeds zijn.

Nu mag je de gerechtigheid dienen met als doel: heiliging. Heiliging is dat jij helemaal apart voor God in deze wereld leeft. Leven in heiliging is niet het rondlopen met een stralenkrans om je hoofd. Heiliging betekent gewoon dat je niet meer met de wereld meedoet, maar dat je je richt op God.

V20-21. Als slaaf van de zonde deed je niet wat God graag wilde. Je kon dat niet eens. Je volgde je eigen begeerten en lusten. Als

je daaraan terugdenkt, kun je je alleen maar diep schamen. Het enige resultaat van dat leven was de dood. Gelukkig dat God het vonnis van de dood niet heeft voltrokken aan jou, maar aan de Heer Jezus. Op die manier ben je vrijgemaakt van de zonde en ben je een slaaf van God geworden.

V22. Nu komt er uit je leven een heel andere vrucht tevoorschijn. Dat is niet een vrucht waarover je je schaamt, maar het is een vrucht waarvan je geniet. Die vrucht is heiliging. Als je leeft als een slaaf van God, leef je helemaal aan God toegewijd en keer je de zonde en de wereld de rug toe. God zoekt in jouw leven naar die vrucht van heiliging. Hoe meer die vrucht te zien is, des te meer krijg je ook zicht op het heerlijke einddoel: het eeuwige leven dat je volmaakt zult genieten als je in de hemel bent.

V23. *Vers 23* vat het voorgaande nog eens in een paar woorden samen. (Leer dit vers ook maar uit je hoofd!) Bij de zonde krijg je wat je verdient. Iedereen, zonder uitzondering, heeft als loon de dood verdiend. God stelt daar iets tegenover. Dat is niet te verdienen. Het is een genadegave, een geschenk waarop geen enkel recht bestaat: *"Het eeuwige leven"*! God geeft het *"in Christus Jezus onze Heer"*. Alles wat God te geven heeft, staat in verbinding met de Heer Jezus. Door Hem komen alle zegeningen uit het hart van God naar je toe. Hij heeft alle verhinderingen voor je weggenomen. God ziet jou nu in verbinding met Hem. Daarom kan God jou die grote zegen van het eeuwige leven geven. Het eeuwige leven is Christus Zelf. Hij is *"de waarachtige God en het eeuwige leven"* (1Jh 5:20).

Lees nog eens Romeinen 6:15-23.

Verwerking: Hoe staat het met jouw heiliging?

Romeinen 7

Vrij van de wet | verzen 1-6

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Of weet u niet, broeders (ik spreek immers tot hen die [de] wet kennen), dat de wet heerst over de mens zolang hij leeft? 2 Want de gehuwde vrouw is door [de] wet verbonden aan haar man bij diens leven; maar is de man gestorven, dan is zij vrijgemaakt van de wet [die haar] aan de man [bond]. 3 Daarom zal zij een overspeelster worden genoemd, als zij bij het leven van haar man [de vrouw] van een andere man wordt; maar als de man gestorven is, is zij vrij van de wet, zodat zij geen overspeelster is, als zij [de vrouw] van een andere man wordt. 4 Dus bent ook u, mijn broeders, voor de wet gedood door het lichaam van Christus, opdat u aan een ander toebehoort, aan Hem Die uit [de] doden is opgewekt, opdat wij voor God vrucht dragen. 5 Want toen wij in het vlees waren, werkten de hartstochten van de zonden die door de wet [gewekt worden], in onze leden om voor de dood vrucht te dragen. 6 Maar nu zijn wij van de wet vrijgemaakt, gestorven aan dat waarin wij gevangen waren, zodat wij dienen in nieuwheid van [de] geest en niet in oudheid van [de] letter.

Inleiding. Je bent vrij van schuld. Dat is je duidelijk gemaakt in het gedeelte van *hoofdstuk 3:21-5:11*. Je bent ook vrijgemaakt van de macht van de zonde. Dat is je duidelijk gemaakt in de rest van *hoofdstuk 5* en in *hoofdstuk 6*. Nu moet je nóg iets leren en dat is dat je ook vrijgemaakt bent van de wet. Daarover gaat het in dit hoofdstuk. Het vrijgemaakt zijn van de wet is het moeilijkste onderwerp om in het geloof aan te nemen, omdat we dat heel anders kunnen beleven.

Hóe moeilijk het is, wordt in dit hoofdstuk voorgesteld. Hier tref je iemand aan die wel het nieuwe leven heeft en daarom het

goede wil doen, maar die toch steeds maar weer het kwade doet. Vandaar dat hij zich erg ellendig voelt. Ik heb zelf ook zo'n periode in mijn leven gehad. Dan wil je graag voor de Heer Jezus leven en toch ga je steeds weer in de fout.

Dat komt omdat je, bewust of onbewust, jezelf verplichtingen oplegt. Je wilt God dienen en je meent dat je dat het beste kunt doen door je aan bepaalde regels, aan de wet, te houden. De wet is per slot van rekening door God gegeven. De uitwerking is echter dat je je enorm voelt tekortschieten. De blijdschap van het geloof wordt daardoor snel minder. Getuigen van de Heer Jezus is er niet meer bij. Je bent helemaal op jezelf gericht. De woorden 'ik' en 'mij' komen wel zo'n veertig keer voor in dit hoofdstuk. De bevrijding uit deze ellendige situatie staat pas aan het eind van het hoofdstuk, in *vers* 25. Daarom moet je het hele hoofdstuk goed op je laten inwerken.

V1. De *verzen* 1-6 zijn een soort inleiding. Als het gaat om het gebruik van de wet, is het voor iedereen duidelijk dat een wet heerst over een mens zolang hij leeft. Het is de grootste onzin om iemand, die bijvoorbeeld een verkeersovertreding heeft begaan, maar daar zelf bij om het leven is gekomen, nog een boete op te leggen. Een boete krijgt iemand die aansprakelijk kan worden gesteld voor de begane overtreding en die boete ook kan betalen. Bij een dode is dat onmogelijk.

V2-3. Paulus illustreert dit nog eens met het voorbeeld van een huwelijk. Hij wil jou leren dat een verbinding tussen twee partijen geldt, zolang beide partijen in leven zijn. Er is maar één manier waarop deze verbinding verbroken wordt en dat is als een van de partijen sterft. Dan pas is – in het geval van een huwelijk – de vrouw vrij om met een ander te trouwen. Ze is een overspeelster als ze, terwijl haar eerste man nog leeft, toch de vrouw van een andere man wordt.

V4. Als Paulus dit gaat toepassen op de verbinding tussen de gelovige en de wet, zegt hij het als volgt. Volgens de wet moet de zondaar gedood worden. Maar jij bent al gestorven voor de wet door het lichaam van Christus. Dat betekent dat toen Christus

stierf, jij in Hem stierf. Christus is echter niet in de dood gebleven, maar uit de doden opgewekt. Jij staat dan ook niet meer in verbinding met de wet, maar met een opgestane Christus Die ook niets meer met de wet van doen heeft. De wet is op Hem immers ten volle uitgeoefend? Nu je niet meer verbonden bent aan de wet, maar aan een opgestane Christus, kun je voor God vrucht dragen.

V5. Toen jij in het vlees was, dat wil zeggen toen je nog ongelovig was en je eigen wil deed, gaf je toe aan *“de hartstochten van de zonden”*. Hoe meer de wet verbood iets te doen, des te meer zin kreeg je erin. Je weet hoe dat gaat: wat verboden is of wordt, is juist spannend om toch te doen. Maar het was allemaal vrucht voor de dood en niet voor God.

V6. Toen leefde je als het ware als een gevangene van de wet. De wet zei wat je moest doen en oefende gezag over je uit. Jij was er een slaaf van. Maar nu je gestorven bent, heeft de wet niets meer over je te zeggen. Nu dien je op een heel nieuwe manier. Je dient niet meer in *“oudheid van [de] letter”*, dat wil zeggen op een manier waarin alles precies is voorgeschreven. Je dient nu in *“nieuwheid van [de] geest”*, dat wil zeggen op een manier waarbij je het nieuwe, geestelijke leven laat werken, het leven dat gericht is op de Heer Jezus.

Lees nog eens Romeinen 7:1-6.

Verwerking: Stel jezelf de vraag: Leef ik vanuit mijn verbinding met de Heer Jezus of vanuit een verbinding met een wet?

Door de wet komt kennis van de zonde | verzen 7-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Volstrekt niet! Maar ik zou de zonde niet gekend hebben dan door [de] wet; want ook de begeerte zou ik niet gekend hebben, als de wet niet gezegd had: 'U zult niet begeren'. 8 Maar de zonde heeft door het gebod aanleiding gevonden en in mij elke begeerte opgewekt; want zonder wet is [de] zonde dood. 9 Ik nu leefde vroeger zonder wet; maar toen het gebod kwam, leefde de zonde op, maar ik stierf. 10 En het gebod dat ten leven was, bleek mij ten dode te zijn. 11 Want de zonde heeft door het gebod aanleiding gevonden en mij verleid en door [het] gebod gedood. 12 De wet is dus heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed. 13 Is dan het goede mij de dood geworden? Volstrekt niet! Maar de zonde, opdat zij zou blijken zonde te zijn, heeft door het goede mij [de] dood gewerkt, opdat de zonde uitermate zondig zou worden door het gebod.

Inleiding. Er is al heel wat over de wet in deze brief gezegd. Ook in de volgende hoofdstukken en in andere brieven van Paulus zal er nog heel wat over gezegd worden. Daarom moet je in dit stukje maar eens goed kijken waarom de wet nu eigenlijk gegeven is. Het is (weer) geen gemakkelijk stukje, maar wel (weer) heel belangrijk.

V7. Je zou wel kunnen gaan denken dat de wet iets zondigs is. Hij brengt je, zo lijkt het, alleen maar tot verkeerde dingen. Maar zo is het niet. In *hoofdstuk 3:20* is al gezegd: "*Door [de] wet [komt] kennis van zonde.*" Let op het woord 'kennis'. Er staat dus *niet* dat de wet jou ertoe *aanzet* om te zondigen. Wat de wet wel doet, is het *aantonen* van de zonde. Neem nu de begeerte. Begeerte is iets wat je niet kunt zien. Die zit in je hart. Dat begeerte zonde is, zou je niet hebben geweten als de wet niet had gezegd: "*U zult niet begeren.*" Nu dit zo duidelijk in de wet staat, merk je ook dat het zo is. De in jou wonende zonde wekt de begeerte bij je op, juist nu er een gebod gegeven is dat jou verbiedt om te begeren.

Een voorbeeldje kan dit verduidelijken. Onze kinderen mogen als ze uit school thuiskomen altijd een koekje uit de koektrommel nemen. Stel dat ik op zekere morgen tegen hen zeg: 'Als jullie thuiskomen, mogen jullie niet aan de koektrommel zitten en er ook niet in kijken.' Het gevolg daarvan is dat ze, wanneer ze thuiskomen, zich zullen moeten inhouden om aan mijn gebod te gehoorzamen. Bij hen is door het gebod de begeerte opgewekt. De zonde gebruikt het gebod om de begeerte op te wekken.

V8. Zolang ik het gebod niet gegeven had, was er niets aan de hand. De zonde was wel aanwezig, maar ze was dood, dat wil zeggen ze werd niet ervaren. Maar pas toen het gebod (de wet) kwam, leefde de zonde op en werden zij zich bewust van de aanwezigheid ervan. Hier zie je nu de echte functie van de wet in de praktijk.

V9-11. Vroeger, toen je nog onbekeerd was, leefde je zonder wet. Je trok je niets aan van dat *"u zult niet begeren"*. Dat leefde niet eens voor jou. Pas toen je God in je leven toeliet, dacht je aan Zijn wet. En daardoor kreeg je oog voor de zonde, want de wet toonde dat aan. Maar je ontdekte ook iets anders en dat was dat de wet je veroordeelde, omdat je de wet niet kon houden. Het gebod dat ten leven was – want God heeft van de wet gezegd: *"Doe dit en u zult leven"* (Lv 18:5) –, bleek voor jou de dood te betekenen. Dat kwam door de zonde die in je woont. De zonde gebruikte (zeg maar gerust: misbruikte) de wet om jou te verleiden en je tot verkeerde, zondige daden te brengen.

V12-13. Het ligt dus niet aan de wet, want de wet komt van God en is *"heilig"*. En de geboden van de wet zijn *"heilig en rechtvaardig en goed"*. Zou het goede, dat van God komt, en dat God gegeven heeft, opdat jij daardoor zou leven, voor jou de dood betekenen? Dat kan toch niet? Hoe komt het dan dat jij nu toch onder het doodsoordeel van de wet ligt? Dat komt door de zonde. De zonde heeft het goede gebruikt om voor mij de dood te bewerken. Wat God ten goede heeft bedoeld, heeft de zonde ten kwade gebruikt.

Maar er is nog iets gebeurd en dat is het volgende. De wet heeft de zonde in zijn ware gedaante laten zien. De zonde is zelfs door

de wet uitermate zondig geworden. Wat dat wil zeggen, heb je al in *hoofdstuk 5:20* gezien. De zonde was al in de wereld voordat de wet gegeven werd. Nu de wet gegeven is, wordt zonde nog erger, omdat de wet aantoont wat zonde is en jij en ik nu dus weten wat zonde is.

Een voorbeeldje kan dat misschien wat duidelijker maken. In Engeland is bij wet voorgeschreven dat men links moet rijden. Als jij nu in Engeland zou komen en niet zou weten dat auto's in Engeland links rijden en jij gaat daar rechts rijden, dan bega je een overtreding. Maar als ze jou hebben verteld dat men in Engeland links rijdt en jij gaat dan nog rechts rijden, dan ben jij extra schuldig.

Zo is het ook met de zonde en met de wet. Door de wet kom je erachter wat zonde is. Ook ben je extra verantwoordelijk voor de zonde die je doet, want je weet nu wat wel en wat niet mag.

Lees nog eens Romeinen 7:7-13.

Verwerking: Waaruit blijkt het goede van de wet?

De worsteling onder de wet | verzen 14-26

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

14 Want wij weten dat de wet geestelijk is; maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde. 15 Want wat ik doe, weet ik niet; want niet wat ik wil, bedrijf ik, maar wat ik haat, dat doe ik. 16 Als ik nu dat doe wat ik niet wil, stem ik met de wet in dat zij goed is. 17 Maar dan ben ik het niet meer die het doe, maar de zonde die in mij woont. 18 Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is bij mij aanwezig, maar het doen van het goede niet. 19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet; maar het kwade dat ik niet wil, dat bedrijf ik. 20 Als ik nu dat doe wat ik niet wil, dan doe ik het niet meer, maar de zonde die in mij woont. 21 Ik vind dus deze wet voor mij die het goede wil doen: dat het kwade bij mij voorhanden is. 22 Want ik verlustig mij in de wet van God naar de innerlijke mens; 23 maar ik zie in mijn leden een andere wet, die strijd voert tegen de wet van mijn denken en mij tot gevangene maakt door de wet van de zonde die in mijn leden is. 24 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit dit lichaam van de dood? 25 God zij echter dank door Jezus Christus onze Heer! 26 Dus ikzelf dien wel met het denken [de] wet van God, maar met het vlees [de] wet van [de] zonde.

Inleiding. In deze verzen ontmoet je een persoon die enorm worstelt met het vraagstuk van de wet. Het is iemand die bekeerd is. Hij heeft leven uit God. Dat kun je vooral zien in *vers* 22, waar staat dat hij zich verlustigt in de wet van God. Zoiets zegt een ongelovige niet. Het is iemand die een strijd voert met de zonde die in hem woont. In die strijd zakt hij steeds dieper weg. Hij lijkt op iemand die in een moeras is terechtgekomen. Je weet wel dat een moeras iets is, waarin je heel langzaam wegzakt en waar elke poging om jezelf eruit te bevrijden je alleen maar sneller doet wegzakken. Moerasloper, zo zullen we deze persoon maar noemen, wil zichzelf uit de macht van de zonde bevrijden door gehoorzaam te zijn aan de wet van God. Toch lijdt hij keer op keer de nederlaag, hij zakt steeds dieper weg. Hij doet telkens

wat hij haat, telkens doet hij het kwade, terwijl hij toch zo graag het goede wil doen.

Herken jij deze strijd? Ik denk dat deze strijd ook voor jou een noodzakelijke ervaring zal zijn, als je serieus met God en de Heer Jezus wilt leven. Dat wil niet zeggen dat deze worsteling je hele leven hoeft te duren. Er is uitkomst. Maar iemand die deze strijd niet kent, leeft meestal geen leven van toewijding aan Christus. Door deze strijd leer je namelijk aan den lijve de harde werkelijkheid dat er in jou, dat is in jouw vlees, geen goed woont.

V14. Hoe ontstaat deze strijd nu eigenlijk? Deze strijd ontstaat door een verkeerd gebruik van de wet. Wat moet je met de wet? In algemene zin weet je dat de wet geestelijk is, dat wil zeggen dat de wet je op God richt en jou vertelt hoe je Hem moet dienen. Waarom lukt dat nou niet? Omdat je *“vleselijk”* bent, *“verkocht onder de zonde”*. Daar ligt het spanningsveld.

V15-16. Je begrijpt er niets van: je wilt graag God dienen, maar dat doe je niet. Integendeel, je doet juist wat je haat. Deze ervaring maakt je wel iets duidelijk: als jij doet wat je niet wilt, erken je dat de wet goed is, want de wet wil ook niet dat jij het verkeerde doet. De wet en jij zijn het dus met elkaar eens.

V17-20. Dan moet er iets anders zijn wat het verkeerde doet. Dat is er ook en wel de zonde die in jou woont. Je kunt de zonde niet de schuld geven van het verkeerde dat je doet; het ligt aan jezelf want jij laat de zonde toe jou te gebruiken. Dat komt omdat jij in jezelf geen kracht hebt om de zonde te weerstaan. Jij wilt het goede wel doen, maar in jouw vlees, die zondige oude natuur, woont geen goed. Daarom kom je ertoe om het kwade te doen. Maar dan ben jij het niet meer die het doet, maar de zonde die in je woont.

V21-22. Wat jij bij jezelf waarneemt, is dit: als jij ernaar verlangt het goede te doen (en dat verlangen is goed hoor!), dringt het kwade zich aan je op. In je hart voel je blijdschap over de wet van God en je verlangt om ernaar te leven. Dat verlangen is er door de nieuwe natuur die je gekregen hebt.

V23. Maar je hebt ook nog een oude natuur die zich tevens wil laten gelden. Die oude natuur, de wet van de zonde, maakt jou tot zijn gevangene en vecht ervoor om de heerschappij in jouw leven te houden. Dit gevecht vindt plaats in de leden van je lichaam, want het gaat erom wie de heerschappij over jouw leden heeft. Je handen, ogen, voeten, verstand, je hele lichaam, staan na je bekeering in dienst van God (*zie Rm 6:13*).

V24. Maar je ervaart het tijdens die worsteling alsof de zonde er nog beschikking over heeft. Je voelt je daardoor de ellendigste mens op aarde. Je lichaam is een lichaam waarin de dood werkt en waaruit je graag verlost wilt worden. Hoe moet het toch verder?

Let nu eens op dat woord “*wie*” in *vers 24*. Het is alsof ‘moerasloper’ (in wezen ben je dat zelf, wanneer je met zo’n worsteling te maken hebt) na al de pogingen om zichzelf te bevrijden en waarvoor hij de kracht bij zichzelf zocht, nu om zich heen kijkt en de verlossing, de redding, van iemand anders verwacht.

V25. Dat is dan tevens het einde van zijn worsteling. Zijn oog wordt gericht op God. Hij ziet dat God de bevrijding allang heeft klaarliggen, want die is door Jezus Christus tot stand gebracht. Wie dat ziet, zal God daar direct voor danken. (Hoe die bevrijding tot stand is gekomen, moet je nú nog maar eens lezen in het eerste deel van dit hoofdstuk.)

V26. Het laatste vers stelt dan als conclusie wat het kenmerk is van elk van de twee naturen die een gelovige heeft. Deze twee naturen blijf je houden zolang je hier op aarde leeft. Dat hoeft je, nu de oude natuur geen heerschappij meer over je heeft, niet meer te verontrusten. In het volgende hoofdstuk zul je zien wat God je allemaal nog meer gegeven heeft om een overwinningleven te kunnen leiden.

Lees nog eens Romeinen 7:14-26.

Verwerking: Heb jij soms ook wel dat gevoel dat in deze verzen beschreven wordt? Wat moet je dan doen?

Romeinen 8

Wandelen naar de Geest | verzen 1-7

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn; 2 want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en de dood. 3 Want wat voor de wet onmogelijk was, doordat zij door het vlees krachteloos was – God heeft, doordat Hij Zijn eigen Zoon in een [gedaante] gelijk aan [het] vlees van [de] zonde en voor de zonde heeft gezonden, de zonde in het vlees veroordeeld; 4 opdat de rechtvaardige eis van de wet vervuld wordt in ons, die niet naar [het] vlees wandelen, maar naar [de] Geest. 5 Want zij die naar [het] vlees zijn, bedenken de dingen van het vlees; maar zij die naar [de] Geest zijn, de dingen van de Geest; 6 want wat het vlees bedenkt, is [de] dood, maar wat de Geest bedenkt, is leven en vrede; 7 omdat wat het vlees bedenkt, vijandschap is tegen God, want het onderwerpt zich niet aan de wet van God, want het kan dat ook niet.

V1. Na de worsteling om uit het moeras van *hoofdstuk 7* te komen heb je nu vaste grond onder je voeten gekregen. Je vastheid ligt in Christus. En “*voor hen die in Christus zijn*”, is er “*geen veroordeling*”. Is dat even een opluchting! Zo ziet God je en daarom mag jij jezelf ook zo zien. Elke angst voor het oordeel is weg, want Christus heeft het oordeel gedragen en is uit de dood opgestaan.

V2. Als je in je geloofsbeleving zover gekomen bent dat je niet meer op jezelf gericht bent, maar op de Heer Jezus, zul je gaan ontdekken dat de Heilige Geest in je aan het werk kan gaan. De Heilige Geest wordt hier “*de Geest van het leven*” genoemd. De Heilige Geest bewerkt niet de dood, maar het leven. Zo was Hij werkzaam in het leven van Christus Jezus. Overal waar de Heer

Jezus kwam, bracht Hij leven. Toen de Heer Jezus Zelf gestorven was, stond Hij op uit de dood in de kracht van de Geest van het leven. Op precies dezelfde manier ben jij door deze Geest van het leven verlost uit de macht van de zonde en de dood.

V3. Je weet nog wel dat de wet het leven belooft aan iedereen die de wet houdt. Maar niemand kan de wet houden. Niet omdat de wet niet goed is, maar omdat er geen kracht in het vlees is om die te houden. Ik heb wel eens de volgende vergelijking gelezen die dit duidelijk kan maken. Stel je eens een heel kundige houtsnijwerker voor, die uit een stuk hout de schitterendste figuren kan maken. Hij beschikt ook over het beste gereedschap. Geef die man nu eens een stuk vermolmd hout. Daar kan hij niets mee beginnen. Aan hem ligt het niet, hij is kundig genoeg. Het ligt ook niet aan zijn gereedschap, dat is van de beste soort. Waar ligt het dan aan? Inderdaad, aan dat stuk hout.

Nou, zo is het ook met de wet en ons. Aan God ligt het niet, Hij is volmaakt 'kundig'. Het ligt ook niet aan de wet, die is 'heilig, rechtvaardig en goed' zoals we zagen in het vorige hoofdstuk. Het ligt dus aan ons dat de wet niet tot zijn recht komt. Het is door ons vlees dat de wet krachteloos is. Het geweldige is nu dat God ons niet heeft laten voortmodderen. Toen het duidelijk was geworden dat het voor de wet onmogelijk was iemand, wie dan ook, vrij te maken van de zonde en de dood, ging God aan het werk. Hij zond Zijn eigen Zoon als Mens in deze wereld. Op het kruis van Golgotha heeft God in Zijn Zoon de zonde veroordeeld.

Je moet wel goed in de gaten houden dat wat hier in *vers 3* staat over "*gelijk aan het vlees van de zonde*", wil zeggen dat de Heer Jezus Mens is geworden. Het gaat in dit vers niet over het zondige vlees, maar over het vlees van ons lichaam. Hij is aan ons mensen gelijk geworden, maar let op: met uitzondering van de zonde (*Hb 4:15*). Hij heeft dus niet deelgenomen aan het boze, zondige vlees dat wij als mensen van nature vanaf onze geboorte bezitten omdat wij uit zondige ouders geboren zijn. Het 'gelijk worden' aan ons ziet op Zijn uiterlijke verschijning, waarbij Hij in niets van ons te onderscheiden was. Alleen toen de Heer Jezus aan het kruis hing en dan ook nog alleen tijdens de laatste drie uren, heeft

God de zonde in het vlees geoordeeld. Hij heeft er volkomen mee afgerekend en dat boze voor eeuwig weggedaan.

V4. De nieuwe krachtbron die vanaf nu in je leven wil werken, is de Heilige Geest. Als je je door Hem laat leiden, zul je ook de rechtvaardige eis van de wet vervullen. Nu zul je misschien denken: 'Ben ik dan toch nog aan de wet onderworpen?' Nee, zeker niet. Maar denk je dat de Heilige Geest je iets zal laten doen wat tegen de wet ingaat? Natuurlijk niet. Daarom, als jij je door de Geest laat leiden, zul je, om zo te zeggen, automatisch doen wat de wet zegt. Dat betekent niet dat het vervullen van de wet het doel is van het wandelen naar de Geest. Wandelen naar de Geest wil veel meer zeggen. Het wil zeggen dat je de Geest de ruimte geeft in je leven en dat Hij je denken vult.

V5-6. Waar jij je door laat leiden, komt tot uiting in je manier van denken. Waar richt jij je gedachten op? Waar verlang je naar? Je bent bekeerd. Je hebt nieuw leven. Je hebt de Heilige Geest ontvangen. Ondanks de strijd die je nog wel eens zult hebben, richt je je nu toch op heel andere dingen dan vóór je bekering. Toen bedacht je vleselijke dingen, je leven was op jezelf gericht. Wat was het resultaat daarvan? Niets anders dan de dood.

Nu bedenk je geestelijke dingen, je leven is op God gericht. Wat is daar het resultaat van? Leven en vrede! Het echte, het ware leven heb je innerlijk ontvangen en komt naar buiten en wordt zichtbaar in je manier van leven. Je bekijkt de dingen om je heen heel anders dan je altijd gedaan hebt. Het leven heeft nu pas inhoud gekregen. Je kent God en je kent Christus. Er is ook vrede in je hart, omdat alles met God in orde is. Lees *hoofdstuk 5:1-2* nog maar eens. Die vrede zul je steeds dieper beleven als je je in alle dingen van je leven overgeeft aan God, dus op Hem gericht blijft.

V7. Met het vlees is dat totaal anders. In het vlees is geen enkel verlangen aanwezig naar leven en vrede. Integendeel, wat het ook maar kan bedenken, het is altijd vijandschap tegen God. Het vlees is onverbeterlijk slecht. Het wil en kan zich niet aan Gods wet onderwerpen.

Houd steeds goed in de gaten wat hier allemaal als kenmerkend voor het vlees wordt opgesomd en wat kenmerkend is voor de Geest. Dan zul je al gauw herkennen of een bepaald verlangen uit het vlees voortkomt of uit het nieuwe leven.

Lees nog eens Romeinen 8:1-7.

Verwerking: Wat is het verschil tussen wandelen naar het vlees en wandelen naar de Geest?

Als de Geest in je woont | verzen 8-14

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

8 En zij die in [het] vlees zijn, kunnen God niet behagen. 9 Maar u bent niet in [het] vlees maar in [de] Geest, als inderdaad Gods Geest in u woont; maar als iemand [de] Geest van Christus niet heeft, die behoort Hem niet toe. 10 Maar als Christus in u is, dan is het lichaam wel dood vanwege [de] zonde, maar de Geest is leven vanwege [de] gerechtigheid. 11 En als de Geest van Hem Die Jezus uit [de] doden heeft opgewekt, in u woont, dan zal Hij Die Christus uit [de] doden heeft opgewekt, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest Die in u woont. 12 Daarom dan, broeders, zijn wij schuldenaars, niet aan het vlees om naar [het] vlees te leven; 13 want als u naar [het] vlees leeft, zult u sterven; maar als u door [de] Geest de werkingen van het lichaam doodt, zult u leven. 14 Want allen die door [de] Geest van God geleid worden, die zijn zonen van God.

V8. Het is voor iemand die in het vlees is, niet mogelijk om iets te doen wat God fijn vindt. “In [het] vlees zijn” betekent gericht zijn op jezelf, je eigen bekwaamheden, je eigen inspanningen, je eigen plannen en voornemens. Zelfs als iemand ‘in het vlees’ zou proberen God een plezier te doen door de wet te houden, is dat voor God onaanvaardbaar. Het uitgangspunt is verkeerd. God heeft met het vlees, de door de zonde verdorven natuur van de mens, voorgoed afgerekend. Hoe zou Hij daar dan nog iets van kunnen aannemen? Er is echt een definitieve scheiding tussen God en het zondige vlees.

V9. Wie echter Gods Geest heeft ontvangen, is niet meer in het vlees, maar in de Geest. De klemtoon ligt op God. Het is de Geest van God Die nu in je woont. De Geest van God maakt niet jou belangrijk, maar Christus. Door de Geest van God ben je met Christus verbonden, hoor je bij Hem. Wie de Geest van Christus niet heeft, hoort niet bij Hem.

Waarom wordt hier nu ineens gesproken over de Geest van Christus? Ik denk om je te laten zien dat de Geest Die jij ontvangen hebt, dezelfde Geest is Die ook Christus in Zijn leven hier op aarde leidde. Als je de evangeliën leest, zie je dat voortdurend. Je moet bijvoorbeeld eens kijken naar de verzoeking in de woestijn in *Lukas 4:1*. Je leest daar hoe Hij, vol van de Heilige Geest, terugkeerde van de Jordaan om naar de woestijn te gaan. En ook toen Hij in de woestijn was, liet Hij Zich door de Geest leiden. Daardoor bleef Hij staande in de verzoeking. Hij bleef op God gericht.

V10. Dat wil de Geest ook bij jou doen. De Geest van God woont in jou omdat Christus in jou is. De Geest van God kan Zich alleen verbinden met wat van Christus is. Dat houdt in dat het lichaam, zoals het door de zonde gebruikt werd voor verkeerde praktijken, dood is. Anders kon Gods Geest niet in je komen wonen. Maar nu Christus in jou is, is het volkomen op zijn plaats dat de Geest in je woont om in het leven dat jij nu leeft de heerschappij te hebben, precies zoals dat bij Christus het geval was.

V11. Er is nog iets belangrijks verbonden aan de inwoning van Gods Geest in jou. Dat heeft te maken met de opstanding van je sterfelijk lichaam. Je lichaam is nog onderworpen aan de gevolgen van de zonde. Het lichaam kan ziek zijn en ook sterven. Maar kijk eens naar wat God gedaan heeft met de Heer Jezus. God heeft Hem uit de doden opgewekt. Hoe moet dat nu met jou? Je lichaam is nog sterfelijk. Hoe valt dat te rijmen met de Geest van God Die in jou woont en Die alles te maken heeft met het leven? Het antwoord is dat God daarom ook jouw sterfelijk lichaam levend zal maken, net zoals Hij bij de Heer Jezus gedaan heeft, juist omdat Zijn Geest in jou woont. Uit andere teksten, bijvoorbeeld *Filippiërs 3:21*, kun je weten dat dit zal gebeuren bij de komst van de Heer Jezus om de Zijnen tot Zich te nemen.

V12. Dit alles legt je een zekere verplichting op. Je bent een schuldenaar geworden om te leven in overeenstemming met de plaats die God je heeft gegeven. Hij heeft je ook voorzien van wat daarvoor nodig is: het nieuwe leven en de Heilige Geest. Aan het vlees heb je geen enkele verplichting meer. Het heeft geen recht meer op je, want wat je vroegere leven betreft, ben je gestorven.

V13. Je hebt nog wel het vlees in je, maar dat moet je geen kans geven om zich te laten gelden. Als je toch naar het vlees leeft, zul je sterven, dat kan niet anders. Gods oordeel over het vlees verandert nooit. Maar je hebt nu de mogelijkheid om het vlees elke kans te ontnemen om in je leven weer heerschappij te krijgen. Door de kracht die de Geest je geeft, zul je de aansporingen van de zonde in je lichaam om je tot verkeerde dingen te brengen, het zwijgen kunnen opleggen.

V14. Dan zul je het leven met God *beleven* zoals God het bedoeld heeft. Ieder mens die door de Geest van God geleid wordt, lijkt op de Zoon van God met een hoofdletter, de Heer Jezus. Zonen van God zijn mensen in wie God Zijn Zoon, dé Zoon, herkent. De Zoon deed alles volmaakt tot heerlijkheid van God. In Hem vond God Zijn vreugde, Zijn welbehagen. Als jij je door de Geest laat leiden, zal God ook aan jou vreugde beleven.

Lees nog eens Romeinen 8:8-14.

Verwerking: Hoe kun je de werkingen van het lichaam doden?

Kinderen en erfgenamen van God | verzen 15-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

15 Want u hebt niet ontvangen een geest van slavernij om opnieuw te vrezen, maar u hebt ontvangen een geest van zoon-schap, waardoor wij roepen: Abba, Vader! 16 De Geest Zelf getuigt met onze geest, dat wij kinderen van God zijn. 17 En zijn wij kinderen, dan ook erfgenamen: erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus, als wij inderdaad met [Hem] lijden, opdat wij ook met [Hem] verheerlijkt worden. 18 Want ik acht, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet waard is [vergeleken te worden] met de toekomstige heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden. 19 Want de schepping verwacht reikhalzend de openbaring van de zonen van God. 20 Want de schepping is aan de vruchteloosheid onderworpen (niet vrijwillig, maar om wille van hem die [haar] onderworpen heeft), 21 in [de] hoop dat ook de schepping zelf zal worden vrijgemaakt van de slavernij van de vergankelijkheid tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God.

V15. Door de Geest van God geleid worden is toch heel wat anders dan je leven in te richten volgens een of andere wet. Wanneer een wet je leefregel is, stel je je gelijk aan een slaaf. Een slaaf leeft niet vanuit een innige verbinding met zijn meester. Hij moet eenvoudig doen wat hem opgedragen wordt. De angst om iets verkeerd te doen speelt op de achtergrond steeds mee.

De geest, dat is het nieuwe leven dat je nu ontvangen hebt, heeft niets met slavernij en angst te maken. De geest die je ontvangen hebt, is een geest van zoon-schap. Dat is even wat anders! Hierdoor roep je God als Vader aan. Je roept: “*Abba, Vader!*” Dat geeft een vertrouwelijke en vriendschappelijke omgang aan. Je kent je Vader als Iemand Die heel dicht bij je is en bij Wie jij heel dicht gebracht bent. Hij heeft jou lief en jij vertrouwt Hem volledig. Je bent in een familierelatie met Hem gebracht. Je bent Zijn kind geworden.

V16. De Heilige Geest, Die in je woont, getuigt met jouw geest (dat is dus het nieuwe leven dat je ontvangen hebt) dat je een kind van God bent. Je bent een kind van je ouders, omdat je uit hen geboren bent. Dat is een voldongen, onherroepelijk feit. Daar verandert niets of niemand wat aan. Een kind van God ben je, omdat je uit God geboren bent. Daar verandert niets of niemand wat aan. Daarom is het: eenmaal een kind van God, altijd een kind van God. In een kind komen de karaktertrekken van de ouders naar voren. Zo komen in een kind van God de eigenschappen van God tot uiting. In *Filippiërs 2:14-16a* lees je daar wat over. Daar gaat het meer over je verantwoordelijkheid. Hier, in *Romeinen 8*, gaat het meer over je voorrechten. Dit hoofdstuk is er vol van. En het wordt steeds mooier en rijker.

V17. Als je een kind bent, dan ben je ook een erfgenaam. Een erfgenaam is iemand die een bepaalde bezitting van een ander krijgt. God is Eigenaar van de schepping. Hij zal Zijn bezittingen aan jou geven, wanneer je met Christus verheerlijkt zult zijn. Christus is namelijk dé Erfgenaam. Jij bent mede-erfgenaam met Hem. Wat je ontvangt, ontvang je altijd in verbinding met Hem. Tenminste, als je ook met Hem lijdt. Als je met Hem lijdt, is dat het bewijs dat je het nieuwe leven bezit. Want het gaat hier om een lijden dat ook de Heer Jezus gekend heeft, toen Hij op aarde was. Hij heeft geleden in deze schepping, waar Hij zag hoe de zonde zijn verwoestende werk had gedaan en deed.

V18. Op dezelfde manier zul jij ook lijden als je om je heen de gevolgen van de zonde ziet. Wat een misbruik maakt de mens van al het door God geschapene! Hij gebruikt alles tot zijn eigen grootmaking en bevrediging. Jij verlangt toch zeker ook naar het moment dat de erfenis (de schepping) weer in handen van de rechtmatige Eigenaar zal zijn? Paulus in elk geval wel. Hij ziet uit naar die toekomstige heerlijkheid die hij te zien zal krijgen. Het lijden dat hij nu te verdragen heeft, zinkt daarbij in het niet. Dat is voor jou een bemoediging. Hoe meer die heerlijke toekomst een realiteit voor je is, des te meer zul je in staat zijn de nare dingen, die je als gelovige meemaakt, te verdragen.

V19-20. Weet je wat “de openbaring van de zonen van God” betekent? Dat betekent dat er een moment komt dat alle zonen van God (dat zijn alle gelovigen) in deze schepping zullen verschijnen om samen met de Heer Jezus over de schepping te regeren. Door het wanbeleid dat de mens nu voert, levert de schepping bij lange na niet de opbrengst op die God erin gelegd heeft. Ondanks alle pogingen die de mens in het werk stelt om tot een eerlijke verdeling van de rijkdommen van de schepping te komen, wordt de chaos steeds maar groter. De mens vertrouwt op zijn eigen kunnen, maar vergeet dat hij een in de zonde gevallen mens is. In zijn val heeft hij de schepping meegesleept. De schepping is dus niet vrijwillig aan de vruchteloosheid onderworpen, maar door de bewuste zonde van de mens.

V21. Toch is er hoop voor de schepping. Ze zal vrijgemaakt worden. De vloek rust nu als een slavenjuk op de schepping. Dat is te zien aan “de vergankelijkheid” die aan alles kleeft. De ‘vergankelijkheid’ van de schepping betekent dat de schepping naar beneden gehaald is naar een lagere toestand. Ze heeft niet meer die heerlijke toestand van het paradijs. Dat naar beneden halen komt door het verderf dat samen met de zonde in de schepping toegang kreeg. Maar het ogenblik dat de kinderen van God in de heerlijkheid zullen zijn, is dichtbij. Als de Heer Jezus hen heeft opgehaald, zullen ze echt vrij zijn en onaantastbaar voor het verderf in de schepping. En heel spoedig daarna zal de schepping worden vrijgemaakt. Zie je er ook naar uit?

Lees nog eens Romeinen 8:15-21.

Verwerking: Kun jij nazeggen wat Paulus in vers 18 zegt?

De Geest komt je zwakheid te hulp | *verzen 22-27*

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

22 Want wij weten, dat de hele schepping tezamen zucht en tezamen in barensood is tot nu toe. 23 En [dat] niet alleen, maar ook wijzelf, die de eerstelingen van de Geest hebben, ook wijzelf zuchten bij onszelf in de verwachting van [het] zoonschap: de verlossing van ons lichaam. 24 Want wij zijn behouden geworden in de hoop. Een hoop nu die men ziet, is geen hoop; want wie hoopt er op wat hij ziet? 25 Maar als wij hopen op wat wij niet zien, dan verwachten wij het met volharding. 26 En evenzo komt ook de Geest onze zwakheid te hulp; want wat wij naar behoren zullen bidden, weten wij niet, maar de Geest Zelf bidt voor <ons> met onuitsprekelijke verzuchtingen. 27 En Hij Die de harten doorzoekt, weet wat de bedoeling van de Geest is, want Hij bidt, in overeenstemming met God, voor heiligen.

V22. Je zou eens op moeten zoeken hoe vaak de uitdrukking “*wij weten*” in de verschillende brieven voorkomt. Het zijn woorden die alleen in de mond van een christen passen. De mens zonder God geeft hoog op van zijn zogenaamde ‘weten’schap. Hij probeert door onderzoek alles te weten te komen. Toch heeft de eenvoudigste christen een bron van kennis in zich, waar de hooggeleerden van deze wereld geen weet van hebben.

Door de Geest van God Die in hem woont, heeft de gelovige inzicht in de ware toestand waarin de schepping verkeert. Hij voelt mee met de nood waarin zij zich bevindt. Het zuchten van de schepping zie je bijvoorbeeld in het dierenrijk waar het zwakke en zieke geen kans op overleven heeft. Of kijk eens naar het plantenrijk. Ook daar gaat van het kortstondige van de pracht een roep uit naar een nieuwe schepping.

Deze verzuchtingen worden vergeleken met een vrouw die in barensood is en op het punt staat nieuw leven ter wereld te brengen. De barensood van de schepping wijst vooruit naar de nieuwe geboorte van de schepping die in het duizendjarig vreedrijk

zichtbaar zal worden. In *Mattheüs 19:28* noemt de Heer Jezus deze nieuwe schepping “*de wedergeboorte*”. Dan zal de Zoon des mensen (de Heer Jezus) zitten op de troon van Zijn heerlijkheid en alles zo besturen, dat de schepping beantwoordt aan haar doel: een zegen te zijn die God aan de mens geeft om daarvan te genieten.

V23. Innerlijk heb jij al een vernieuwing ondergaan. De eerste vruchten (eerstelingen) van de Geest heb je ontvangen toen je het nieuwe leven kreeg. Het nieuwe leven is een werk van de Heilige Geest. Jij bent al een nieuwe schepping (zie *2Ko 5:17*; *Gl 6:15*) omdat God je helemaal in verbinding ziet met Christus en Zijn volbrachte werk.

Alleen moet je lichaam nog verlost worden. Als je bedenkt dat je lichaam nog ziek en moe kan zijn en pijn kan lijden, besef je dat je door je lichaam nog met deze schepping verbonden bent. Daarom is er naast het zuchten van de schepping ook het zuchten bij jezelf. Je verlangt en ziet uit naar de verlossing van je lichaam. Dat zal gebeuren als de Heer Jezus terugkomt om ons op te halen en naar het Vaderhuis te brengen. Hij zal dan jouw lichaam van vernedering veranderen in een lichaam dat lijkt op Zijn lichaam zoals Hij dat Zelf nu al heeft, een verheerlijkt lichaam. Zo lees je dat in *Filippiërs 3:21*. In het vers dat daaraan voorafgaat, staat dat wij de Heer Jezus Christus als Heiland verwachten. Heiland betekent verlosser.

Je ziet hier dus dat de Heer Jezus niet alleen de Verlosser is voor je zonden, maar ook voor je lichaam. Het eerste is gebeurd toen de Heiland stierf aan het kruis. Het tweede zal pas gebeuren bij Zijn komst. Laat je daarom niet in de war brengen door mensen die zeggen dat je niet ziek hoeft te zijn. Ziekte is door de zonde in de wereld gekomen. De zonde is wel door God in Christus geoordeeld, maar daarmee zijn niet alle gevolgen van de zonde weggedaan, niet in de schepping en ook niet in je lichaam. God gebruikt het om je verlangen naar het volle resultaat van het werk van Christus levendig te houden. Als het jou voor de wind gaat, vergeet je dat gemakkelijk.

V24-25. God wil dat jij leeft “in de hoop”, dat je gericht bent op de toekomst. Dan zal de behoudenis compleet zijn. Je ziel en je lichaam zullen niet meer door de gevolgen van de zonde kunnen worden aangetast. Nu is die volle behoudenis er nog niet. Als dat wel zo was, hoefde je nergens meer op te hopen. Hoewel je nog niet gezien hebt waarop je hoopt, weet je toch zeker dat het komt. Omdat je het nog niet hebt en nog moet wachten, is er volharding nodig. De moeilijkheid is dat het wachten wat lang kan gaan duren. Het kan allemaal wel eens zwaar gaan wegen en soms zie je alles niet meer zo zitten.

V26. Wat is het dan geweldig te weten dat de Geest je zwakheid te hulp komt. Je kunt van die momenten of zelfs tijden hebben, dat je niet weet hoe je aan God moet vertellen hoe je je voelt. Je kunt er geen woorden voor vinden. Maar de Geest Die in je woont, weet het wel. Hij maakt zich een met hoe jij je voelt in deze schepping die onder de vloek ligt.

V27. Hij vertelt aan God wat jij niet onder woorden kunt brengen. God doorzoekt je hart en ontmoet daar als het ware de Heilige Geest. Wat de Geest dan vertelt aan God, komt bij Hem nooit verkeerd over. De Geest weet precies hoe Hij al je ervaringen aan Hem moet vertellen. Hoe goed is God toch dat Hij ons zo helpt bij onze zwakheden.

Lees nog eens Romeinen 8:22-27.

Verwerking: Waar hoop jij op?

Geroepen naar Gods voornemen | verzen 28-30

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

28 Maar wij weten dat hun die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, hun die naar [Zijn] voornemen zijn geroepen. 29 Want hen die Hij tevoren heeft gekend, heeft Hij ook tevoren bestemd om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij [de] Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders. 30 En hen die Hij tevoren heeft bestemd, die heeft Hij ook geroepen; en die Hij heeft geroepen, die heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij heeft gerechtvaardigd, die heeft Hij ook verheerlijkt.

V28. Dit keer maar drie verzen. Omdat ze boordevol zegeningen zitten, moet je ze rustig doornemen en op je laten inwerken. Het begint weer met dat “*wij weten*”, dat je ook in *vers* 22 bent tegengekomen. Het geeft hier een tegenstelling aan met *vers* 26. In dat vers staat dat wij *niet* weten wat we bidden zullen. Nu komt er iets wat wij wel weten. Als je aan den lijve en in je geest voelt hoezeer alles door de zonde is aangetast, geeft dat een gevoel van machteloosheid, een gevoel van ‘er niet meer tegenop kunnen’. Je zou er neerslachtig van kunnen worden. En dan komen die woorden die een grote bemoediging inhouden: “*Maar wij weten.*” Dat is de taal van het geloof. Als je ziet dat alles om je heen vergaat en je eigen lichaam ook zo broos is, mag je weten dat voor hen “*die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede*”.

Wat een grote troost is het om te weten dat God boven alle vergankelijkheid staat. Hij gebruikt het zelfs om de Zijnen er rijker door te maken (in hun geloofsleven wel te verstaan). Is het ook niet jouw eigen ervaring dat iets vervelends wat je meemaakte, je dichter bij God heeft gebracht? Let er wel op dat hier staat “*hun die God liefhebben*”. Het zomaar, zonder meer, zeggen dat alle dingen meewerken ten goede, is niet waar. Je kunt dit alleen zeggen als je God liefhebt.

Je liefde tot God zal ervoor zorgen dat je niet gaat twijfelen aan Hem, ook als het je in je leven tegenzit. Hij laat echt alle dingen

meewerken ten goede. Dat laat geen uitzondering toe. Zou dat ook gelden voor zonden die je doet? Ja. Die ervaring heeft Petrus opgedaan. Hij heeft de Heer drie keer verloochend. Hij heeft daarover berouw gehad en daardoor vergeving ontvangen. Dat is wel noodzakelijk. Hij heeft de Heer Jezus meer lief gekregen toen hij merkte dat de Heer hem niet had losgelaten. Hij heeft zichzelf en de Heer beter leren kennen.

Maar "*alle dingen*" heeft in de eerste plaats te maken met ons leven van alle dag. Alle dingen die zich daarin kunnen voordoen, laat God meewerken ten goede. Ziekte, werkloosheid, armoede, invaliditeit (geheel of gedeeltelijk), een lichamelijk gebrek, een ongeluk, een sterfgeval, al die dingen gebruikt Hij om je los te maken van de zaken om je heen en je aandacht en verlangen te richten op de eeuwige dingen.

Hoe reëel zijn de eeuwige dingen voor jou? Weet je dat God in de voorbije eeuwigheid een voornemen heeft gehad om jou te roepen? Je was er nog lang niet, maar toch dacht God al aan jou.

V29. Hij kende je al lang van tevoren als iemand voor wie Hij een geweldige bestemming in gedachten had. Want het is toch niet gering dat Hij jou aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig wil maken? Dat is haast niet te geloven. Maar God zegt het. Hij heeft het uitgedacht toen er nog niets geschapen was en nog geen mens leefde en ook de zonde nog niet in de wereld was. En wat God uitdenkt en zegt, dat doet Hij ook.

Hij is in staat om mensen die niets anders zijn dan arme, nietige, opstandige, verloren schepseltjes te laten lijken op Zijn Zoon. Dan moet er wel een enorme verandering gekomen zijn in hun situatie. Die verandering is er gekomen door wat de Heer Jezus heeft gedaan. Daarom zal Hij onder al die mensen die op Hem lijken de voornaamste plaats, de plaats van eer en aanzien, innemen. Daar gaat het God om. Hij wil graag dat Zijn Zoon het stralende Middelpunt zal zijn van alle verlost, onder wie ook jij je mag rekenen.

V30. Wat je door deze verzen duidelijk wordt, is dat God werkt volgens Zijn eigen voornemen. Wat jij als zondaar gedaan hebt, daarover wordt in deze verzen niet gesproken. Je mag hier in Gods hart kijken, om te weten dat Hem niets uit de hand loopt, al lijkt alles om je heen daarmee in strijd. Hij heeft een doel met jouw leven en Hij bereikt dat ook. In *vers 30* zie je op welke manier Hij dat doel bereikt. Steeds zie je wat Hij gedaan heeft.

Hij had je al bestemd tot het doel van *vers 29* toen je nog niet geboren was. Toen je geboren was, bleek je een zondaar te zijn die geen deel kon hebben aan de heerlijkheid van God. Toen riep God je tot Zich om je duidelijk te maken dat Hij niet wilde dat je verloren ging, maar dat Hij een plan had waar jij bij hoorde.

Zoals je was, kon Hij dat plan niet uitvoeren. Daarom rechtvaardigde Hij je. Wat dat is, heb je in de vorige hoofdstukken al gelezen. Je bent iemand die bij God hoort, want alles van jou wat niet bij Hem hoort, is weggedaan in het werk van de Heer Jezus. In plaats daarvan heb je nieuw leven ontvangen dat zich thuis voelt bij God. En om het compleet te maken: God ziet je al als verheerlijkt. Voor Hem is het allemaal al afgerond. Wat God Zich voorneemt, zal ook gebeuren. Als Hij garant staat, zou jij dan nog aan de uitkomst kunnen twijfelen?

Lees nog eens Romeinen 8:28-30 en dank God voor Zijn voornemen.

God is vóór jou! | verzen 31-39

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

31 Wat zullen wij dan hierop zeggen? Als God voor ons is, wie zou tegen ons zijn? 32 Hoe zal Hij Die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons allen overgegeven heeft, ons met Hem ook niet alle dingen schenken? 33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het Die rechtvaardigt; 34 wie is het die veroordeelt? Christus <Jezus> is het Die gestorven is, ja nog meer, Die opgewekt is, Die ook aan Gods rechterhand is, Die ook voor ons bidt. 35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, gevaar of zwaard? – 36 zoals geschreven staat: ‘Om U worden wij de hele dag gedood; wij zijn geacht als slachtschapen’. – 37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem Die ons heeft liefgehad. 38 Want ik ben verzekerd dat dood noch leven, noch engelen noch overheden, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch machten, 39 noch hoogte noch diepte, noch enig ander scepseel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die is in Christus Jezus onze Heer.

V31. Je hebt zojuist een machtig slotakkoord gelezen. Paulus is daartoe gekomen omdat hij onder de indruk is geraakt van alles wat God gedaan heeft. Hij heeft jou dat in de voorgaande hoofdstukken uitvoerig verteld. Als je dat nog eens op je laat inwerken, kun je niet anders dan tot de uitroep komen: *“Wat zullen wij dan hierop zeggen?”* God Zelf is vóór ons. Misschien heb je daar wel eens aan getwijfeld. Je wist dat de Heer Jezus voor je zonden gestorven was, zodat God je niet meer kon straffen. Dat was op zich een hele opluchting. Ondanks dat bleef je wat bang voor God, Die toch maar die strenge Rechter was, Die tegen je was. Maar nu heb je gezien dat het tegendeel waar is.

V32. God heeft Zelf alles in orde gemaakt door Zijn Zoon te geven. Op een duidelijker manier heeft Hij Zijn liefde voor jou niet kunnen bewijzen. Hij heeft Hem niet gespaard om jou wel te kun-

nen sparen. En dat is nog niet alles. God zal jou met Zijn Zoon ook *“alle dingen schenken”*. Alles wat God aan de Heer Jezus heeft gegeven als loon op Zijn werk, zul jij met Hem delen. Dat is even wat!

V33. Zijn er nog mensen of engelen die een beschuldigende vinger naar je willen uitsteken? God neemt het voor je op! Jij bent iemand die Hij heeft uitverkoren om bij Hem te zijn. Hij is het Die rechtvaardigt. Hij spreekt je vrij, omdat Hij jou ziet in Christus.

V34. Daarom kan ook niemand je meer veroordelen, want Christus is gestorven voor je zonden. *“Ja nog meer”*, Hij is ook opgewekt tot je rechtvaardiging. Christus is nu in de hemel en God heeft Hem de plaats van eer gegeven, aan Zijn rechterhand. Christus heeft de overwinning behaald en de beloning gekregen die Hem toekomt.

Dat wil niet zeggen dat Hij daar is om, met eerbied gezegd, op Zijn lauweren te rusten. Hij zet Zich in voor de Zijnen die nog op aarde zijn door voor hen te bidden. Hij spreekt voortdurend met God over jou, omdat Hij uit eigen ervaring weet hoe moeilijk het is om te leven in een wereld waar met God en Zijn Woord geen rekening wordt gehouden. Alles wat jij meemaakt, kent Hij uit eigen ervaring. Hij kan met je meevoelen, want Hij is niet vergeten wat Hijzelf meemaakte toen Hij hier leefde.

V35-37. Hoe groot je lijden ook is, niets kan je scheiden van *“de liefde van Christus”*. Zijn liefde gaat juist des te meer naar je uit als je verdrukt of vervolgd wordt omdat je achter Hem aan wilt gaan en de wil van God wilt doen. Zijn liefde stelt jou in staat dwars door alle gevaren heen te gaan en die te overwinnen. Je bent dan meer dan een overwinnaar. Je bent een overwinnaar die alle eer geeft aan Hem Die jou heeft liefgehad.

V38-39. Je kunt in opperste zekerheid zeggen, dat er niets is wat je kan scheiden van *“de liefde van God”*. De *“dood”* kan je niet scheiden van de liefde van God. Als je zou sterven, ga je direct naar de Heer Jezus in Wie de liefde van God tot je gekomen is. Het *“leven”* kan je niet scheiden van de liefde van God. Alle proble-

men, moeiten en zorgen die je in je leven kunt meemaken, geven God gelegenheid je Zijn liefde te laten ervaren. Ook “engelen” zijn niet in staat je te scheiden van de liefde van God. De duivel is een machtige engelenvorst die in opstand is gekomen tegen God en die andere engelen in die opstand meesleepte. Zij zijn er voortdurend op uit om een scheiding te brengen tussen jou en de liefde van God. Maar het zijn overwonnen vijanden. Ze zijn door de Heer Jezus verslagen en aan Hem onderworpen.

Voor de “overheden” of regeringen geldt hetzelfde. Zij kunnen het de gelovigen knap lastig maken door allerlei wetten af te kondigen die gelovigen niet kunnen houden, omdat die wetten hen verhinderen om God te dienen. Ook allerlei “dingen” die om je heen gebeuren of die nog gaan gebeuren, kunnen je niet scheiden van de liefde van God. Je kunt horen van natuurrampen of dreiging van oorlog. Het hoeft je niet benauwd te maken. De liefde van God blijft bij je. Bij “machten” kun je denken aan geestelijke machten, die op een heel listige manier proberen je geloof te ondermijnen, zodat je aan de waarheid van God gaat twijfelen. De liefde van God is altijd groter.

Laat je ook niet beetnemen door de “hoogte”, waarbij je misschien kunt denken aan de hoge prestaties van de mens, die in zijn hoogmoed op allerlei gebied steeds hoger wil klimmen. De liefde van God gaat daar ver bovenuit. Christus Jezus onze Heer is opgevaren boven alle hemelen (Ef 4:10). Hij heeft daar als Overwinnaar plaatsgenomen aan de rechterhand van God.

Kan “diepte”, bijvoorbeeld een diepe val in de zonde, je scheiden van de liefde van God? Hoe diep je ook gevallen bent, ook daar is de liefde van God aanwezig. De liefde van God in Christus Jezus onze Heer daalde af tot jou, een ellendig, gevallen schepsel. God ging in Zijn liefde nog dieper, tot in het oordeel over jouw zonden dat Christus in volle hevigheid trof en Hij legde Hem in het stof van de dood. God deed dat om jou op te tillen en je te brengen aan Zijn Vaderhart.

Er is echt niets en niemand, niet “enig ander schepsel”, die jou zal kunnen scheiden van deze liefde van God die op zo’n alles over-

treffende wijze in Christus Jezus onze Heer, voor arme, verloren zondaars zichtbaar is geworden.

Neem er nu de tijd voor om God en de Heer Jezus te danken en te prijzen. Zij zijn het waard, want alles is van Hen uitgegaan.

Lees nog eens Romeinen 8:31-39.

Verwerking: Zing een lied van overwinning tot eer van God!

Romeinen 9

Paulus' liefde voor Israël | verzen 1-5

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Ik spreek [de] waarheid in Christus, ik lieg niet, terwijl mijn geweten meegetuigt door [de] Heilige Geest, 2 dat ik grote droefheid heb en een onophoudelijke smart in mijn hart. 3 Want zelf heb ik gewenst door een vloek [gescheiden] te zijn van Christus ter wille van mijn broeders, mijn verwanten naar [het] vlees. 4 Israëlieten zijn zij, van hen is het zoonschap, de heerlijkheid, de verbonden, de wetgeving, de dienst en de beloften; 5 tot hen behoren de vaders, en uit hen is naar [het] vlees de Christus, Die God is over alles, gezegend tot in eeuwigheid. Amen.

Inleiding. Met hoofdstuk 9 begint een nieuw onderwerp. Dit nieuwe onderwerp gaat over Israël. God heeft allerlei beloften aan Israël gedaan. Na alles wat je nu hebt ontdekt in deze brief, lijkt het wel of daar niets meer van kan terechtkomen. Je hebt immers gezien hoe er voor God geen enkel onderscheid is tussen Joden en heidenen. Ze zijn allemaal even schuldig voor God en kunnen allemaal alleen behouden en gerechtvaardigd worden door het geloof in Christus. Dan moet de vraag wel opkomen: Hoe zit dat dan met de beloften die God aan Israël gedaan heeft? Komt daar nog wel iets van terecht? Heeft Israël nog wel een speciale plaats in de gedachten van God?

Misschien weet je nog niet zoveel van de profetieën, de voorzeggingen, die in het Oude Testament over Israël zijn gedaan. Dan zijn de hoofdstukken 9-11 van deze brief een prachtige gelegenheid je een beetje op weg te helpen. Daarin worden namelijk het verleden, het heden en de toekomst van Israël door de apostel Paulus behandeld: in hoofdstuk 9 het verleden, in hoofdstuk 10 het heden en in hoofdstuk 11 de toekomst. Als je de gebeurtenissen in

en rondom Israël volgt, zie je hoe actueel deze hoofdstukken zijn voor de tijd waarin wij leven. Je ziet de inhoud van deze hoofdstukken als het ware voor je ogen gebeuren. Maar laten we de eerste vijf verzen eens van wat dichterbij bekijken.

V1. Wat direct opvalt, is de innige liefde die Paulus voor zijn volk heeft. Het is dan ook volkomen ten onrechte wat sommige mensen beweren door te zeggen dat voor Paulus het volk Israël heeft afgedaan. Het is zijn diepe verlangen dat juist zij deel zullen krijgen aan de gerechtigheid die uit God is. Als je de krachtige taal van *vers 1* op je laat inwerken, voel je dat hij geen enkel misverstand over zijn houding tegenover Israël wil laten bestaan.

V2. In *vers 2* krijg je een kijkje in de gevoelens van zijn hart. Dat is geen overdreven taal. Hij geeft met deze woorden uiting aan zijn emoties omdat hij dit volk vurig liefheeft, terwijl het volk Christus bleef afwijzen.

V3. In *vers 3* lees je zelfs dat hij gewent heeft met een vloek gescheiden te zijn van Christus als zij dan maar behouden zouden worden. Dat is een staaltje van de Goddelijke liefde die hij in zijn hart voor dit volk heeft. Mozes heeft ook eens zoiets gezegd uit liefde voor datzelfde volk (*Ex 32:32*). Maar én Paulus én Mozes waren in zichzelf zondige mensen en daarom kon God onmogelijk aan hun wens gehoor geven. Wat we wel van deze beide Godsmannen kunnen leren, is dat hun brandende liefde voor Gods volk niet alleen lippentaal was. Ze wilden zichzelf ervoor opofferen.

V4-5. Paulus is door natuurlijke banden met dit volk verbonden. "Naar het vlees" (lichamelijk) zijn het zijn broeders. Hij noemt hen "Israëlieten", dat wil zeggen naar de naam die God aan Jakob heeft gegeven in *Genesis 32:28*. En dan somt hij acht voorrechten op die allemaal door God aan dit volk zijn geschonken.

1. "Het zoonschap." God heeft dit volk aangenomen als zoon. Hij wilde zo graag dat dit volk op Hem zou lijken, zoals een zoon op zijn vader kan lijken in wat hij zegt en doet. Dat zou een vreugde voor Zijn hart geweest zijn.

2. *“De heerlijkheid.”* Gods heerlijkheid woonde in de wolkolom bij Zijn volk. Daarmee beschermde Hij hen en daardoor leidde Hij hen door de woestijn.
3. *“De verbonden.”* Ik zal er twee noemen: het verbond met Abraham en het verbond met het volk. Het verbond van God met Abraham houdt in dat God op Zich nam (je kunt zeggen: Zichzelf verplichtte) om Abraham te zegenen. Dat is een verbond zonder voorwaarden van Abrahams kant. Daarover lees je in *Genesis 15:4-6*. En dan nog het verbond van God met het volk Israël dat bij de berg Sinai gesloten is. Dat is een verbond waarbij het volk zichzelf verplichtte om aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Als ze dat deden, zouden ze de zegen van God ontvangen. Daarover kun je lezen in *Deuteronomium 27-28*.
4. *“De wetgeving.”* God heeft het volk rechtvaardige wetten gegeven om hun het leven zo gemakkelijk mogelijk te maken.
5. *“De dienst.”* God heeft hun een hele eredienst voorgeschreven om hun te laten weten welke offers Hij van hen wilde ontvangen en ook bij welke gelegenheid Hij dat wilde.
6. *“De beloften.”* God heeft aan Abraham, Izak en Jakob beloften gedaan over zegeningen die Hij hun zou geven.
7. *“De vadersen.”* Dit zijn in de eerste plaats Abraham, Izak en Jakob aan wie God Zich heel speciaal en persoonlijk heeft bekendgemaakt. Je kunt verder ook denken aan grote mannen als Mozes en David.
8. *“De Christus.”* Hij is het absolute hoogtepunt van de opgesomde voorrechten. De Heer Jezus is uit dit volk geboren. Om te waken over Zijn eer voegt Paulus eraan toe: *“Die God is over alles.”* Dit is een belangrijk getuigenis over de Mensheid én de Godheid van de Heer Jezus Die in Zijn Persoon beide volmaakt en volledig aanwezig en verenigd zijn. Om Hem gaat het uiteindelijk in alles en voor altijd. Hij is *“gezegend tot in eeuwigheid. Amen.”*

Lees nog eens Romeinen 9:1-5.

Verwerking: Is er in jouw leven ook iemand voor wie je alles over zou hebben als hij/zij gered zou worden? Bid daar nog eens extra voor!

Gods verkiezing van Israël | verzen 6-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

6 Maar het is niet zo, dat het Woord van God vervallen zou zijn. Want niet allen zijn Israël die uit Israël zijn; 7 evenmin, omdat zij Abrahams nageslacht zijn, zijn zij allen kinderen; maar 'in Izaäk zal uw nageslacht worden genoemd'; 8 dat is: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen van God, maar de kinderen van de belofte worden als nageslacht gerekend. 9 Want dit is het woord van [de] belofte: 'Omstreeks deze tijd zal Ik komen en Sara zal een zoon hebben'. 10 En niet alleen [zij], maar ook Rebekka die zwanger was van één: onze vader Izaäk; 11 zelfs toen [de kinderen] nog niet geboren waren en niets goeds of kwaads bedreven hadden, (opdat het voornemen van God naar verkiezing zou blijven, niet op grond van werken, maar uit Hem die roept,) 12 werd tot haar gezegd: 'De oudste zal de jongste dienen'; 13 zoals geschreven staat: 'Jakob heb Ik liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat'.

V6. God wilde Zijn volk Israël zegenen. Die zegen kon alleen dan komen, als het volk de Heer Jezus zou aannemen. Er is namelijk geen enkele zegen die God aan wie dan ook geeft los van de Heer Jezus. Als God zegent, is het altijd in verbinding met Hem. Nu heeft het volk van God de Heer Jezus verworpen en stelt God de zegen ook beschikbaar voor de heidenen. Er is nu geen onderscheid meer tussen Joden en heidenen. Is daarmee het Woord van God, dat Hij uitgesproken heeft over Zijn volk Israël, vervallen? Komt daar nu niets meer van terecht? Nee hoor, zegt Paulus, het Woord van God is niet vervallen! Wat God gezegd heeft, zal Hij waarmaken.

Maar je gelooft toch niet dat God Zijn zegeningen geeft aan een volk dat Hem de rug heeft toegekeerd? Dat is wat Paulus bedoelt met het tweede deel van *vers* 6. Iemand kan zich wel een Israëliet noemen omdat hij door geboorte bij dat volk hoort (net zoals jij en ik ons Nederlander noemen omdat wij uit Nederlandse ouders geboren zijn), maar dat is niet voldoende. Er moet nog iets bij komen. Het moet ook een zaak van het hart zijn. Voor het meren-

deel van de Israëlieten was het horen bij dat volk alleen maar iets uiterlijks, de buitenkant, een naam. Dat, zegt Paulus, is niet Israël, ook al is iemand dan als Israëliet geboren.

V7-9. In *vers* 7 wordt in verbinding met de stamvader Abraham hetzelfde gezegd. Niet iedereen die een nakomeling is van Abraham, wordt een kind van Abraham genoemd. Als dat zo was, zou ook Ismaël zo gezien moeten worden en deel aan de zegen moeten hebben. God heeft echter bepaald dat de zegen via Izak loopt. Ismaël is de zoon naar het vlees. Deze zoon werd door Abraham verwekt bij Hagar, de slavin van zijn vrouw Sara. Hij vertrouwde toen niet op God, want God had hem beloofd een zoon te geven die uit Sara geboren zou worden. Uit Sara wordt dan ook op Gods tijd de zoon van de belofte, Izak, geboren. Als het gaat om de zegen die God wil geven, moet er dus een verbinding met Abraham zijn door Izak, want *“de kinderen van de belofte worden als nageslacht gerekend”*.

V10-12. Toch komt er een nog duidelijker voorbeeld van de verkiezing van God. Bij Abraham was er nog sprake van een zoon van een slavin. Dit is bij Izak niet het geval. Izak heeft immers twee zonen gekregen bij *dezelfde* vrouw, Rebekka. Terwijl deze twee zonen (Jakob en Ezau) nog in de moederschoot zijn, heeft God al vastgesteld hoe hun verhouding tot elkaar zal zijn: *“De oudste zal de jongste dienen.”*

Hoe ze zich tegenover elkaar zouden gedragen, daarvan was toen nog helemaal niets bekend. Wanneer God dit voornemen uitspreekt, hebben ze nog niets goeds of kwaads gedaan. Dus los van hun gedrag, los van hun werken, heeft God Zijn verkiezing van Jakob, de jongste, vastgesteld. Jakob heeft Hij uitverkoren om de zegen te ontvangen. Jakob heeft de voorrang boven Ezau. Zo heeft God het vastgelegd al vóór de geboorte van deze twee jongens.

V13. Daarmee is dus niets ten nadele van Ezau gezegd. Dat is iets wat je goed moet begrijpen. Je zult ongetwijfeld te maken krijgen met mensen die je willen laten geloven dat God ook mensen heeft voorbestemd om voor eeuwig verloren te gaan. In het ver-

volg van dit hoofdstuk zul je wel ontdekken dat daar echt geen sprake van is. Maar deze mensen voeren als bewijs *vers 13* uit ons hoofdstuk aan. Het staat er dan toch maar, zeggen ze: *"Jakob heb Ik liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat."* Jazeker, het staat er. Maar er gaat nog iets aan vooraf: *"Zoals geschreven staat."* Waar staat dat dan geschreven? Dit staat geschreven helemaal aan het einde van het Oude Testament, in het boek *Maleachi*. Dat betekent dat deze uitspraak pas wordt gedaan aan het einde van een lange geschiedenis waarin de nakomelingen van Jakob en Ezau zichzelf hebben kunnen bewijzen.

De echte nakomelingen van Jakob hebben in de loop van de tijd hun zwakheid laten zien, maar ook hun verlangen naar de zegen van God. Zo is dat in het leven van Jakob zelf ook tot uiting gekomen. En *daarom* zegt God: *"Jakob heb Ik liefgehad."* De nakomelingen van Ezau daarentegen hebben in de loop van de tijd laten zien dat ze geen enkel belang stelden in de zegen van God. In *Hebreeën 12:16-17* lees je over Ezau als een ongoddelijke die voor één gerecht zijn eerstgeboorterecht verkocht. Hij werd verworpen omdat er bij hem geen plaats voor berouw was. Deze karaktertrekken vind je in zijn nageslacht terug. En *daarom* zegt God: *"Ezau heb Ik gehaat."*

Wat God in deze verzen wil laten zien, is dat Hij al bij de oorsprong van het volk Israël te werk is gegaan volgens Zijn eigen verkiezing. Zijn zegen stroomt naar bepaalde mensen toe. Niet, omdat die mensen dat verdiend zouden hebben, maar omdat Hij hen daartoe heeft uitverkoren. Het komt allemaal voort 'uit Hem Die roept'. Het is voor jou belangrijk goed te zien dat God op deze wijze in het verleden heeft gehandeld.

Op dezelfde wijze handelt God ook nu. Als God te werk gaat volgens Zijn eigen verkiezing, hoeft Hij Zich niet te beperken tot Israël, maar kan Hij Zijn verkiezing ook laten gelden voor de heidenen. Jij bent daarvan het levende bewijs. Hoewel je (hoogstwaarschijnlijk) niet tot Zijn aardse volk behoort en je wel zult toegeven dat je het niet verdiende, heeft God jou uitverkoren om je te zegenen.

Er volgt over dit onderwerp nog meer, maar als je dit gedeelte een beetje begrepen hebt, zal het je bewondering voor God wel groter hebben gemaakt.

Lees nog eens Romeinen 9:6-13.

Verwerking: Laat eens op je inwerken dat God jou heeft uitverko-
ren. Wat is je reactie?

God is soeverein | verzen 14-18

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Volstrekt niet! 15 Want tot Mozes zegt Hij: 'Ik zal Mij erbarmen over wie ik Mij erbarm en Mij ontfermen over wie Ik Mij ontferm'. 16 Zo ligt het dan niet aan hem die wil, ook niet aan hem die loopt, maar aan de Zich erbarmende God. 17 Want de Schrift zegt tot Farao: 'Juist hiertoe heb Ik u doen opstaan, opdat Ik in u Mijn macht betoon en opdat Mijn Naam verkondigd wordt op de hele aarde'. 18 Daarom dan, Hij erbarmt Zich over wie Hij wil en Hij verhardt wie Hij wil.

V14. In de voorbeelden van het vorige stukje is duidelijk naar voren gekomen dat God volgens uitverkiezing te werk gaat. Dan komt er direct tegenstand. Die tegenstand kun je bij jezelf voelen opkomen, zo van: 'Het is toch wel oneerlijk, onrechtvaardig, van God om op die manier met mensen om te gaan.' Dat wij dit kunnen denken of zeggen, komt omdat wij te veel de mens in het middelpunt van onze gedachten plaatsen en niet God. Paulus kapt die gedachtegang direct af met: *"Volstrekt niet!"*

Om dit 'volstrekt niet' toe te lichten neemt hij twee andere voorbeelden uit het Oude Testament. Deze voorbeelden dienen ertoe om ons te laten zien dat God handelt naar Zijn eigen wil. God heeft, zoals dat wel genoemd wordt, een soevereine wil. Hij is de enige Die handelen kan en handelen mag naar Zijn eigen goeddunken, zonder dat Hij de mens daar rekenschap van hoeft te geven, omdat alles wat Hij doet, altijd volmaakt goed is.

Dit betekent niet dat God maar willekeurig te werk gaat. Hij is niet de grillige heerser die onbeheerst beslissingen neemt en uitvoert. Wat God doet, kan Hij altijd tegenover iedereen verdedigen. Maar als wij, mensen, menen God te kunnen beoordelen, meten wij ons een houding aan die ons niet past. Dan zijn wij niet in staat het doen van God te begrijpen. Om iets te begrijpen van wat God doet, zullen we ons anders moeten opstellen. We moe-

ten beginnen met te erkennen dat Hij God is Die het recht heeft te doen wat Hij goed acht. We zullen ook moeten erkennen dat wij maar nietige mensjes zijn, schepselen die helemaal afhankelijk zijn van hun Schepper.

V15. In deze houding kun je iets gaan begrijpen van wat God tegen Mozes zegt: *“Ik zal Mij ontfermen over wie Ik Mij ontferm en Mij erbarmen over wie Ik Mij erbarm.”* Hé, dat lijkt op het eerste gezicht toch die onrechtvaardigheid, die willekeur van God te bevestigen. Nou, als je nu eens nagaat waaróm God dat tegen Mozes zegt, wat de aanleiding daartoe is, dan ga je daar beslist anders over denken. Want wat is het geval?

Omdat Mozes zolang wegbleef, had het volk een gouden kalf gemaakt en daar zijn eer aan gegeven. Dat was pure afgoderij en wel bedreven door het hele volk! Dat betekende dat God het hele volk zou moeten oordelen. Maar op grond van de voorbede van Mozes is er ontferming en erbarmen. Zó ontfermend en erbarmend is God, dat Hij niet het hele volk van voor Zijn aangezicht wegvaagt, maar Zich over een aantal ontfermt en erbarmt.

V16. Deze geschiedenis maakt duidelijk dat het niet gaat om het doen en laten van de mens – het ligt *“niet aan hem die wil, ook niet aan hem die loopt”* –, maar dat het gaat om de *“Zich erbarmende God”*.

V17-18. Na het voorbeeld van de ontferming van God komt er nu een voorbeeld van het oordeel van God. *Vers 17* begint met: *“Want de Schrift zegt tot Farao.”* Wanneer je deze aanhaling in *Exodus 9* opzoekt, zul je zien dat het God Zelf is Die dit tot de farao zegt. Als dan hier in *Romeinen 9* staat dat ‘de Schrift’ het zegt, wil dat dus zeggen dat wat zegt God en wat de Schrift zegt een en dezelfde zijn. (Even tussen haakjes: Het onmetelijke belang van de Bijbel om te weten wat God gezegd heeft, wordt hiermee dik onderstreept. Maak daarom het Woord van God tot je eigendom. Je zult dan God leren kennen en bewaard blijven voor dwaling.) De farao is door God verwekt met een tweeledig doel: God wilde aan hem Zijn macht betonen en God wilde Zijn Naam verkon-

digen op de hele aarde. Hiervoor kon de farao gebruikt worden door God.

Maar denk nu niet dat de farao een willoos werktuig was! De farao bleef volledig verantwoordelijk voor zijn eigen houding en handelen tegenover God. Het was dan ook pas nadat de farao verschillende malen *zelf* zijn hart had verhard dat God zijn hart verhardde. Pas daarna gebruikte God hem als een voorbeeld van het oordeel dat Hij over mensen moet brengen die zich tegen Hem blijven verzetten. God ontfermt zich over wie Hij wil (zoals over sommigen van Israël, terwijl heel Israël te veroordelen was) en Hij verhardt wie Hij wil (zoals de farao, die ook te veroordelen was).

Je kunt je nu nog afvragen: Maar hoe zit dat dan met dat verwekken? Wil dat zeggen dat God hem met dat doel geboren heeft laten worden? Nee! Verwekken wil hier zeggen dat God de geschiedenis van het leven van de farao zo heeft bestuurd, dat hij zou laten zien wat er in zijn hart was voor God. Het was duidelijk de geschiedenis van opstandigheid tegen God. Ook bleek dat er geen enkele neiging was om te luisteren naar de waarschuwingen die God zond in de verschillende plagen die het land troffen. In het volgende gedeelte wordt daar nog verder op doorgegaan.

Lees nog eens Romeinen 9:14-18.

Verwerking: Vind jij God ook wel eens onrechtvaardig? Hoe ga je daarmee om?

Twee soorten vaten | verzen 19-23

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

19 U zult nu tot mij zeggen: Wat heeft Hij <dan> nog aan te merken? Want wie heeft Zijn wil weerstaan? 20 Ja maar, mens, wie bent u, dat u tegen God het woord opneemt? Zal het maaksel tot zijn maker zeggen: Waarom hebt u mij zo gemaakt? 21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem om uit dezelfde klomp te maken het ene vat tot eer en het andere tot oneer? 22 Als nu God, daar Hij Zijn toorn wilde betonen en Zijn macht bekendmaken, met veel lankmoedigheid verdragen heeft [de] vaten van [de] toorn, tot [het] verderf toebereid; 23 – en om bekend te maken de rijkdom van Zijn heerlijkheid over [de] vaten van de barmhertigheid, die Hij tevoren tot heerlijkheid heeft bereid ...?

V19. Weet je wat ons zo vaak dwars zit? Onze menselijke logica, ons natuurlijke, verduisterde verstand. Wij redeneren als volgt: 'God heeft uit het totaal van alle mensen een aantal mensen uitgekozen om hen te zegenen. Alle andere mensen worden dus niet gezegend en zijn dus door God bestemd om verloren te gaan. Als dat zo is, wat heeft God dan nog aan te merken? Wie kan Zijn wil weerstaan? Alles ligt toch al vast bij onze geboorte? Welk mens kan daar enige verandering in aanbrengen?'

Dit soort redeneringen geeft aan dat wij God zitten te beoordelen. Ik herhaal wat ik al eerder gezegd heb: Het eerste waarvan wij doordrongen moeten worden, is dat God soeverein is in Zijn handelen. Hij bepaalt alles, zonder dat het nodig is dat Hij daar tegenover de mens rekenschap van aflegt. God beoordeelt en oordeelt de mens en niet andersom. De bevoegdheid om te oordelen berust bij Hem en bij Hem alleen en niet bij de mens.

V20-21. Paulus wil ons inprenten dat God de macht heeft alle dingen te doen, zonder dat ook maar iemand het recht heeft daar iets van te zeggen. God bezit de absolute macht en het absolute recht om Zijn wil tot uitvoering te brengen. Welk recht hebben wij om God ter verantwoording te roepen door Hem te vragen waarom

Hij ons zó heeft gemaakt en niet anders? De soevereiniteit van God wordt vergeleken met die van een pottenbakker. Een pottenbakker heeft toch ook de macht om uit dezelfde klomp klei zowel een sierlijke pot als een lelijke pot te maken? Maar nog eens: de nadruk ligt hier op Gods soevereiniteit, zonder dat dit betekent dat God zo gehandeld heeft.

V22-23. Hoe God wel gehandeld heeft, laat Paulus in de volgende verzen zien. Om het te begrijpen moet je *vers 22* en *vers 23* maar eens met elkaar vergelijken. Daar zie je twee soorten vaten: vaten van de toorn (*vers 22*) en vaten van de barmhartigheid (*vers 23*). Let nu eens goed op de manier waarop over deze vaten wordt gesproken.

Van de vaten van de toorn staat dit:

- a. God wilde aan hen Zijn toorn betonen en Zijn macht bekendmaken;
- b. Hij heeft ze met veel lankmoedigheid verdragen;
- c. ze zijn tot het verderf toebereid.

De grootste moeilijkheid geeft c. Wie heeft deze vaten tot het verderf toebereid? Heeft God dat gedaan? Als je dat zegt, maak je God tot de stichter van het kwaad, alsof Hij daadwerkelijk de mens aanzet tot handelingen die het verderf over hem brengen. Wat God betreft, lees je hier juist over Zijn lankmoedigheid. Wat voor zin zou het hebben om over de lankmoedigheid van God te spreken, als God bezig zou zijn om deze vaten tot het verderf toe te bereiden? Ook lees je in 2 *Petrus* 3:9 dat het de lankmoedigheid van God is waardoor het oordeel wordt uitgesteld.

Nee, het zijn deze vaten *zelf* die zich tot het verderf toebereiden. (Je zult wel begrijpen dat hier met 'vaten' mensen worden bedoeld, zie *bijv. Hd* 9:15.) Van een dergelijk vat, dat zichzelf tot het verderf toebereidt, is de farao, zoals je dat zag in *vers 17*, een sprekend voorbeeld.

Van de vaten van de barmhartigheid staat het volgende:

- a. God wilde over hen de rijkdom van Zijn heerlijkheid bekendmaken; en
- b. Hij heeft ze tevoren tot heerlijkheid bereid.

Hier blijkt het grote verschil met de vaten van de toorn: *God* (en niet die vaten zelf) bereidt de vaten van de barmhartigheid tot heerlijkheid; en ook: God heeft dat *tevoren* gedaan (en niet laten afhangen van hun gedrag in dit leven).

In deze twee soorten vaten wordt dus het volgende voorgesteld: aan de ene kant de verantwoordelijkheid van de mens en aan de ander kant de raadsbesluiten, de plannen, de voornemens van God.

Deze twee kanten of zijden van dezelfde waarheid vind je door de hele Bijbel heen. Ze zijn door ons, mensen, niet met elkaar te verbinden. Dat kan God alleen. Ze zijn wel eens vergeleken met de twee rails van een spoorlijn. Die lopen altijd evenwijdig naast elkaar voort. Als je in de verte kijkt, lijkt het alsof ze bij elkaar komen. Op een dergelijke manier lopen de twee lijnen van de verantwoordelijkheid van de mens en de raadsbesluiten van God naast elkaar door de Bijbel heen.

Bij het kruis zie je deze twee lijnen als het ware samenkomen. Je leest daarover in *Handelingen* 2:22-23. Daar staat dat de Heer Jezus:

1. door de bepaalde raad en voorkennis van God is overgegeven (God heeft dat zo gewild) en
2. door de Joden door de hand van wettelozen aan het kruis is gehecht en ter dood is gebracht (dat heeft de mens gedaan en daarvoor wordt hij verantwoordelijk gesteld).

Wie kan deze twee zijden van het kruis met elkaar verbinden dan God alleen?

Probeer niet dit onbegrijpelijke te begrijpen. Dat is ons, mensen, niet gegeven. Dank Hem er maar voor dat je de beide kanten van de waarheid mag zien. Het is belangrijk dat je steeds meer zicht krijgt op je verantwoordelijkheden als schepsel tegenover God. Je zult dan ook in de praktijk van je leven daarmee rekening houden. Ook het steeds meer zicht krijgen op de plannen, de voornemens van God zal zijn uitwerking in je leven niet missen. Je leven wordt op deze manier een rijk leven. Wat God van je vraagt, zal best wel eens moeilijk zijn, maar als je ziet wat Zijn plannen en bedoelingen zijn, zal dat je motiveren om Hem in je leven te eren.

Lees nog eens Romeinen 9:19-23.

Verwerking: Denk eens na over de grootheid van God.

De volken en Israël | verzen 24-33

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

24 Ons die Hij ook heeft geroepen, niet alleen uit [de] Joden, maar ook uit [de] volken? 25 Zoals Hij ook in Hosea zegt: 'Ik zal niet-Mijn-volk Mijn volk noemen, en de niet-geliefde geliefde'. 26 'En het zal zijn op de plaats waar tot hen gezegd werd: U bent Mijn volk niet, daar zullen zij zonen van [de] levende God worden genoemd'. 27 En Jesaja roept over Israël uit: 'Al was het getal van de zonen van Israël als het zand van de zee, het overblijfsel zal behouden worden. 28 Want [de] Heer zal ten einde toe en met haast een zaak doen op de aarde'. 29 En zoals Jesaja tevoren heeft gezegd: 'Als [de] Heer Zebaoth ons geen nageslacht had gelaten, dan zouden wij als Sodom geworden zijn en aan Gomorra gelijk gemaakt'. 30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat [de] volken, die niet naar gerechtigheid jaagden, gerechtigheid verkregen hebben, maar een gerechtigheid die op grond van geloof is. 31 Maar Israël, dat naar een wet van [de] gerechtigheid jaagde, is tot [de] wet niet gekomen. 32 Waardoor? Omdat het niet op grond van geloof, maar als op grond van werken [gebeurde]. Zij hebben zich gestoten aan de steen des aanstoots, 33 zoals geschreven staat: 'Zie, Ik leg in Sion een steen [des] aanstoots en een rots [der] ergernis'; en 'wie in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden'.

V24. Het uitgangspunt van Gods handelen is duidelijk aange-toond. Hij is God en heeft het recht te handelen zoals Hem goed-dunkt. God is soeverein, ook als het gaat om het bewijzen van barmhartigheid. God is niet verplicht Zijn barmhartigheid te beperken tot de Joden. Hij heeft het recht ook mensen te roepen uit de volken, de heidenen, de niet-Joden dus.

V25. Dat zie je al in het Oude Testament. Paulus haalt enkele voorbeelden aan uit de boeken *Hosea* en *Jesaja*. Daar blijkt dat God ook al in de dagen van die profeten Zijn onbeperkte genade naar de niet-Joden liet uitgaan. De eerste aanhaling staat in *vers* 25 en komt uit *Hosea* 2:22. Daar gaat het over het volk Israël. Sinds zij hun totale ontrouw aan God en hun onbekeerlijkheid hadden

getoond, had God hen moeten noemen: “Niet Mijn volk” en: “Niet geliefde”. God erkent de verbinding met Zijn volk niet meer.

Nu past Paulus dit vers uit *Hosea* zo toe, dat hij zegt: God zal weer spreken over “Mijn volk” en “geliefde”. Dat kan niet anders betekenen dan dat er uit het volk Israël zijn die zich zullen bekeren tot God en geloven in de Heer Jezus. Zij zijn dat volk dat God erkent als ‘Mijn volk’. Misschien dat het zelfs kan worden toegepast op de volken rondom Israël. Zij waren altijd ‘niet Mijn volk’ en ‘niet geliefde’, want God had met hen geen speciale band aangeknoopt. Maar als er ook uit de heidenvolken mensen zijn die zich bekeren tot God en de Heer Jezus als Heiland en Heer aannemen, mogen ook zij zich rekenen tot wat Hij ‘Mijn volk’ noemt.

V26. De aanhaling uit *Hosea 1:10* gaat in elk geval duidelijk over de roeping van de heidenen. Daar wordt gesproken over “zonen van de levende God”. Dat is typisch een uitdrukking voor de verhouding tot God waarin de christen is geplaatst. Met Joden en heidenen kon God geen omgang meer hebben. Tot beide groepen was gezegd: “U bent Mijn volk niet.” Voor de Joden gold dit sinds God Zijn verbinding met hen moest verbreken als gevolg van hun ontrouw. De ballingschap was daarvan het droevige resultaat. Voor de heidenen had dit altijd al gegolden. God had hen op hun eigen wegen laten gaan. Paulus, de apostel van de volken, haalt dit vers nu aan als bewijs dat allen die God uit Joden en heidenen geroepen heeft, nu door Hem ‘zonen van de levende God’ genoemd worden.

V27. Ook de profeet Jesaja heeft uitspraken gedaan waarmee Paulus zijn betoog over de soevereine genade van God kan onderbouwen. Hoe talrijk Israël ook was, als Gods gerechtigheid haar loop zou nemen, moest het oordeel over het geheel komen. Er zou niets van overblijven. Maar Gods onbeperkte genade voorziet in de redding van een overblijfsel.

V28-29. De zaak die God op aarde zal volbrengen (*vers 28*), is het oordeel dat in gerechtigheid het ongelovige volk Israël zal treffen. Dat zal pas plaatsvinden na de opname van de gemeente. Dat er toch een overblijfsel zal zijn, is te danken aan God Zelf,

de Heer Zebaoth. Terwijl het lijkt alsof er van Zijn plannen niets terecht komt, zal Hij toch de Heer van een groot volk zijn dat uit dit overblijfsel zal ontstaan. Het is allemaal te danken aan het feit dat voor dit overblijfsel de gerechtigheid van God ten volle is uitgeoefend op de Heer Jezus. Het overblijfsel zal dat erkennen. Daarover spreken andere profeten.

V30-33. De conclusie komt in *vers 30* en de volgende verzen. De volken hebben deel gekregen aan de gerechtigheid op grond van geloof. In eerdere hoofdstukken van deze brief ben je al tegengekomen dat geloof de enige mogelijkheid is om voor God gerechtvaardigd te worden. Israël, dat probeerde zijn eigen gerechtigheid voor God te krijgen, faalde daarin. Hoe kwam dat? Omdat ze meenden dat God hun Zijn gerechtigheid wel zou geven op grond van het houden van de wet. Maar toen Christus kwam, hebben zij zich aan Hem gestoten. Hij maakte openbaar dat hun houden van de wet er alleen maar toe diende om henzelf belangrijk te maken.

Zijn komst "*in Sion*" (dus in Israël) en Zijn optreden onder hen bracht hun boze gezindheid aan het licht. Dat konden ze niet verdragen en daarom hebben ze Hem verworpen. Ze hebben zich aan Hem gestoten en zijn daardoor ten val gekomen. Zo hebben ze zichzelf buiten de zegen geplaatst.

Het hoofdstuk besluit met nog eens te wijzen op het hart van God dat uitgaat naar ieder mens, wie dan ook – dus zonder onderscheid tussen Jood en heiden. De enige voorwaarde om deel te krijgen aan wat God wil geven, is: in Hem geloven! Wie dat doet, komt nooit beschaamd uit.

Lees nog eens Romeinen 9:24-33.

Verwerking: Waarom is het belangrijk ook het Oude Testament te leren kennen?

Romeinen 10

Christus is het einde van de wet | *verzen 1-4*

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Broeders, de wens van mijn hart en mijn gebed voor hen tot God is, dat zij behouden worden. 2 Want ik getuig van hen dat zij ijver voor God hebben, maar niet met verstand. 3 Want daar zij Gods gerechtigheid niet kennen en hun eigen <gerechtigheid> trachten op te richten, hebben zij zich aan de gerechtigheid van God niet onderworpen. 4 Want Christus is [het] einde van [de] wet tot gerechtigheid voor ieder die gelooft.

Inleiding. Paulus heeft in *hoofdstuk 9* duidelijk gemaakt dat God in het verleden Zich heeft bekendgemaakt als een God Die soeverein is. Hij geeft heidenen de toegang tot de zegen. Ook 'enkelen' (een overblijfsel) uit het volk Israël ontvangen de zegen, omdat God een God van genade is.

V1. Het volk als geheel is door God verworpen. De reden daarvoor wordt in dit hoofdstuk gegeven, maar ik wil je al direct vertellen dat in *hoofdstuk 11* gezegd wordt dat die verwerping niet definitief is! Deze verwerping is ook niet iets waar Paulus zich in verheugt, zo in de geest van: 'Net goed, dan hadden ze maar beter moeten luisteren.' Nee, het eerste vers laat al zien hoe zijn hart en zijn gebed tot God uitgaan met het oog op hun behoudenis. Het is opnieuw een bewijs van zijn innige verbondenheid met dit volk.

V2. Hij heeft oog voor het goede dat er bij hen op te merken is, namelijk dat ze ijver voor God hebben. In *Galaten 1:13-14* lees je hoe dat voor zijn bekering ook bij hem het geval was. Ijverig zijn voor God is goed, maar het moet wel met verstand gebeuren.

Dat is ook belangrijk voor jou. Als je pas de Heer kent, wil je er helemaal voor gaan. Je wilt gaan getuigen! Dat is een goede zaak. Maar als je je alleen door je enthousiasme laat leiden zonder de kennis van Gods wil, heb je een grote kans dat je brokken maakt. Ik zeg dat niet om je te ontmoedigen in je activiteiten. Er is heel wat te doen. Ik hoop van harte dat je veel werk ziet dat jij voor de Heer kunt doen en dat je daar actief in bent. Maar bij de Heer gaan onderwijs en activiteit hand in hand. Zorg ervoor dat je 'verstand' krijgt van de wil van de Heer. Wat je nu aan het lezen bent, kan daar een hulp bij zijn.

V3. Terug naar *Romeinen 10*. Voor de val van Israël zijn twee redenen aan te wijzen. Ten eerste kennen zij Gods gerechtigheid niet. Gods gerechtigheid niet kennen wil zeggen dat er wordt voorbijgegaan aan het rechtvaardig handelen van God. Je weet dat dit het grote onderwerp van deze brief is. Om een idee te krijgen wat daarmee wordt bedoeld, moet je naar de Heer Jezus kijken en naar Zijn werk op het kruis. Daar zie je het rechtvaardig handelen van God. Alleen door de Heer Jezus is het mogelijk de gerechtigheid van God te ontvangen.

Israël heeft de Heer Jezus verworpen. In plaats daarvan (en dat is de tweede reden van hun val) hebben ze getracht (en trachten ze nog steeds) hun eigen gerechtigheid op te richten. Zo gaan ze voorbij aan het feit dat niemand in staat is op zo'n rechtvaardige wijze te leven, dat God hem of haar rechtvaardig kan verklaren. Ook nu zijn veel mensen bezig met het oprichten van hun eigen gerechtigheid. Dat zijn mensen die zeggen dat het, wat hen betreft, niet nodig was dat Christus stierf. Ook zij onderwerpen zich niet aan de gerechtigheid van God. Zij menen dat God hen wel zal moeten aannemen omdat zij, zoals ze rustig beweren, nooit iets verkeerd hebben gedaan.

God oordeelt anders. Voor Hem is er maar één gerechtigheid die geldt en dat is Christus. Christus en de wet, Christus en de eigen werken, Christus en de eigen gerechtigheid sluiten elkaar volkomen uit.

V4. Met de komst van Christus op aarde is tegelijk “[het] einde van [de] wet” gekomen als middel om gerechtvaardigd te worden. God kan nu iemand alleen Zijn gerechtigheid geven, als die persoon in het geloof erkent dat hij Christus nodig heeft. Voor zo iemand heeft de wet afgedaan, want die heeft zijn doel bereikt zodra erkend wordt dat het onmogelijk is om door het houden ervan gerechtvaardigd te worden. Wie afziet van zijn eigen inspanning en ziet op wat Christus gedaan heeft en dat gelooft, die onderwerpt zich aan de gerechtigheid van God.

God wijst ieder mens op Christus als de enige mogelijkheid om met Hem in contact te komen. Het is toch geweldig om dat te mogen zien? Laten we al die mensen die menen zo verdienstelijk te leven dat God best tevreden over hen kan zijn, maar wijzen op Christus. Ieder mens die met Hem vergeleken wordt, zal beschaamd moeten erkennen dat zijn leven het niet haalt bij het Zijne. Bovenal zal hij beschaamd moeten erkennen dat Zijn dood en opstanding nodig waren om hem te behouden. Dat is wat in de volgende verzen aan de orde komt.

Lees nog eens Romeinen 10:1-4.

Verwerking: Hoe is het met jouw ijver voor God?

Geloven én belijden – hart én mond | *verzen 5-11*

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

5 Want Mozes beschrijft de gerechtigheid die op grond van <de> wet is: 'De mens die <deze dingen> heeft gedaan, zal daardoor leven'. 6 Maar de gerechtigheid die op grond van geloof is, spreekt zo: Zeg niet in uw hart: 'Wie zal in de hemel opklimmen?' – dat is Christus doen afdalen; 7 of: 'Wie zal in de afgrond neerdalen?' – dat is Christus uit [de] doden doen opkomen. 8 Maar wat zegt zij? 'Het woord is dichtbij u, in uw mond en in uw hart'. Dit is het woord van het geloof dat wij prediken: 9 dat, als u met uw mond Jezus als Heer zult belijden en met uw hart geloven dat God Hem uit [de] doden heeft opgewekt, u behouden zult worden. 10 Want met [het] hart gelooft men tot gerechtigheid en met [de] mond belijdt men tot behoudenis. 11 Want de Schrift zegt: 'Ieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden'.

V5. In de wet, in *Leviticus 18:5*, heeft God al tegen Mozes gezegd dat iemand 'het leven' alleen kan krijgen door gehoorzaam te zijn aan de wet. God geeft daarmee aan dat iemand zijn eigen gerechtigheid kan verdienen door zich aan de wet te houden. Maar je weet het ondertussen: Er is niemand (geen schepsel) die de wet heeft gehouden.

V6. Er is wel een andere manier om gerechtigheid te krijgen en dat is op grond van geloof. Alleen is er dan geen sprake meer van een 'eigen' gerechtigheid. Als het om geloof gaat, is juist alle eigen inspanning om in de hemel te komen uitgesloten. Paulus zegt het aan het eind van *vers 6* zelfs zo sterk, dat eigen inspanning om in de hemel te komen een verloochening is van de hemelvaart van Christus. Het is hetzelfde als te zeggen: 'Laat Hem maar weer naar beneden komen; Zijn werk is voor mij niet nodig geweest, want ik zal er wel op eigen kracht komen.' En dat, terwijl Zijn werk juist nodig was om jou de gerechtigheid van God te geven.

Hij is naar de hemel gegaan als bewijs dat Zijn werk volkomen door God is aangenomen. Dan zul jij toch niet in je hart zeggen:

“Wie zal in de hemel opklimmen?” In dat woord ‘opklimmen’ ligt die gedachte van op eigen kracht de hemel bereiken. Zolang dat gedacht wordt, wordt tekortgedaan aan het werk van Christus en wordt Hij als het ware weer naar beneden gehaald.

V7. Zeg ook niet in je hart: *“Wie zal in de afgrond neerdalen?”* Dat wil zeggen dat je ook niet zelf in de afgrond hoeft neer te dalen om in een soort boetedoening je eigen schuld uit te wissen. Dat zou ook onmogelijk zijn. Wie kan ooit afdalen in de diepten van ellende waarin Christus is afgedaald? Wie dat toch probeert, laat Christus als het ware uit de doden opkomen omdat een dergelijke poging betekent dat het overbodig was dat Hij stierf, want zo iemand meent zelf zijn schuld te kunnen uitboeten.

V8. Maar als je gelooft in het rechtvaardig handelen van God, dan weet je dat God in Christus heel dicht bij je is gekomen. Jij hoeft niet naar Hem toe te gaan, Hij is naar jou toe gekomen. Zó dicht is Hij bij jou gekomen, dat Hij Zijn Woord in je mond en in je hart heeft gelegd. Jij bent behouden geworden omdat het woord van het geloof aan jou is gepredikt.

V9. De inhoud van de prediking is: Jezus als Heer belijden met je mond en geloven met je hart dat God Hem uit de doden heeft opgewekt. Als je dat gelooft, weet je dat God niets meer tegen je heeft en niet meer tegen je is, maar dat Hij, integendeel, nu vóór je is.

De volgorde is wel opmerkelijk: eerst je mond en dan je hart. De mond wordt het eerst genoemd omdat jouw geloof door anderen alleen waar te nemen is door wat men van je hoort en ziet. Je kunt van iemand niet zeggen dat hij of zij behouden is, als je daar niets van merkt in zijn of haar spreken en gedrag. Het gaat om de belijdenis van Jezus als Heer. Het is niet mogelijk om Jezus alleen als Heiland, als Verlosser van je zonden aan te nemen.

Er is een ogenblik in je leven gekomen dat je erkend hebt, dat je jezelf niet kon redden en dat je voor God niet kon bestaan omdat je in alles gefaald had. Je faalde in alles omdat je naar een andere meester luisterde, de duivel. Toen heeft God je laten zien dat Hij

de Heer Jezus overgaf in de dood voor jouw zonden. De Heer Jezus heeft je toen bevrijd van de last van je zonden, een last die jij niet kon dragen. Daar ben je Hem toch ongelooflijk dankbaar voor? Je bent nu Zijn eigendom. Ik hoop dat anderen ook bij jou kunnen zien dat de Heer Jezus je Heer is.

V10. Het komt natuurlijk op het hart aan. Daarmee geloof je tot gerechtigheid. Maar het moet ook naar buiten toe zichtbaar worden, want met de mond belijdt je tot behoudenis.

V11. Misschien vind je dat je belijdenis wel erg schamel is, dat het allemaal best wat beter zou kunnen. Dat kan best waar zijn. Ik zou het er ook vaak wat beter willen afbrengen. Maar houd toch vast aan wat de Schrift zegt: *“Ieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.”* Geloof heeft te maken met vertrouwen. Je hebt voor je behoudenis je geloofsvertrouwen gevestigd op God en niet meer op jezelf.

Datzelfde geloofsvertrouwen geeft je kracht om te getuigen, omdat het niet op jezelf, maar op God gericht is. Door te lezen in de Bijbel leer je God en de Heer Jezus beter kennen en zal je geloofsvertrouwen toenemen. Hoe meer je je bezighoudt met wat de Bijbel zegt, des te meer zal dat ook in je praktijk, in woord en daad, te zien zijn.

Lees nog eens Romeinen 10:5-11.

Verwerking: Hoe is bij jou de verhouding tussen je mond en je hart?

Liefelijke voeten | verzen 12-15

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

12 Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek, want dezelfde Heer van allen is rijk jegens allen die Hem aanroepen: 13 'want ieder die de Naam van [de] Heer zal aanroepen, zal behouden worden'. 14 Hoe zullen zij nu Hem aanroepen in Wie zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij geloven in Hem van Wie zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder iemand die predikt? 15 En hoe zullen zij prediken, als zij niet gezonden zijn? Zoals geschreven staat: 'Hoe liefelijk zijn de voeten <van hen die vrede verkondigen,> van hen die <het> goede verkondigen'.

V12. In hoofdstuk 3:22 heb je gelezen dat er door de zonde geen onderscheid meer was (en is) tussen de Jood en de Griek (= heiden). Ieder mens is een zondaar en staat schuldig tegenover God. Nu lees je dat dezelfde Heer rijk is over allen die Hem aanroepen, of het nu een Jood is of een Griek. Om dit te onderstrepen haalt Paulus weer een tekst uit het Oude Testament aan.

V13. Het zal je wel opgevallen zijn dat Paulus steeds teksten uit het Oude Testament aanhaalt om te onderbouwen wat hij heeft gezegd. Hij doet dat om juist daaruit te bewijzen dat God niet alleen de God van de Joden is, maar ook de God van de heidenen. Welnu, jij als heiden mag nu ook uit eigen ondervinding weten dat Hij een Heer is Die rijk is aan genade en Die zich over jou als een arme zondaar heeft ontfermd! Hij is geen hardvochtige Heer, Die jou buiten de genade wilde houden. Als er in *vers 11* en in *vers 13* "ieder" staat, laat dat geen beperking toe. Er zijn wel voorwaarden: in *vers 11* 'geloven' en in *vers 13* 'de Naam van de Heer aanroepen'. Om behouden te worden moest je geloven en de Naam van de Heer aanroepen, dat betekent: Hem eer bewijzen of aanbidden.

Je zult het wel met me eens zijn dat je voor je bekering Hem niet de eer gaf die Hem toekwam. Vroeger waren andere dingen belangrijk, daar ging je volkomen in op: sport, of studie, of carrière,

of geld, of je uiterlijk, dus hoe je eruit zag. Misschien was je ook nog godsdienstig. Hoe dan ook, het maakte je allemaal niet gelukkig en het bood je geen uitzicht op redding. Daarom riep je ten slotte de Naam van de Heer aan om behouden te worden.

Toen je dat deed, eerde je Hem voor het eerst echt. Hij wil in de eerste plaats je Verlosser zijn. Dat is ook precies wat de naam Jezus betekent: 'Jahweh is Verlosser'. *Vers 13* is een aanhaling uit het Oude Testament, uit *Joël 2:32*. Is het niet wonderlijk dat Hij, Die daar (en in het hele Oude Testament) Jahweh (vertaald met HEERE, dat is God) genoemd wordt, Dezelfde is Die in het Nieuwe Testament de naam Jezus krijgt?

V14. De Heer Jezus is dus Jahweh in het Oude Testament, maar Die in het Nieuwe Testament als Mens tot Zijn volk komt. Het is duidelijk dat voor de Jood de redding alleen in Hem te vinden was. Maar hoe stond het er met ons voor, wij die tot de heidenen behoorden? Hij was niet tot ons gekomen. Wij kenden Hem niet en geloofden niet in Hem. Hoe zouden we Hem dan aanroepen? Toch waren ook wij verloren en moesten gered worden. Maar om gered te worden moesten wij in Hem geloven. Dan moest over Hem aan ons verteld worden. En hoe zouden we ooit van Hem hebben gehoord als niet iemand Hem gepredikt had? Hier zie je opnieuw dat het niet gaat om de wet, om iets te doen, maar dat het gaat om de prediking en om ernaar te horen, ernaar te luisteren.

V15. Om te prediken moet iemand gezonden zijn. Die zending gebeurt niet door de een of andere kerk of een zendingsgenootschap, maar door de Heer zelf. Hij is de Opdrachtgever. En is het niet een prachtige dienst, waarvoor ook jij een opdracht hebt gekregen? Het is een dienst van vrede verkondigen, het goede verkondigen. Wie daarvoor onderweg wil gaan, heeft voeten die lieflijk zijn, in tegenstelling tot vroeger, toen het voeten waren die snel waren om bloed te vergieten (*Rm 3:15*).

De aanhaling van de liefelijke voeten is uit *Jesaja 52:7*. Als je dat vers daar leest, zie je dat het gaat om "hem die het goede boodschap", dat wil zeggen over één persoon. Dat kan daar niemand anders

zijn dan de Heer Jezus. Is het niet een prachtige gedachte dat jij in de verkondiging van de vrede en het goede een navolger van Hem mag zijn? Jij mag in een wereld van onvrede, een wereld waarin het kwade overheerst, een boodschapper zijn van vrede en het goede. Zoveel mensen om je heen zitten te wachten op deze boodschap. Zul jij ze laten zitten in hun ellende, of ga je hun vertellen van die rijke Heer?

Lees nog eens Romeinen 10:12-15.

Verwerking: Met wie heb jij voor het laatst over de Heer Jezus gesproken?

De prediking afgewezen | verzen 16-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

16 Maar niet allen hebben het evangelie gehoorzaamd. Want Jesaja zegt: 'Heer, wie heeft onze prediking geloofd?' 17 Dus is het geloof uit [de] prediking, en de prediking door [het] Woord van Christus. 18 Maar ik zeg: Hebben zij niet gehoord? Zeker wel: 'Hun geluid is uitgegaan over de hele aarde en hun woorden tot de einden van het aardrijk'. 19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? In de eerste plaats zegt Mozes: 'Ik zal uw jaloezheid opwekken door wat geen volk is; door een onverstandig volk zal Ik uw toorn opwekken'. 20 Maar Jesaja waagt het te zeggen: 'Ik ben gevonden door hen die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden aan hen die niet naar Mij vroegen'. 21 Maar tot Israël zegt Hij: 'De hele dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk'.

V16. Misschien hebben de vorige verzen je erg aangesproken. Vol goede moed wil je er vandaag je best voor gaan doen om vrede en het goede te verkondigen. Je wilt enthousiast vertellen wat de Heer bij jou heeft gedaan en hoe gelukkig je nu bent. Je ziet het helemaal voor je. Het kan niet anders of anderen zullen daarvan onder de indruk komen en zich bekeren tot de Heer. Dat wordt een grote teleurstelling. De door jou verwachte en vurig gehoopte resultaten blijven uit. In plaats van zich door jouw getuigenis te bekeren keren ze zich tegen je.

Jesaja kan daar over meepraten. Hij heeft veel gesproken over de Messias Die tot Zijn volk komen zou. Maar wie heeft zijn prediking geloofd? Stond het volk massaal de beloofde Messias op te wachten? Je weet wel beter. En waarom wilden ze Hem niet? Omdat Hij niet aan hun verwachtingen beantwoordde. Zij vonden het maar niets dat Hij kwam als een Kindje in een kribbe. Als Hij iemand geweest was die in grote macht en heerlijkheid was verschenen, ja, dan hadden ze Hem wel aangenomen. Maar nu? Weg met Hem! De Heer Jezus werd verworpen en keerde terug

naar de hemel. Daarom kun je Hem nu niet met je natuurlijke ogen zien.

V17. Om met Hem in contact te komen is geloof nodig en dat moet in de prediking naar voren komen. En de prediking moet het *“Woord van Christus”* tot inhoud hebben. Alleen door over Christus te spreken wordt een mens aan zichzelf ontdekt en ontdekt een mens Wie God is en wat Hij heeft gedaan om hem te redden.

V18. Maar nu een vraag: Toen het Woord van God nog niet in de prediking tot de heidenen kwam, sprak God toen nog niet tot hen? Zeker wel. Paulus haalt nu *Psalm 19* aan. Daarin bezingt David de eer van God en het werk van Zijn handen zoals dat in de schepping te zien is. Het getuigenis van God dat van de schepping uitgaat, beperkt zich niet tot Israël, maar is over de hele wereld waar te nemen. Hier hebben we een bewijs dat God ook in het Oude Testament een prediking had voor de heidenen, zodat ze kennis konden hebben van God en in Hem konden gaan geloven.

V19. Maar dan is er nog een vraag: Had Israël kunnen weten dat God Zich ook aan de heidenen wilde bekendmaken, of is het Israël niet kwalijk te nemen dat het er moeite mee had dat God ook zegeningen had voor de heidenen? In *vers 19* komt in de eerste plaats Mozes aan het woord. Mozes was hun grote leidsman voor wie ze groot ontzag hadden. Juist hij heeft hun verteld van hun ontrouw en dat God vanwege hun ontrouw Zich tot een ander ‘volk’ zou wenden. Daardoor wilde Hij hun jaloersheid opwekken, zodat ze weer tot Hem zouden terugkeren.

V20. Ook Jesaja wordt aangehaald. Paulus zegt het zo: *“En Jesaja waagt het te zeggen”*, alsof het een heel waagstuk van Jesaja was. Dat was het ook, want het was natuurlijk een directe aanval op hun nationale trots als volk van God toen ze te horen kregen dat God omzag naar een ander volk.

V21. Het laatste vers van ons hoofdstuk is het meest indringend. Hier is God Zelf aan het woord. Je proeft de smart van Zijn hart

als je leest wat Hij tegen Zijn volk moest zeggen. Je ziet God staan, met uitgestrekte handen om Zijn volk aan Zijn hart te drukken. God neemt die houding niet zomaar een moment aan, maar “*de hele dag*”, dat wil zeggen, de hele tijd dat Hij bemoeienis met dat volk had. Is er iets wat grievender is dan zo afgewezen te worden?

God heeft van Zijn kant alles gedaan om Zijn volk te zegenen. Het enige antwoord van het volk was ongehoorzaamheid en tegenspreken. Zij hebben zich van Hem afgewend. Het volk heeft zijn verbinding met God verbroken. God heeft Zijn volk daarom terzijde moeten stellen. Maar gelukkig, niet voor altijd. In *hoofdstuk 11* gloort een ‘nieuwe dag’ voor het volk.

Lees nog eens Romeinen 10:16-21.

Verwerking: Hoe ervaar jij het als je getuigenis afgewezen wordt?

Romeinen 11

Een overblijfsel | verzen 1-6

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Volstrekt niet! Ik ben immers ook een Israëliet, uit [het] geslacht van Abraham, van [de] stam van Benjamin. 2 God heeft Zijn volk niet verstoten dat Hij tevoren heeft gekend. Of weet u niet wat de Schrift zegt in [de geschiedenis van] Elia? Hoe hij Israël bij God aanklaagt: 3 'Heer, Uw profeten hebben zij gedood, Uw altaren omgeworpen en ik ben alleen overgebleven en zij zoeken mijn leven'. 4 Maar wat zegt het Goddelijk antwoord tot hem? 'Ik heb Mij zeventuizend mannen doen overblijven, die hun knie voor Baal niet gebogen hebben'. 5 Zo is er dan ook in de tegenwoordige tijd een overblijfsel naar [de] verkiezing van [de] genade. 6 Maar [is het] door genade, dan [is het] niet meer op grond van werken, anders is de genade geen genade meer.

V1. Na al het voorgaande zou je je kunnen afvragen of God Zijn volk verstoten heeft. Zoals bij eerdere vragen geeft Paulus ook hier dat duidelijke antwoord: “*Volstrekt niet!*” Hij kan daarbij op zichzelf wijzen. Is hij niet een Israëliet? Hij is van het geslacht van Abraham, aan wie God Zijn beloften heeft gegeven. Daarbij is hij van de stam van Benjamin. Deze stam was bijna uit Israël verdwenen, uitgeroeid door de andere stammen, omdat ze de zonde niet wilden oordelen. Je kunt dat lezen in *Richteren 19-21*.

V2-3. Als God Zijn volk verstoten had, was er voor Paulus ook geen plaats geweest. Nee, God heeft Zijn volk niet in zijn geheel, totaal, verstoten. God kende Zijn volk van tevoren, Hij wist hoe dit volk zich zou gedragen. De ontrouw van het volk verraste God niet. Het gaf Hem juist gelegenheid op een heel duidelijke wijze Zijn genade te tonen.

Om dat te illustreren wijst Paulus op wat de Schrift zegt in de geschiedenis van Elia. Je leest deze geschiedenis in *1 Koningen 18-19*. Je moet die geschiedenis eens doorlezen, het zal je aanspreken. Kort gezegd komt het hierop neer: Elia was een held geweest op de Karmel, toen hij het daar voor God opnam tegen de vele valse profeten die beweerden dat Baäl god was. Het volk stond op een afstand toe te zien hoe het zou aflopen. Elia haalde daar een grote overwinning voor God. En het volk juichte: "*De HEERE is God*" (*1Kn 18:39*).

Maar wanneer Elia even later door Izebel met de dood bedreigd wordt, vlucht hij voor zijn leven. Moedeloos geworden komt hij bij de berg van God, de Horeb. En daar begint de man Gods het volk Israël aan te klagen. Hij vertelt God wat zij allemaal misdreven hebben. Hij is de enige getrouwe. En nu willen ze hem ook nog doden. Is dat geen reden om het volk bij God aan te klagen?

Herken jij jezelf hier misschien een beetje in? Het kan zijn van (nog) niet. Ik wel hoor. Het is geweldig om voor de Heer te leven en successen te boeken, net als Elia op de Karmel. Je hoort het gejuich van het volk. Het is niet direct *voor* jou (het is voor de Heer), maar het is dan toch wel *door* jou. Prachtig. Vlak daarop word je bedreigd, bespot, uitgelachen en je gaat op de loop. Niemand die het voor je opneemt. Wat voel je je alleen. In de steek gelaten. 'Nou', zeg je tegen God, 'mooie boel, zo hoeft het voor mij niet meer. Ik ben de enige die U trouw dient. De rest neemt z'n gemak er maar van. En nu proberen ze me ook nog het zwijgen op te leggen.' Je zou zeggen dat God het daar roerend mee eens moet zijn. Je vertelt immers de feiten?

V4. Maar luister naar het Goddelijk antwoord: "*Ik heb Mij ... doen overblijven*" (*1Kn 19:18*). Ai, die komt aan. God heeft altijd veel meer mensen die Hem trouw zijn gebleven dan jij en ik kunnen overzien. In het geval van Elia waren het er nog zeventuizend, dat is een volkomen getal. Heb je goed gelezen hoe het er staat? "*Ik heb Mij*", dat wil zeggen dat God daar Zelf voor heeft gezorgd.

V5-6. De geschiedenis van Elia heb ik even persoonlijk toegepast op jou en mijzelf, maar de bedoeling van de aanhaling in

Romeinen 11 is om te laten zien dat er van het volk Israël altijd een overblijfsel is, naar de verkiezing van de genade, al zien wij het niet. God bewijst daarmee dat zelfs onder het oordeel dat Hij moet uitoefenen over Israël, de verwerping van Israël niet totaal is. Voor alle duidelijkheid staat er nog dat als er een overblijfsel is, dat dan wel is door genade en niet op grond van werken. Dat overblijfsel is er dus niet op grond van enige verdienste van de kant van dat overblijfsel.

Nog even over dat aanklagen van Elia. Weet je dat dit de enige keer is dat een zonde van een gelovige uit het Oude Testament in het Nieuwe Testament wordt aangehaald? We hoeven daarvoor niet op Elia neer te kijken. Hij blijft een schitterend voorbeeld van geloofsmoed. Hij heeft het toch maar alleen opgenomen tegen die menigte afgodspriesters, terwijl er van die zeventuizend niet één te ontdekken was.

Zodra hij zich echter op zijn trouw gaat verheffen en de anderen bij God gaat aanklagen, wordt hij door God terechtgewezen. Aanklagen is een zonde die we allemaal gemakkelijk begaan, maar het is het werk van de satan. De satan wordt in *Openbaring 12:10* "de aanklager van onze broeders" genoemd. Als we ontrouw bij onze broeders en zusters opmerken, laten we dan liever doen wat de Heer Jezus doet: Hij is de Voorbidder, Die voor de Zijnen tot God gaat om te vragen of Hij hen wil helpen weer trouw te worden.

Lees nog eens Romeinen 11:1-6.

Verwerking: Ga bij jezelf na of je in je gebed broeders en zusters aanklaagt of voor hen bidt.

Val en aanneming van Israël | verzen 7-14

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

7 Wat dan? Wat Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen, maar de uitverkorenen hebben het verkregen; en de overigen zijn verhard, 8 zoals geschreven staat: 'God heeft hun gegeven een geest van diepe slaap, ogen om niet te kijken en oren om niet te horen, tot op de dag van heden'. 9 En David zegt: 'Laat hun tafel hun tot een strik, tot een vangnet, tot een aanleiding tot vallen en tot een vergelding worden; 10 laten hun ogen verduisterd worden om niet te kijken en laat hun rug voor altijd krom zijn'. 11 Ik zeg dan: Zijn zij gestruikeld, opdat zij zouden vallen? Volstrekt niet! Maar door hun overtreding is de behoudenis tot de volken [gekomen], om hun jaloersheid op te wekken. 12 En als hun overtreding [de] rijkdom van [de] wereld is en hun verlies [de] rijkdom van [de] volken, hoeveel te meer hun volheid! 13 Tot u dan, de volken, zeg ik: Voor zover ik [de] apostel van [de] volken ben, verheerlijk ik mijn bediening, 14 of ik op enigerlei wijze de jaloersheid mocht opwekken van mijn [verwanten naar het] vlees en enigen uit hen mocht behouden.

V7. Als God een overblijfsel uitkiest, is dat dus door genade en niet omdat dat overblijfsel iets verdiend zou hebben. Zo is het toch ook met jou gegaan, nietwaar? Israël heeft er wel naar gezocht om een eigen gerechtigheid voor God op te bouwen, maar die hebben ze niet gekregen, omdat ze faalden. God heeft de uitverkorenen die gerechtigheid gegeven. De overigen zijn verhard geworden. God verhardt pas als er geen enkele mogelijkheid meer is overgebleven om iemand nog tot inkeer te brengen.

V8-10. In een drievoudig getuigenis uit het Oude Testament laat Paulus deze verharding uitkomen. Hij haalt teksten aan uit de wet (*Deuteronomium*), de profeten (*Jesaja*) en de psalmen (*Dt 29:4; Js 29:10; Ps 69:23-24; 35:8*). In *Deuteronomium* en *Jesaja* is het God Zelf Die dit oordeel van verharding uitoeft door hun een geest van diepe slaap te geven. Er komt een einde aan het geduld van

God. En David vraagt in *Psalm 69* om het oordeel over Israël vanwege hun verwerping van de Messias, dat is de Heer Jezus.

Zulke vragen passen niet in onze mond. Wij leven in de tijd van de genade en wij mogen aan God vragen of Hij onze vijanden wil vergeven. Zo heeft de Heer Jezus dat aan het kruis gebeden: *“Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen”* (Lk 23:34). Daardoor kan nu genade worden aangeboden aan de grootste zondaar. Paulus is daar zelf het grote voorbeeld van. Hij zegt dat hem, de grootste van de zondaren, barmhartigheid is bewezen (1Tm 1:13-16). Ook aan het overblijfsel naar de verkiezing van de genade is genade bewezen door de voorbede van de Heer Jezus aan het kruis. De overigen zullen vallen onder het oordeel dat God over hen moet brengen, omdat ze de Heer Jezus ter dood hebben gebracht.

In verbinding met Zijn aardse volk (zoals in het Oude Testament en ook straks, als de gemeente is opgenomen) is het zo, dat de gelovigen aan God vragen of Hij het kwade wil straffen. En God zal dat doen. Hij is de God van het recht, Die Zijn uitverkorenen dat recht zal verschaffen. Als straks, in de grote verdrukking (de gemeente is dan al opgenomen, dus jij en ik zullen dan in de hemel zijn) het gelovig overblijfsel vreselijk vervolgd wordt en velen van hen gedood zullen worden, zal de Heer Jezus naar de aarde terugkomen om hen te verlossen (Zc 12:1-4; 14:1-4). Hij zal dat doen door de vervolgers te oordelen. Veel psalmen laten doorklinken wat er in die verschrikkelijke tijd in de gelovigen omgaat. Je leest daarin over het verlangen naar uitredding, een uitredding die ze van God afsmeaken door Hem te vragen hun vijanden te oordelen. Dat is in wezen wat David hier doet.

V11. Nu kun je je afvragen of dat Israël allemaal overkomen is met de bedoeling hen ten val te brengen. Ook hier weer wordt elke grond voor die gedachte weggenomen door uitspraak: *“Volstrekt niet!”* Ze zijn niet gestruikeld om hen te verwerpen. Maar God heeft, nu ze terzijde gezet moesten worden, de behoudenis aan de volken aangeboden. Hij heeft dat gedaan met de bedoeling Israël tot jaloersheid te verwekken. Je moet jaloersheid hier niet opvatten in de zin van ‘misgunnen’, dus dat Israël de volken

misgunt dat hun de behoudenis wordt aangeboden, maar in de zin dat Israël ook naar die behoudenis, die de volken wordt aangeboden, zal gaan verlangen.

V12. Het is goed om te beseffen dat deze rijkdom naar ons is toegekomen als gevolg van de overtreding van Israël. De behoudenis is ons dus niet aangeboden omdat wij in enig opzicht beter waren. Als dan door de overtreding en het verlies van Israël, wat negatief is, er al zo'n rijkdom naar de wereld en de volken is uitgegaan, wat moet er dan niet een zegen voor de wereld en de volken voortkomen als Israël weer bekeerd en hersteld zal zijn. Dan zal er een geweldige zegen van dat volk uitgaan, waarin de hele wereld en alle volken zullen delen. Dat zal in het duizendjarig vrede-rijk de situatie zijn.

V13-14. Hoezeer Paulus ook de apostel van de volken is, hij blijft met hart en ziel met dit volk verbonden. Hij heeft oog voor de huidige toestand van verharding van het volk. Hij heeft ook oog voor een toekomstig herstel. Zijn inzet in zijn dienst voor de Heer is nauw verbonden met dit volk.

Als hij spreekt over "*enigen*", wil dat zeggen dat hij niet denkt dat hij het hele volk tot bekering zou kunnen brengen. Hij ziet het zelfs als een verheerlijking van zijn dienst als hij door het evangelie *enigen* uit dat volk zou kunnen behouden. De enkelingen die nu uit het volk Israël tot bekering komen, vormen in deze tijd het overblijfsel naar de verkiezing van de genade.

Lees nog eens Romeinen 11:7-14.

Verwerking: Hoe sta jij tegenover Israël?

Gods getuigenis op aarde | verzen 15-17

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

15 Want als hun verwerping [de] verzoening van [de] wereld is, wat zal hun aanneming anders zijn dan leven uit [de] doden? 16 Immers, als de eerstelingen heilig zijn, dan ook het deeg; en als de wortel heilig is, dan ook de takken. 17 En als enkele van de takken afgebroken zijn, en u die een wilde olijfboom was, daartussen geënt bent en mededeelgenoot van de wortel <en> de vettingheid van de olijfboom bent geworden, ...

V15. De verwerping van Israël betekent dat het aanbod van verzoening naar de wereld, de volken, kan uitgaan. In 2 Korinthiërs 5:19 staat dat God in Christus de wereld met Zichzelf aan het verzoenen was. Dat betekent niet dat de hele wereld ook werkelijk met God verzoend is. Dat geldt alleen voor hen die erkennen dat het voor henzelf nodig was dat Christus het werk van de verzoening deed.

Er bestaat niet zoiets als ‘alverzoening’. Alverzoening wil zeggen dat iedereen, zelfs de duivel en zijn engelen, behouden zal worden. Men zegt dan dat God toch een God van liefde is. Maar laat je in dit opzicht niets wijs maken! De Bijbel spreekt duidelijk over een eeuwig oordeel, bijvoorbeeld in *Openbaring 20:11-15*¹.

In ons vers gaat het om de plaats die Israël aan de ene kant en de wereld aan de andere kant innemen tegenover God. Met Israël als natie heeft God op dit moment geen openlijke bemoeienis. Als Hij Israël weer als Zijn volk zal hebben aangenomen (en dat zal gebeuren), zal dat niets anders zijn dan leven uit de doden. Een levendige beschrijving daarvan kun je lezen in *Ezechiël 37:1-14*.

¹ Zie uitvoerig het boekje *Verzoening, dwaaling en dwaalleer, de dwaaling van de ‘algemene verzoening’ en de dwaalleer van de ‘alverzoening’* weerlegd op www.oudesporen.nl onder ‘Publicaties Ger de Koning’.

V16. God wil een volk op aarde hebben waarvan Hij verlangt dat het van Hem getuigenis aflegt, Zijn deugden verkondigt. In het verleden heeft Israël gefaald om een getuigenis te geven van de ene ware God en is daar zelfs tot op dit ogenblik niet toe in staat. Dat getuigenis behoort in deze tijd door de christenheid gegeven te worden. Maar brengt die het er beter af?

Het gedeelte dat nu vanaf *vers 16* volgt, is heel belangrijk. Het zal je leren om iets te begrijpen van Gods handelen met Israël nu en in de toekomst en ook van Gods handelen met de christenheid. God verwachtte zowel van Israël als van de christenheid dat zij een getuigenis van Hem zouden geven in deze wereld.

Hoe ze daarin geslaagd zijn, laat Paulus door het beeld van de olijfboom met zijn takken zien. Als inleiding daarop lees je in *vers 16* eerst over eerstelingen en deeg. Eerstelingen zijn de eerste vruchten van de oogst. Die zijn heilig, dat wil zeggen afgezonderd voor God. Van deze eerstelingen, bijvoorbeeld de eerste opbrengst van de tarwe, wordt deeg gemaakt. Dit deeg was dan automatisch ook heilig. Deze gedachte gaat ook op bij de wortel van een boom en zijn takken. Deze twee voorbeelden van eerstelingen/deeg en wortel/takken willen dus zeggen dat als de oorsprong heilig is, dan ook alles heilig is wat uit die oorsprong voortkomt.

V17. Vervolgens wordt er gesproken over een wilde olijfboom waarvan takken worden afgebroken die dan geënt worden op een andere (edele, *vers 24*) olijfboom. Op die manier kregen deze takken van de wilde olijfboom deel aan de wortel en de vettingheid van de (edele) olijfboom. Ook van de edele olijfboom zijn takken afgebroken. Dat gebeurde om plaats te maken voor de takken die van de wilde olijfboom waren afgebroken.

Nu moet je proberen te begrijpen wat Paulus met deze beeldspraak bedoelt. Dat het beeldspraak is, is wel duidelijk als je ziet hoe hij tegen de takken als tegen personen spreekt en ook dat hij deze takken zelf laat spreken. Ze stellen dus personen voor.

Als we nog even kijken naar *vers 16*, dan zien we daar dat de wortel duidt op de oorsprong van waaruit iets groeit en zichtbaar wordt op aarde. In *vers 17* ontstaat dan het volgende beeld:

- Enkele takken (= het ongelovige deel van het volk Israël) zijn afgebroken (= door God terzijde gesteld).
- Er blijven andere takken staan (= een gelovig overblijfsel).
- Op de plaats van de afgebroken takken zijn takken geplaatst van de wilde olijfboom (= gelovigen uit de heidenen).
- Daardoor hebben deze heidenen – die vroeger nergens recht op hadden – deel gekregen aan de wortel en de vettingheid van de olijfboom (= ze hebben deel gekregen aan de beloften en zegen die aan Abraham en zijn nageslacht toegezegd waren).

Voor ik dit stukje besluit, moet je nog iets weten en goed onthouden en dat is dat het in dit gedeelte gaat om *het getuigenis van God op aarde* en hoe God dat beoordeelt. Zowel Israël als de christenheid is verantwoordelijk voor de manier waarop zij hun getuigenis over God geven. God heeft Israël niet als Zijn getuige kunnen handhaven. De christenheid volgt Israël als getuige van God op aarde op. Maar brengen de christenen het er beter af dan Israël? Dat zullen we in het volgende stukje zien.

Lees nog eens Romeinen 11:15-17.

Verwerking: Op welke manier kun jij de deugden van God verkondigen? Zie 1 Petrus 2 vers 9.

Hoogmoed komt voor de val | *verzen 18-22*

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

... 18 beroem u dan niet tegen de takken; en als u zich beroemt, niet u draagt de wortel, maar de wortel u. 19 U zult dan zeggen: Er zijn takken afgebroken, opdat ik zou worden geënt. 20 Inderdaad! Zij zijn afgebroken door het ongelooft en u staat door het geloof. Wees niet hoogmoedig, maar vrees; 21 want heeft God de natuurlijke takken niet gespaard, Hij mocht ook u niet sparen! 22 Zie dan [de] goedertierenheid en [de] strengheid van God: strengheid over hen die gevallen zijn, maar goedertierenheid van God over u, als u in de goedertierenheid blijft; anders zult ook u worden afgehouden.

V18. Wij, christenen, zijn nu de dragers van het getuigenis dat God in de wereld van Zichzelf wil geven. Israël, dat heeft gefaald om dit getuigenis te geven, is terzijde gezet. Het gevaar is aanwezig dat wij, christenen, ons gaan beroemen op de plaats die God ons heeft gegeven. Het gevoel van: Wij zijn toch maar beter dan Israël. Nou, wie een beetje kennis heeft van het getuigenis dat de christenen in de wereld hebben, zal het wel uit zijn hoofd laten om zich te beroemen. Denk maar aan de gevechten tussen christenen onderling en tussen christenen en bijvoorbeeld moslims in diverse landen.

Daar komt nog bij dat God in Zijn genade ons dit getuigenis heeft toevertrouwd *in de plaats van* Israël. Alleen op die manier hebben we deel gekregen aan de zegeningen die God Zijn volk wilde geven. Wij, van nature heidenen, hadden nergens recht op. Denk erom: wij dragen niet de wortel, maar de wortel draagt ons. Als je vergeten bent wat deze beeldspraak betekent, lees dan nog even het vorige stukje.

V19-20. Nu zou er gezegd kunnen worden: Alles goed en wel, maar het is dan toch maar zo dat het ongelovige Israël door God aan de kant is gezet en dat wij daarvoor in de plaats zijn gekomen. Inderdaad! Maar denk wel aan de oorzaak, waarom Israël

aan de kant is gezet. Door hun ongeloof zijn zij deze plaats op aarde kwijtgeraakt. Zij hebben niet naar God geluisterd en Zijn Zoon verworpen.

Dat wij in hun plaats gekomen zijn, is niet omdat wij beter zijn. En om die plaats te kunnen houden moeten we blijven staan in het geloof. Het geloof wil hier zeggen de geloofswaarheid en niet ons persoonlijk geloofsvertrouwen. Het gaat er hier niet om *dat* wij geloven, maar het gaat erom *wat* wij geloven. Om door God gehandhaafd te kunnen worden als Zijn getuigenis op aarde zal de christenheid onverkort moeten vasthouden aan de Bijbel. Daarin hebben we de geloofswaarheid.

V21-22. De waarschuwing van Paulus komt tot ons om niet hoogmoedig te zijn. De christenheid als geheel moet niet denken dat God haar wel zal sparen. Als ze Hem niet vreest, zal ze hetzelfde lot moeten ondergaan dat Israël heeft ondergaan. Uit andere bijbelgedeelten is duidelijk op te maken dat de christenheid als geheel ook ontrouw zal worden en door God zal moeten worden afgehouden. Die ontwikkeling van toenemende ontrouw is nu al te zien. In veel grote kerken worden leringen over het werk en de Persoon van de Heer Jezus verkondigd die niet in overeenstemming met de Bijbel zijn.

Het christendom wordt steeds meer voorgesteld als een godsdienst die gelijkwaardig is aan andere wereldgodsdiensten. Hierdoor vervaagt het grote onderscheid tussen al die andere godsdiensten en het christendom. Het christendom geeft als enige godsdienst de oplossing voor een verloren mens om met God in het reine te komen. Dat kan alleen door de Heer Jezus, Die het heeft gezegd: *"Ik ben de weg en de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij"* (Jh 14:6). Dat sluit elke andere mogelijkheid uit. De Heer Jezus is niet 'een' mogelijkheid naast andere mogelijkheden. Ook wordt het christendom door velen gebruikt om politieke doeleinden na te streven. Het getuigenis over Wie God is en Wie de Heer Jezus is, raakt door dit alles zoek.

De mens is op aarde geplaatst om God te dienen. De christen heeft in de Bijbel de aanwijzingen gekregen hoe hij dat moet

doen. Alleen door het geloof in Christus en Zijn volbrachte werk is hij in staat het ook echt te doen. Maar het geloof wordt steeds meer een uitgeholde zaak. De christenheid heeft al veel van de geloofswaarheid prijsgegeven en nog meer zal volgen tot de totale afval van het christelijk geloof het uiteindelijke resultaat zal zijn. De christenheid blijft niet staande in het geloof. Dat is wat Gods Woord ons leert.

Gaat het dan met jou en mij toch nog verkeerd? Om hierover niet in verwarring te raken zal ik daar in het volgende stukje iets over zeggen.

Lees nog eens Romeinen 11:18-22.

Verwerking: Wat betekent 'wees niet hoogmoedig, maar vrees' in vers 22?

Heel Israël zal behouden worden | *verzen 23-29*

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

23 En ook zij zullen, als zij niet in het ongeloof blijven, weer geënt worden; want God is machtig hen opnieuw te enten. 24 Want als u uit de van nature wilde olijfboom uitgehouwen en tegen [de] natuur op [de] edele olijfboom geënt bent, hoeveel te meer zullen dezen, die natuurlijke [takken] zijn, op hun eigen olijfboom geënt worden! 25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend is, opdat u niet wijs bent in eigen [oog], dat er voor een deel over Israël verharding is gekomen, totdat de volheid van de volken is ingegaan; 26 en zó zal heel Israël behouden worden, zoals geschreven staat: 'Uit Sion zal de Redder komen; Hij zal [de] goddeloosheden van Jakob afwenden. 27 En dit is voor hen het verbond Mijnerzijds, wanneer Ik hun zonden zal wegnemen'. 28 Wat het evangelie betreft, zijn zij wel vijanden ter wille van u, maar wat de verkiezing betreft, geliefden ter wille van de vaders. 29 Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk.

Inleiding. Ik besloot het vorige stukje met de vraag of je uit *hoofdstuk 11:22* kunt concluderen dat het met jou en mij toch nog verkeerdt kan gaan, terwijl wij toch geloven in de Heer Jezus. In *Johannes 10:28-29* lees je het antwoord daarop. Wie eenmaal een kind van God geworden is, blijft dat tot in eeuwigheid. Helaas kun je je wel eens op een manier gedragen die je van een kind van God niet zou verwachten. Dat heeft te maken met je eigen, persoonlijke, verantwoordelijkheid. Als jij als kind van God zondigt, moet je dat belijden.

Waarom het in ons gedeelte gaat, is de verantwoordelijkheid van het christelijk *getuigenis als geheel* op aarde, dat in de plaats van Israël gekomen is. En dat *getuigenis als geheel* kan God, wanneer het ontrouw wordt, net zomin handhaven als Hij Israël kon handhaven. Bij Israël was het ook zo, dat sommige Israëlieten een persoonlijke relatie met God hadden, maar in het algemeen was het een volk dat niet meer naar God vroeg.

Zo is het ook met de christenheid. Bij een aantal van hen die zich christen noemen, is er een relatie met God op grond van een persoonlijk geloof, maar in het algemeen is de christenheid een menselijke invulling gaan geven aan de geloofsbeleving. Naar Gods gedachten wordt niet meer gevraagd. De Bijbel wordt niet meer geraadpleegd. Daarom kan God de christenheid als geheel straks niet meer erkennen als Zijn getuigenis op aarde en zal Hij haar moeten oordelen. Je moet dus onderscheid maken tussen de eigen, persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover God enerzijds en wat God van de christenheid als geheel mag verwachten anderzijds. Ik hoop dat dit een beetje verduidelijkt waarin het verschil zit.

V23-25. Dan nu verder met *vers* 23. Vanaf dit vers wijst Paulus erop dat Israël weer de plaats van het getuigenis van God op aarde zal innemen. Het betreft hier wel, zoals hij dat noemt, een “*verborgenheid*” (*vers* 25). Een verborgenheid is iets wat in vroegere tijden, de tijd van het Oude Testament, niet bekend was en wat nu bekend wordt gemaakt. De verborgenheid hier gaat over het verwerpen en het weer aannemen van Israël, terwijl in de periode tussen de verwerping en de aanneming God uit de volken een ander volk voor Zijn Naam zou aannemen. Dit was in het Oude Testament niet bekend.

Om nu niet wijs te zijn in eigen ogen moet je eraan denken dat de verharding of verblinding die over Israël is gekomen, niet over *heel* Israël is gekomen, maar over een *deel*. Dat deel is dan wel de massa van de ongelovige Israëlieten, maar het laat toch de ruimte voor een overblijfsel, waarover je al eerder hebt gelezen.

V26. Wel, dit overblijfsel zal het hele Israël vormen dat behouden zal worden. De goddeloze, ongelovige Israëlieten zullen allen door het oordeel zijn omgekomen. Wat overblijft, is dan “*heel Israël*”. Met dit ‘nieuwe’ Israël gaat God verder nadat de “*volheid van de volken is ingegaan*” (*vers* 25). Deze laatste uitdrukking betekent dat het christelijk getuigenis op aarde de tijd van zijn getuigenis heeft vol gemaakt, zijn einde heeft bereikt. God heeft het moeten afhouden (*vers* 22) omdat het niet in de goedertierenheid

is gebleven. Daarna zal Israël weer het voorwerp van Zijn openlijke liefde worden.

De Verlosser komt uit Sion om Zijn volk van hun vijanden, die hen willen verdelgen, te bevrijden. Hoe dat allemaal zal gaan, is te lezen in veel profetieën van het Oude Testament. Naast het verdelgen van hun vijanden zal de Verlosser de goddeloosheden van Zijn volk wegnemen.

V27. Ze zullen de zekerheid krijgen dat God het verbond dat Hij met Zijn volk gesloten heeft, toch zal waarmaken doordat Hij "hun zonden zal wegnemen". Het is immers noodzakelijk voor een werkelijk genieten van de zegeningen van God dat een mens vrij is van de last van zijn zonden. De grote last die op de ziel van het volk zal drukken, is dat zij de Heer Jezus hebben verworpen. Dat zullen ze belijden en God zal het hun vergeven. In *Zacharia 12-14* lees je uitvoerig en op een aangrijpende wijze hoe dit alles zal gebeuren.

V28-29. God zal Zijn voornemen ten aanzien van Zijn aardse volk uitvoeren. Wat Hij beloofd heeft, zal Hij ook doen; Hij komt daar niet op terug. Israël mag zich dan wel vijandig gedragen tegenover de prediking van het evangelie, maar als het gaat om de verkiezing, heeft God hen lief omdat zij afstammelingen van de vaders Abraham en Izak en Jakob zijn. Aan hen heeft God immers Zijn beloften gegeven? Door de ontrouw van het volk moet de vervulling van de beloften worden uitgesteld. Maar uitstel is bij God geen afstel. Hij komt niet op Zijn beloften terug. Hij heeft geen berouw over wat Hij in Zijn genade aan Zijn volk heeft toegezegd en waartoe Hij Zijn volk geroepen heeft.

Lees nog eens Romeinen 11:23-29.

Verwerking: Wat is een verborgenheid?

Hem zij de heerlijkheid! | verzen 30-36

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

30 Want evenals u voorheen niet in God geloofd hebt, maar nu barmhartigheid hebt verkregen door het ongeloof van dezen, 31 zo hebben nu ook dezen niet geloofd dat u barmhartigheid [verkregen hebt], opdat ook <zij> nu barmhartigheid verkrijgen. 32 Want God heeft allen onder [het] ongeloof besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen. 33 O diepte van rijkdom, zowel van [de] wijsheid als van [de] kennis van God! Hoe ondoordringelijk zijn Zijn oordelen en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen! 34 Want wie heeft [het] denken van [de] Heer gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? 35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem vergolden worden? 36 Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen! Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen.

V30. De slotverzen van *hoofdstuk 11* kun je zien als een samenvatting van alles wat Paulus in de voorgaande elf hoofdstukken heeft uiteengezet. Daarin is duidelijk geworden dat wij, die van oorsprong tot de heidenen behoren, niet in God geloofden. Door het evangelie, de blijde boodschap van God, te geloven hebben we barmhartigheid ontvangen.

V31. We hebben ook gezien dat het evangelie pas tot de heidenen is gekomen toen de Joden niet reageerden op de vele oproepen van God om hen tot inkeer te brengen. Toen zij zagen dat de genade naar de heidenen uitging, konden ze dat niet verdragen en zijn zij tegenstanders geworden van het evangelie. In het boek *Handelingen* lees je dat telkens weer. Door zich zo op te stellen komen zij op dezelfde plaats voor God te staan die de heidenen vroeger hadden. Zoals wij, heidenen, vroeger niet geloofden, zo geloven nu de Israëlieten niet.

V32. De bedoeling van God hiermee is om aan ons te laten zien dat, zonder uitzondering, iedereen ongelovig is. Als gevolg daarvan gaat nu de barmhartigheid van God naar iedereen, zonder

uitzondering, uit. Hij wil graag bewijzen dat Hij barmhartig is. Hij kan dat niet beter doen dan door eerst aan te tonen dat iedereen die barmhartigheid nodig heeft.

V33. Dit brengt Paulus tot de lofprijzing van de *verzen* 33-36. Hij bewondert hierin de wijsheid en de kennis van God. De wijsheid van God zien we in de Heer Jezus. Hij wordt in *1 Korinthiërs 1:30* "de wijsheid van God" genoemd. Wie zou ooit op de gedachte gekomen zijn om op deze wijze de problemen op te lossen die door de zonde van de mens waren ontstaan? God heeft een volmaakte kennis van alles wat er is gebeurd en Hij weet ook hoe Hij op een volmaakt rechtvaardige wijze moet handelen. Daarin ligt een diepte van rijkdom opgesloten die voor ons ondoordringbaar is.

In Zijn oordelen, dat wil zeggen in de beoordeling van de ontstane situatie, of het volmaakte inzicht dat Hij in de ontstane situatie heeft, is Hij ver boven ons verheven. Voor de mens was alles uitzichtloos. Hij kon geen enkele oplossing aandragen. Het enige wat hij kon doen, was de zonde erger maken. Nu is God aan het werk gegaan. Wie kan Zijn wegen naspeuren, dat wil zeggen: wie kan nagaan langs welke weg Hij aan het werk is gegaan? Dat kan toch niemand? Wij kunnen, nu Hij Zijn werk in Christus heeft volbracht, Hem achteraf daarvoor bewonderen.

V34-35. Wie had deze weg ooit kunnen uitdenken dan God alleen? Zou God een raadsman nodig hebben gehad voor dit plan? Wie zou dat dan geweest moeten zijn? Alles wat God heeft aan kennis en middelen, bezit Hij in Zichzelf. Dat hoeft Hij niet bij anderen te halen. Er is geen hogere macht in het hele heelal dan God Zelf. Ook naast God is er niemand die Hem iets zou kunnen geven wat Hij nodig zou hebben en waarvoor Hij die ander iets als vergelding zou moeten geven. God alleen is onafhankelijk.

V36. "Uit Hem" komen alle dingen voort. Alles vindt zijn oorsprong in Hem. In *hoofdstuk 4* heb je het al gelezen dat God de dingen die niet zijn, roept alsof zij waren. God heeft de schepping tot stand gebracht vanuit Zichzelf. Alle bronnen zowel van de materie als van de wijsheid en kennis zijn in Hem.

En de dingen komen niet alleen uit Hem voort, Hij heeft ook alle dingen Zelf tot stand gebracht. Na het 'uit Hem' staat het "*door Hem*". Hij is niet alleen de oorsprong, maar ook de Bewerker ervan. Hij heeft niet alleen het idee gehad, maar Hij heeft het ook Zelf uitgevoerd.

Ten slotte is het ook "*tot Hem*". Van al Zijn voornemens en van al Zijn werken is Hij Zelf het grote doel. Alles loopt op Hem uit. God verheerlijkt Zichzelf in alles wat Hij doet. Het verbazingwekkende, het bewonderenswaardige, wat jouw aanbedding eeuwig zal opwekken, is: God heeft jou in Zijn plannen willen opnemen. Jij zult tot in eeuwigheid ertoe mogen dienen om Zijn heerlijkheid te laten uitkomen. Is het niet overweldigend als je eraan denkt wie je vroeger was en wat je lot was, om dan nu te zien dat God jou die plaats gegeven heeft?

Het kan niet anders of je sluit je bij Paulus aan en zegt: "*Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid!*" Daar is niets meer aan toe te voegen dan: "*Amen.*" Het doet me denken aan *Openbaring 5*, waar na de lofprijzing in de *verzen 12-13* ook dat "*amen*" volgt, waarna de oudsten neervallen en aanbidden. Geen woorden worden meer gehoord. De harten verliezen zich in een grenzeloze, onuitsprekelijke bewondering voor God en het Lam. Amen.

Lees nog eens Romeinen 11:30-36.

Verwerking: Denk extra na over vers 36.

Romeinen 12

Wordt veranderd | verzen 1-2

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Ik vermaan u dan, broeders, door de ontfermingen van God, dat u uw lichamen stelt tot een levende offerande, heilig, voor God welbehaaglijk, [dat is] uw redelijke dienst. 2 En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u beproeft wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.

V1. Als je op je hebt laten inwerken wat God allemaal voor jou heeft gedaan, hoeveel Hij van je houdt, hoe barmhartig en ontfermend Hij is, dan kan het niet anders of je komt tot het punt dat je zegt: 'Heer, hier ben ik, vult U mijn leven maar.' God verwacht niet anders van je dan dat je nu in je leven laat zien dat je iets hebt begrepen van het onderwijs dat je hebt gekregen. Niet dat je les hebt gekregen in een aantal waarheden die bestemd waren om uit je hoofd te leren. Wat je hebt gezien en waarvan je onder de indruk bent gekomen, zijn "*de ontfermingen van God*". Je hebt die aan den lijve ondervonden en daarvan gaat de apostel uit om je te leren hoe je als christen kunt leven tot eer van God.

Je zou *vers 1* en *vers 2* elk met één woord kunnen samenvatten. *Vers 1*: toewijding en *vers 2*: gehoorzaamheid. Nu je de Heer Jezus hebt aangenomen, heeft God recht op je hele leven. Het zal je niet moeilijk vallen je lichaam te stellen "*tot een levende offerande*" als je eraan denkt wat God allemaal voor jou heeft gedaan. Daarom begint Paulus met te wijzen op "*de ontfermingen van God*". Het is echt een vreugde voor het hart van God, als je Zijn ontfermingen beantwoordt met de offerande van je lichaam. Dat wil zeggen dat uit jouw leven overgave en toewijding aan God tevoorschijn komen.

Vroeger gebruikte je je lichaam om voor jezelf te leven. Graag wilde je zelf de eer ontvangen van wat je deed en wat je was. Maar je lichaam is niet meer van jezelf. In *1 Korinthiërs 6:20* staat dat je voor een prijs bent gekocht – dat is de prijs die de Heer Jezus voor jou op het kruis betaalde en waarbij je weer aan die ontfermingen wordt herinnerd – en dat daarom verwacht mag worden dat je in je lichaam God verheerlijken zult. Daar heeft ook dat “*heilig*” mee te maken. Heilig betekent: apart gezet voor een bepaald doel. Je lichaam is apart gezet met het doel God daarmee te verheerlijken.

Hoe kun je dat nu doen? Hij wil graag door de manier waarop jij nu met je lichaam omgaat, wat je ermee doet, iets zien van het leven van de Heer Jezus, toen Hij op aarde was. Dan is de offerande van je lichaam welbehaaglijk voor God, net zoals dat bij de Heer Jezus het geval was. God heeft een paar keer vanuit de hemel over de Heer Jezus laten horen: “*Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik welbehagen heb gevonden*” (*Mt 3:17; 17:5*). Datzelfde welbehagen wil God ook graag in jouw leven kunnen hebben. Dat bereik je niet door eens een keer een vrome bui of een vroom gevoel te hebben, zonder dat je erbij nadenkt waar je mee bezig bent. Het gaat om een “*redelijke dienst*” of, zoals het ook te vertalen is, je “*verstandelijke godsdienst*”. Dat wil zeggen dat dit een manier van leven is, waarbij je je bewust bent van alles wat je doet en laat voor de Heer. Je beslissingen worden in Zijn tegenwoordigheid overwogen en genomen.

V2. Dat is belangrijk. Je kunt je zo vlug laten leiden door wat in de wereld om je heen normaal en gangbaar is. God wil jou Zijn wil duidelijk maken. Vraag je Zijn wil in alle kleine en grote dingen? Je hele leven moet in al zijn uiterlijkheden “*niet gelijkvormig aan deze wereld*” zijn, maar het moet alles “*veranderd*” worden. Dan kun je denken aan de manier waarop je praat, handelt, je gedraagt, je kleedt en met mensen omgaat, dus alles wat er van je uitgaat, wat mensen van je zien en horen. Op welke wijze die verandering moet plaatsvinden, hoef je niet zelf uit te maken. Dat gebeurt vanuit “*de vernieuwing van uw denken*”. Vroeger was je denken op jezelf gericht, maar door het nieuwe leven, je nieuwe levensinstelling, kun je je nu op God richten.

Het staat hier als een vermaning, het is dus geen automatisme. Je zult je erop moeten toeleggen die 'verandering van gedaante' ook te laten gebeuren. Als je pas bekeerd bent, mag je rekenen op het geduld van God. Niet alles waarin je de wereld nog gelijkvormig bent, zal je direct duidelijk zijn. God zal je dat stap voor stap laten zien. Als je langer bekeerd bent, moet je niet denken dat je deze vermaning niet nodig zou hebben. Je ontkomt niet aan de invloed die de wereld op je uitoefent. Daarom moet je steeds weer die verandering waarmaken. Wil jij dat? Dat is waar het op aankomt.

Dan alleen ben je in staat om te beproeven "*wat de goede, welbehaglijke en volmaakte wil van God*" is. Het kennen van die wil is absolute noodzaak om in je leven de ontfermingen van God tentoon te spreiden. Wat krijgt je leven een rijke vulling als je het zó beziet!

Lees nog eens Romeinen 12:1-2.

Verwerking: Zijn er dingen in je leven waarvan je weet dat ze anders moeten om God welgevallig te zijn?

Wat is je taak? | verzen 3-8

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

3 Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik aan ieder die onder u is, dat hij [van zichzelf] niet hoger moet denken dan het behoort, maar dat hij bescheiden moet denken, zoals God aan ieder een maat van geloof heeft toebedeeld. 4 Want zoals wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden niet alle dezelfde werking hebben, 5 zo zijn wij, de velen, één lichaam in Christus, en elk afzonderlijk leden van elkaar. 6 Daar wij nu verschillende genadegaven hebben, naar de genade die ons gegeven is, 7 hetzij profetie, [laat het zijn] naar gelang van het geloof; hetzij dienst, in het dienen; hetzij wie leert, in het leren; 8 hetzij wie vermaant, in het vermanen; wie meedeelt, in eenvoudigheid; wie leiding geeft, in ijver; wie barmhartigheid bewijst, in blijmoedigheid.

V3. Je kunt dit hoofdstuk in drie gedeelten verdelen. De *verzen* 1-2 vormen het eerste gedeelte. Daarin gaat het over je verhouding tot God. Het derde gedeelte omvat de *verzen* 9-21 en heeft te maken met je verhouding tot de mensen om je heen. In het stukje voor vandaag, het tussengedeelte van de *verzen* 3-8, gaat het om je verhouding tot je medegelovigen. Je moet beseffen dat je niet méér bent dan de ander. Integendeel, bescheidenheid of matigheid is op zijn plaats.

God heeft ieder, dus ook jou, een bepaalde hoeveelheid geloof toebedeeld. Dat is precies de hoeveelheid geloof die je nodig hebt voor de taak die je hebt te verrichten. Zo heeft God ook met je medegelovige gedaan. Ook die heeft een taak van Hem ontvangen met daarbij een maat van geloof die voor zijn of haar taak nodig is. Als je dat nu van God *gekregen* hebt, kun je je er toch niet op beroemen? Paulus doet dat zelf ook niet en hij is nog wel een apostel. Hij spreekt jou en mij aan door de genade die hem gegeven is. Zo moeten wij ook elkaar benaderen, in het besef dat ons *genade* is gegeven.

V4-5. Paulus maakt een vergelijking met een menselijk lichaam. Daarin zijn veel leden. Al die leden hebben een verschillende functie. Zo werkt dat ook bij ons als gelovigen. Alle gelovigen samen vormen een lichaam, waarin iedere gelovige (dus ook jij) een eigen functie heeft. In *1 Korinthiërs 12* wordt dat nog verder uitgewerkt. Daar wordt benadrukt hoe al die verschillende leden bij elkaar horen. Ze kunnen niet zonder elkaar, ze hebben elkaar nodig. Hier in *Romeinen 12* gaat het om jouw eigen functioneren naar de ander toe. Jij hebt een eigen, unieke taak die alleen jij goed kunt vervullen.

Weet jij al wat je functie is? Moeilijk hè? In het bijbelboek *Prediker* staat een vers dat al velen heeft bemoedigd die wilden weten welke taak ze te doen hadden: “*Alles wat uw hand vindt om te doen, doe [dat] naar uw vermogen*” (*Pr 9:10*). Kijk om je heen en je zult veel werk zien.

V6. In de *verzen 6-8* wordt een aantal van die functies (ze heten daar “*genadegaven*”) genoemd. Waar het op aankomt, is je instelling. De verandering van je denken van *vers 2* kun je in praktijk brengen door eraan te denken dat je voor een ander iets kunt betekenen. Het gaat erom wat wij ten opzichte van elkaar zijn (*vers 5*). Wij hebben allen een verschillende genadegave van God ontvangen. God heeft die niet gegeven om niets mee te doen, maar om er mee aan het werk te gaan.

“*Profetie*” is de eerste gave die wordt genoemd. In *1 Petrus 4:11* vind je een mooie omschrijving van wat profetie is: het is het spreken van de uitspraken van God. Hoe beter je God leert kennen, des te beter kun je de uitspraken van God doorgeven. Daarom staat er achter dat het moet zijn “*naar gelang van [of: naar de maat van] het geloof*”. De gedachten van God doorgeven kan alleen naar de maat van je persoonlijke omgang met God, naar de maat dat je Hem hebt leren vertrouwen in de praktijk van je geloofsleven.

V7. Misschien ligt “*dienst*” je beter. Dat is meer het praktisch bezig zijn. Archippus in *Kolossers 4:17* was zo iemand. Hij moest worden aangespoord om de bediening of dienst die hij in de Heer

had ontvangen ook te vervullen. Een dergelijke aansporing heb jij af en toe ook nodig.

Mogelijk verlang je ernaar de medegelovigen te “leren” uit Gods Woord en gaat er een leraar in je schuil. In *Ezra 7:10* vind je een belangrijke volgorde:

1. Ezra zette zijn hart op het onderzoek van de wet,
2. hij handelt er zelf naar en dan pas
3. leert hij de wet in Israël.

V8. Dan is er de genadegave van “*vermanen*”. Vermanen kan betekenen bemoedigen of vertroosten, maar ook het aanwijzen van verkeerde dingen. Dat is niet een erg geziene bezigheid, maar wel hard nodig. De gelovigen zijn altijd in gevaar om van het Woord af te wijken. Daarom moet er gewaarschuwd worden. Afwijking heeft altijd nare gevolgen. Vermanen heeft dan ook altijd als doel om afgedwaalde gelovigen terug te brengen bij de Heer. In *Jakobus 5:19-20* zie je welke gezegende uitwerking het kan hebben.

Er zijn broeders en zusters die de gave hebben om ‘mee te delen’, dat is anderen te laten delen in de welvaart die zij hebben. Deze genadegave lijkt mij heel wat dankbaarder dan de vorige. Toch vereist het uitoefenen van deze gave ook geestelijke oefening. Het moet ‘eenvoudig’ gebeuren, onopvallend en zonder bijbedoelingen.

‘Leiding geven’ is ook een gave apart. IJverig hierin bezig zijn is een vereiste, want leiding geven is een zaak van zelf het voorbeeld geven en niet het geven van opdrachten. Nehemia in het Oude Testament is daar een voorbeeld van.

De laatste gave die hier genoemd wordt, is “*barmhartigheid*” bewijzen. Er zijn gelovigen die, als ze anderen in de ellende zien, daar direct voor klaarstaan. Voor hen is het belangrijk hun taak ‘blijmoedig’ te vervullen. Die taak is niet altijd gemakkelijk omdat hun hulp niet altijd zo gewaardeerd wordt.

Paulus heeft hiermee niet een uitputtende opsomming willen geven. Wel heeft hij duidelijk willen maken dat iedere gelovige, dus jij ook, een gave heeft en dat die gave in een juiste gezindheid moet worden uitgeoefend. Er zal best iets zijn wat je bezighoudt. Vraag de Heer maar of Hij je hierin wil leiden en ga dan aan de slag.

Lees nog eens Romeinen 12:3-8.

Verwerking: Vraag aan de Heer of Hij je helpen wil je taak te zien en te doen.

Regels voor het christelijk leven - I | verzen 9-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van het kwade; weest gehecht aan het goede. 10 Wat de broederliefde betreft, weest hartelijk voor elkaar; gaat elkaar voor in eerbetoon. 11 Weest niet traag in de ijver; weest vurig van geest; dient de Heer. 12 Verblijdt u in de hoop; weest geduldig in de verdrukking; volhardt in het gebed. 13 Deelt mee voor de behoeften van de heiligen; legt u toe op de gastvrijheid.

Inleiding. Nu komen er allerlei vermaningen die te maken hebben met het leven van alle dag. Het zijn allemaal korte, priemende zinnen. Je moet elke zin even op je laten inwerken. Denk er dan aan dat je hierbij steeds de Heer Jezus voor ogen krijgt. Hij heeft alles wat hier staat in Zijn leven van alle dag laten zien. Lees de evangeliën er maar op na. Maar nu je weet hoe God jou ziet door het werk van de Heer Jezus, mag ook van jou verwacht worden dat je je zult gedragen zoals in dit gedeelte gezegd wordt. Het gaat dan nog niet eens zozeer om je uiterlijke optreden, als wel om de toon, de manier en de geest van je optreden. Je zult ook bij het lezen van deze verzen gezien hebben, hoe alles lijnrecht tegenover het 'normale' gedrag van mensen in de wereld staat.

V9. Het begint met "*de liefde*". Die moet "*ongeveinsd*" zijn. Ongeveinsd betekent zonder bijbedoelingen. Zo was de Heer Jezus. In de wereld vind je dit niet. Meedoen aan een liefdadigheidsactie gebeurt vaak alleen als het bedrag vermeld wordt en ook de naam van de gulle gever.

De liefde moet in goede banen geleid worden, want we leven in een wereld die vol is van het kwade. Het gevaar is aanwezig dat je verkeerd met de liefde omgaat, er op een verkeerde manier uiting aan geeft. Het eerste wat de liefde in deze wereld laat voelen, is "*een afkeer van het kwade*". Dat zie je ook bij de Heer Jezus. Hoe voel jij je wanneer je in aanraking komt met de een of andere vorm van het kwaad? Heb je er een afschuw van? Het is mogelijk

dat je van sommige dingen niet weet of ze goed of kwaad zijn, maar wat duidelijk kwaad is, daar zul je een afkeer van hebben.

Soms zul je daardoor het verwijt krijgen dat je een negatieveling bent. Je doet nergens aan mee, iemand zonder smaak of reuk. Als 'afkeer van het kwade' het enige was wat er van jou gezegd kon worden, zou het verwijt misschien terecht kunnen zijn. Maar er is ook een andere kant en dat is "gehecht aan het goede" zijn. Het goede vind je bij de Heer Jezus. Hij is dé Goede. Alles wat goed is, komt van Hem.

V10. In *vers 10* wordt "de broederliefde" genoemd. In deze boze wereld is er een heel apart, uniek gezelschap: het gezelschap van de broeders. Daar horen allen bij die kinderen van God zijn, broeders en zusters. Je wordt hier opgeroepen "hartelijk" voor hen te zijn. Het gaat hier om je geestelijke familie. Echte hartelijkheid is in de wereld een schaars artikel. Daar is dan ook iedereen vreemd voor elkaar.

"Gaat elkaar voor in eerbetoon" klinkt al helemaal vreemd in de wereld waarin wij leven. Daar gaat het om het behalen van zoveel mogelijk eigen eer. Onder de broeders en zusters in Christus is het andersom (dat hoort in elk geval zo te zijn). Daarom wordt hier gezegd dat we anderen eer zullen betonen op een manier die een voorbeeld is voor weer anderen.

V11. Ook "ijver" is iets waartoe je aangespoord wordt. Door je omgeving kun je uitgemaakt worden voor 'streber', maar ijver is een belangrijk kenmerk van een christen. Van de Heer Jezus lees je dat de ijver voor Gods huis Hem verteerde (*Jh 2:17*). De vraag is maar waar je ijverig voor bent.

Bij "vurig van geest" kun je denken aan de bezieling waarmee je ijverig bent. Je ijver en je inzet, je motivatie, het mag alles bijdragen aan dat laatste van *vers 11*: "Dient de Heer." De Heer dienen wil zeggen Hem als slaaf dienen. Dan ben je volkomen tot Zijn beschikking. Hij beslist wat je doen en niet doen moet. Je tijd, je krachten, je capaciteiten, alles wil Hij gebruiken. Daarvoor heeft

Hij je willen bevrijden uit de macht van de zonde. Weet je nog, *vers 1* van dit hoofdstuk: je lichaam een levende offerande?

V12. Ondertussen mag je uitzien naar de toekomst. Je hebt een “*hoop*”, een vooruitzicht waarover je je kunt verblijden. De Heer komt spoedig. Dan zul je voor altijd bij Hem zijn. Met deze toekomst voor ogen is het mogelijk om “*geduldig in de verdrukking*” te zijn.

Je voelt ook hoe noodzakelijk het is om te volharden “*in het gebed*”. Zo was de Heer Jezus hier. “*Ik was gebed*”, zegt Hij in *Psalm 109:4*. Zijn hele leven door stond Hij in contact met Zijn God en Vader.

V13. Bij Hem zie je hoe Hij aan anderen dacht. Hij leefde niet voor Zichzelf. Dat kun jij ook laten zien. Er zijn “*heiligen*”, gelovigen, die “*behoeften*” hebben, die gebrek lijden. Je mag hen mee laten delen in jouw welvaart.

Leg je ook toe op “*de gastvrijheid*”. Het woord gastvrijheid betekent letterlijk ‘*liefde voor vreemdelingen*’. Het komt alleen nog voor in *Hebreeën 13:2*. Daar lees je wat een grote zegen het bewijzen van gastvrijheid kan inhouden.

Lees nog eens Romeinen 12:9-13.

Verwerking: Ga na in hoeverre deze ‘regels’ voor het christelijk leven bij jezelf te vinden zijn.

Regels voor het christelijk leven - II | verzen 14-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

14 Zegent wie <u>vervolgen; zegent en verfloekt niet. 15 Verblijdt u met [de] blijden en weent met [de] wenenden. 16 Weest onderling eensgezind; streeft niet naar de hoge dingen, maar voegt u bij de nederigen. Weest niet wijs in uw eigen [ogen]. 17 Vergeldt niemand kwaad met kwaad; behartigt wat goed is voor alle mensen. 18 Zo mogelijk, voor zover het van u afhangt, houdt vrede met alle mensen. 19 Wreekt uzelf niet, geliefden, maar laat plaats voor de toorn; want er staat geschreven: 'Aan Mij de wraak, Ik zal vergelden, zegt [de] Heer'. 20 'Maar als uw vijand honger heeft, geef hem te eten; als hij dorst heeft, geef hem te drinken; want door dit te doen zult u vurige kolen op zijn hoofd hopen'. 21 Laat u door het kwade niet overwinnen, maar overwin het kwade door het goede.

Inleiding. De verzen 1-2 zijn nog steeds het uitgangspunt voor deze verzen. Houd deze verzen voortdurend in gedachten als we verdergaan met de vermaningen of bemoedigingen die Paulus hier geeft.

V14. Laat er uit je leven zegen naar anderen toe gaan, ook al doen ze lelijk tegen je. Zegenen wil zeggen dat je iemand het goede toewenst. In onze gedachten zijn we vlug geneigd iemand die ons lelijk behandelt te vervloeken, dat wil zeggen slechte, nare dingen toewensen. Om ondanks vervolging toch te kunnen zegenen, moet je kijken naar de Heer Jezus. Hij is hierin weer het volmaakte voorbeeld. Bad Hij niet aan het kruis voor Zijn vervolgers: "Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen" (Lk 23:34)?

V15. Is er in je omgeving iemand die blij is? Verblijdt je maar samen met hem of haar. Het gaat hier natuurlijk niet om het holle plezier, het lol maken in de wereld. Je mag je verblijden met de fijne dingen die God geeft aan anderen, ook aan ongelovigen. Hierbij kun je denken aan allerlei aardse zegeningen. Iemand gaat trou-

wen, ergens wordt een baby geboren, een werkloze krijgt werk. De vreugde die dat geeft, daar kun je in meegaan.

Wenen met de wenenden is moeilijker. Verdriet delen is vooral meevoelen. Een ongeneeslijke ziekte en de dood zijn erge dingen. Ook ongelovigen zal het goed doen als we medegevoel tonen. Het kan een gelegenheid geven om op de Heer Jezus te wijzen.

V16. Het samen beleven van bepaalde gebeurtenissen (blijdschap, verdriet) is ook goed voor de onderlinge eensgezindheid. Hier gaat het over gelovigen. Dan zijn we een van zin, we hebben hetzelfde verlangen. Deze onderlinge eensgezindheid kan er alleen zijn als we allemaal het verlangen hebben voor de Heer Jezus te leven. Nederigheid is daar een belangrijke voorwaarde voor. Het streven naar hoge dingen maakt dat we ons boven anderen verheffen. Dan komen we op onszelf te staan, los van de anderen met wie wij één lichaam in Christus vormen (zie vers 5). De onderlinge eensgezindheid gaat verloren.

Van onszelf zijn wij niet nederig. Nederigheid kunnen we alleen van de Heer Jezus leren (Mt 11:29). Door bij Hem in de leer te gaan laten we zien dat we “niet wijs” zijn in “eigen [ogen]”.

V17. Kwaad met kwaad vergelden paste wel voor de Israëliet in het Oude Testament (oog om oog enzovoort), maar past niet bij de christen van het Nieuwe Testament. De christen mag de eigenschappen van God uitstralen en het goede voor alle mensen behartigen. Behartigen wil zeggen dat je ermee bezig bent, er van tevoren over nadenkt hoe je zorg kunt dragen voor anderen zodat het hun goed gaat.

V18. Voor zover het van jou afhangt, behoort je “vrede met alle mensen” te houden. Dat is niet altijd mogelijk. Je ziet dat in het leven van de Heer Jezus. Hij is de Vrededorst. Toch kwam er door Hem onvrede en ruzie in families, omdat er een keus gemaakt moest worden tussen voor of tegen Hem (Mt 10:34-35). Misschien heb je het zelf ook meegemaakt of zit je er middenin. Maar je moet wel vermijden dat die onvrede het gevolg is van een verkeerd optreden van jou.

V19-20. Wanneer je onrecht wordt aangedaan, hoef je jezelf niet te wreken en toornig te worden. De plaats voor de toorn kun je overlaten aan God. Hij zal op Zijn tijd het recht laten zegevieren. God laat niets ongestraft. Wat jij mag doen, is het tegenovergestelde. Je mag hen die jou onrecht aandoen, beschaamd maken. Veel vijandige mensen zijn al voor de Heer gewonnen doordat gelovigen hun goed hebben gedaan, hen hebben gezegend in plaats van vervloekt.

V21. Laat je niet door het kwade overwinnen. De wereld om je heen is boordevol van het kwade. In jou is nog de zonde aanwezig. Die twee (de wereld om je heen en de zonde, het vlees in jou) kunnen het uitstekend met elkaar vinden. Maar je hebt gezien dat het lichaam van de zonde tenietgedaan is, opdat je niet meer de zonde zou dienen (*Rm 6:6*).

Zoals God het kwade in ons heeft overwonnen door het goede dat Hij in Christus heeft gegeven, zo kun jij nu ook het kwade overwinnen door het goede. Dat betekent dat je winnaar bent van het kwaad dat je aangedaan wordt als de vijand er niet slaagt je tot een reactie te brengen die je zou moeten betreuren. Je kunt deze gelegenheid juist benutten om het goede, dat zijn Gods ontfermingen, te laten zien. In het optreden van Elisa in 2 *Koningen* 6:8-23 vind je een mooie illustratie van zo'n overwinning.

Lees nog eens Romeinen 12:14-21.

Verwerking: Ga na in hoeverre deze 'regels' voor het christelijk leven in jouw leven te vinden zijn.

Romeinen 13

De overheid | verzen 1-7

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Elke ziel zij aan [de] over haar gestelde overheden onderdanig; want er is geen overheid dan door God, en die er zijn, zijn door God ingesteld. 2 Wie zich dus tegen de overheid verzet, weerstaat de instelling van God; en zij die weerstaan, zullen oordeel voor zichzelf ontvangen. 3 Want de overheidspersonen zijn niet voor het goede, maar voor het kwade werk te vrezen. Wilt u nu de overheid niet vrezen, doe het goede, en u zult lof van haar hebben, 4 want zij is Gods dienaress, u ten goede. Maar als u het kwade doet, vrees dan; want zij draagt het zwaard niet tevergeefs; want zij is Gods dienaress, een wreekster tot straf voor hem die het kwade bedrijft. 5 Daarom is het nodig onderdanig te zijn, niet alleen om de straf, maar ook om het geweten. 6 Want daarom betaalt u ook belasting; immers, zij zijn dienaars van God, juist daarin voortdurend werkzaam. 7 Geeft aan allen wat hun toekomt: belasting, aan wie belasting; tol, aan wie tol; vrees, aan wie vrees; eer, aan wie eer [toekomt].

Inleiding. In het vorige hoofdstuk heb je ontdekt dat jij als gelovige op verschillende manieren met de mensen om je heen (gelovigen en ongelovigen) te maken hebt. Er is je verteld hoe jij je tegenover ieder behoort te gedragen. In dit hoofdstuk gaat het over je gedrag tegenover de overheid, de regering.

V1. Het wordt toch maar even absoluut gesteld, zonder uitzondering, dus ongeacht de regeringsvorm: elke ziel moet aan de regering die boven haar staat onderdanig zijn. De reden voor deze onderdanigheid is dat de overheid door God is ingesteld. Wanneer jij onderdanig wilt zijn aan God, dan kun je dat ook laten zien door naar de regering of de politie te luisteren.

V2-4. Doe je dat niet, dan breng je oordeel over jezelf. Je hoeft niet bang te zijn voor de overheid als je goed doet. De overheid zal je prijzen als je goed doet. Maar als je kwaad doet, krijg je met haar te maken op een manier die niet prettig is. Ze is een wreekster van het kwaad. Ze heeft het recht en de plicht om dat te doen. Ze moet haar onderdanen beschermen tegen onrecht en geweld. Daar heeft ze middelen voor gekregen: rechtspraak, gevangenisstraf, doodstraf.

V5. Je moet niet alleen onderdanig zijn uit angst, maar omdat de overheid Gods dienaar is. Ze vertegenwoordigt God en oefent namens Hem gezag uit. Als je dat ziet, zul je haar onderdanig zijn ter wille van je geweten.

Het is lang niet altijd gemakkelijk om aan de overheid onderdanig te zijn. Dat was het voor Paulus ook niet. Hij schrijft dit aan de gelovigen in Rome die onder de heerschappij van een wrede tiran, keizer Nero, staan. Heel gemakkelijk kan dan de gedachte opkomen: Maar dat is toch niet een overheid zoals God die bedoeld heeft? Daar hoeft je toch niet onderdanig aan te zijn? Ook vandaag zijn er landen in de wereld waarvan je dat zou kunnen zeggen.

Een andere gedachte over de overheid, die meer voor ons, in het zogenaamde vrije Westen, van toepassing is, is: 'De beslissingen die de overheid neemt, zijn verkeerde beslissingen, daar moeten we tegen ingaan.' Dit soort redeneringen kun je om je heen horen. Toch blijft het voor ons van belang dat wij de overheid blijven zien als een instantie die door God boven ons is geplaatst en waar wij onderdanig aan moeten zijn.

Een andere zaak is, dat wij misschien niet in alles kunnen gehoorzamen. Dat kan het geval zijn als er dingen van ons gevraagd worden die ingaan tegen wat God heeft gezegd in Zijn Woord. Dan hebben we in *Handelingen 5:29* de opdracht: "Men moet God meer gehoorzaam zijn dan mensen." Maar ook al kunnen wij in sommige dingen niet gehoorzamen, dan nog zullen we onderdanig blijven en geen opstandige geest tonen. Dat laatste zie je bij de mensen in de wereld om je heen die het met allerlei wetten van

de regering niet eens zijn. Ze voelen zich 'gepakt' en gaan daarom protesteren.

Om een voorbeeld te noemen waar je niet zou kunnen gehoorzamen, is als er een wet zou komen die zou verbieden dat gelovigen samenkomen. De Heer wil dat wel (*Hb 10:25*). Of ook dat er geen onderscheid meer mag worden gemaakt tussen huwelijk en samenwonen; of dat homoseksuelen het recht moeten hebben zich naar hun geaardheid te gedragen. Aan al zulke wetten kunnen we geen gehoor geven. Tegelijk blijft het bij al zulk soort situaties belangrijk dat je voor jezelf ervan uitgaat dat de overheid er is omdat God haar heeft ingesteld.

De volmaakte regering komt pas in het vrede, wanneer de Heer Jezus zal regeren. Dan zal alles volmaakt rechtvaardig gebeuren aan de hand van volmaakt rechtvaardige wetten die ook volmaakt rechtvaardig worden gehandhaafd. Nu is dat nog niet zo en zul je ervoor moeten zorgen dat je geen last van je geweten krijgt, wat je wel krijgt als je je tegen de overheid zou verzetten.

V6. De belasting die je betaalt, geeft je verhouding tot de overheid weer. Of je het nu leuk vindt of niet, het wordt van je salaris of uitkering ingehouden. Wat de overheid ermee doet, is haar zaak. Op dezelfde manier wordt van je verwacht dat je alles doet wat ze van je vraagt. Hoe is bijvoorbeeld je deelname aan het verkeer? Volg je hierin de regels die door de regering zijn opgesteld?

V7. Een christen is iemand die weet wat geven is. Geven wil niet altijd zeggen dat het vrijwillig gebeurt. Voor je gevoel vind je dat misschien wel prettig, maar in *vers 7* is 'geven' een verplichting. Maak je er niet te snel van af, maar geef aan allen wat hun toekomt. Knoei niet met je belastingpapieren; heb ontzag voor wie boven je staan; geef anderen de eer, de waardering, die hun toekomt (dat is echt geen 'slijmen'). Hierdoor kun je laten zien dat je een christen bent die in zijn leven rekening houdt met de wil van God. Weet je wat zo geweldig is? God zal jou dan ook geven wat jou toekomt.

Lees nog eens Romeinen 13:1-7.

Verwerking: Hoe kun jij, in jouw situatie, laten zien dat je de overheid erkent als een instelling van God?

Doet de Heer Jezus Christus aan | verzen 8-14

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

8 Weest niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben; want wie de ander liefheeft, heeft [de] wet vervuld. 9 Want dit: 'U zult geen overspel plegen, u zult niet doden, u zult niet stelen, u zult niet begeren', en welk ander gebod er ook is, het wordt in dit woord samengevat: 'U zult uw naaste liefhebben als uzelf'. 10 De liefde doet de naaste geen kwaad. Daarom is de liefde [de] vervulling van [de] wet. 11 En dit [te meer] omdat wij de tijd kennen, dat [het] uur voor u al [daar] is om uit [de] slaap te ontwaken; want de behoudenis is ons nu nader dan toen wij tot geloof kwamen. 12 De nacht is ver gevorderd en de dag is nabij. Laten wij dan de werken van de duisternis afleggen <en> de wapens van het licht aandoen. 13 Laten wij, als op [de] dag, welgevoeglijk wandelen, niet in zwelgpertijen en dronkenschappen, niet in ontuchtigheden en uitspattingen, niet in twist en jaloersheid; 14 maar doet de Heer Jezus Christus aan, en wijdt geen zorg aan het vlees om [aan] begeerten [te voldoen].

V8. Schulden maken is niet moeilijk. Het wordt zelfs heel aantrekkelijk voorgesteld. Een beetje luxe hoef je jezelf toch niet te onzeggen. Wat geld lenen tegen een laag percentage en je leeft weer wat plezieriger. Met een dergelijke redenering hebben al heel wat mensen zich schulden op de hals gehaald. Voor een christen mag er maar één schuld bestaan, één die hier op aarde nooit wordt afgelost ook en dat is elkaar liefhebben. Wie de ander liefheeft, vervult daarmee de wet. De samenvatting van de wet is elkaar liefhebben.

V9-10. De wet verbiedt een aantal dingen waardoor de ander wordt benadeeld. De liefde doet de naaste geen kwaad. Wie de ander dan ook liefheeft, zal die ander zeker niet benadelen.

Nu zou je kunnen vragen: Maar ik leef toch niet meer onder de wet? Het is toch duidelijk geworden uit *hoofdstuk 7* dat ik van de wet ben vrijgemaakt? Dat is waar en de verzen die je nu voor je

hebt, spreken dat ook niet tegen. Ze zeggen iets anders. Ze zeggen dit: Als jij de ander liefhebt, zul je niets doen wat de wet verbiedt. Op die manier vervul je de wet. Liefhebben is niet een prestatie die je levert omdat de wet dat van je vraagt. Liefhebben is de uiting van je nieuwe leven die het goede voor de ander zoekt. Als je het goede en niet het kwade voor de ander zoekt, is het duidelijk dat je dan, om zo te zeggen, automatisch de wet vervult.

V11-12. Vervolgens wordt er een extra reden gegeven om deze opdracht, om elkaar lief te hebben, uit te voeren. Die extra reden is de komst van de Heer Jezus. Petrus verbindt in zijn eerste brief deze twee dingen – de komst van de Heer Jezus en het liefhebben van elkaar – ook met elkaar. Hij schrijft in *hoofdstuk 4:7* eerst over het einde van alle dingen en in het volgende vers over het liefhebben van elkaar.

Het is tijd om uit de slaap te ontwaken, om wakker te worden. Wrijf je ogen eens uit en zie eens hoe ver de nacht al is gevorderd. Want het is nacht in de wereld, pikdonkere nacht. Met ‘nacht’ wordt hier bedoeld de geestelijke duisternis die door de zonde gekomen is. Maar de dag is nabij. De dag zal aanbreken als de Heer Jezus in deze wereld zal verschijnen. Hij wordt in *Maleachi “de Zon der gerechtigheid”* genoemd (*Ml 4:2*). David zegt van Hem in zijn laatste woorden dat Hij is “als het licht van de morgen, [wanneer] de zon opgaat” en dat er dan “een morgen zonder wolken” aanbreekt (*2Sm 23:4a*). Elk oog zal Hem dan zien (*Op 1:7*).

Elke dag brengt je dichterbij dat moment. Je bent nu dichterbij dat moment dan toen je tot geloof kwam. Als de behoudenis nu dichterbij is dan toen je tot geloof kwam, houdt dat dus in dat je in zekere zin nog niet behouden bent. Je behoudenis is nog niet volledig, dat wil zeggen dat wat je lichaam betreft, je behoudenis nog toekomstig is. In *hoofdstuk 8* heb je gelezen dat je behouden bent geworden “in de hoop” (*vers 24*). Lees nog maar eens na wat ik daarover geschreven heb.

Dat hier wordt gezegd dat je nu nog niet behouden bent, heeft te maken met de gevaren die er zijn en de strijd die nog gevoerd moet worden. Om in die strijd te overwinnen moet je de bevelen

van het 'hoofdkwartier' nauwkeurig opvolgen. Luister goed: je moet iets afleggen en je moet iets aandoen.

Eerst het afleggen. Bij de nacht horen "*de werken van de duisternis*". Elke vorm van zonde is een werk van de duisternis. Is er nog iets in je leven waarvan je weet dat het zonde is? Breek daarmee! Dat kun je doen door die zonde met name te noemen en tegen de Heer te zeggen dat je daarin fout bent. Vraag de Heer of Hij je wil helpen om niet meer toe te geven aan die zonde. In *Spreuken 28:13* staat een grote aanmoediging: "*Wie zijn overtredingen ... belijdt en nalaat, zal barmhartigheid verkrijgen.*"

Als je dat gedaan hebt, is er ruimte gekomen voor "*de wapens van het licht*". Die kun je nu aandoen. Deze wapens van het licht zijn heel andere wapens dan de wapens waarmee de wereld strijdt. De wapens van het licht zijn geestelijke wapens. De Heer Jezus noemt Zichzelf 'het licht'. Van Hem krijg je die wapens en van Hem kun je leren hoe je ermee om moet gaan om te overwinnen. In de evangeliën zie je hoe Hij ze gebruikte. Toen de duivel Hem veertig dagen en veertig nachten had verzocht en ten slotte zijn laatste drie verzoeken op Hem uitprobeerde, versloeg Hij de duivel met "*er staat geschreven*".

V13. Je hebt afgelegd en aangedaan. Nu komt de vermaning om op een gepaste wijze te wandelen. De dingen die in *vers 13* worden genoemd, vind je volop in de wereld, bij de duisternis, maar ze passen niet (meer) bij jou. Jij hoort niet meer bij de duisternis waar de zonden van *vers 13* hoogtij vieren. Jij hoort bij de dag. In jouw leven is 'de Zon der gerechtigheid' (zie *Ml 4:2*) al opgegaan. Jij mag wandelen in het licht van die Zon, dat is de Heer Jezus.

V14. Je wordt niet alleen aangespoord om de wapens van het licht aan te doen, maar ook de Heer Jezus Christus Zelf. Zie je dat Hij hier met Zijn volle Naam genoemd wordt? Hem aandoen betekent hetzelfde als (het klinkt misschien wat oneerbiedig, maar toch is dat de betekenis) een jas aandoen. Het wil zeggen dat je aan je omgeving Hem laat zien. Door veel aan jezelf te denken en druk te zijn met jezelf (hoeveel tijd breng je voor de spiegel door?)

komen er, om bij het beeld van de jas te blijven, vlekken op die mooie jas. Die wordt erdoor ontsierd.

Als de Heer Jezus komt, zal elk oog Hem zien. Dan zal het voor iedereen die niet koos voor Hem voor eeuwig te laat zijn. Jij en ik mogen Hem nu al laten zien. Wat zou het een feest zijn als anderen daardoor nu nog Hem zouden leren kennen en aannemen als Heiland en Heer.

Lees nog eens Romeinen 13:8-14.

Verwerking: Hoe merk jij dat het nacht is in de wereld en hoe kun jij het licht laten schijnen?

Romeinen 14

Zwak en sterk | verzen 1-6

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Wat nu de zwakke in het geloof betreft, neemt hem aan; niet om te beslissen over twijfelachtige vragen. 2 De een gelooft alles te mogen eten, maar wie zwak is, eet [alleen] groenten. 3 Laat hij die eet, niet hem minachten die niet eet; en laat hij die eet, niet hem oordelen die eet, want God heeft hem aangenomen. 4 Wie bent u, dat u andermans huisknecht oordeelt? [Of] hij staat of valt, [gaat] zijn eigen heer [aan]. En hij zal staande gehouden worden, want de Heer is machtig hem staande te houden. 5 <Want> de een stelt [de ene] dag boven [de andere] dag, maar de ander stelt alle dagen [gelijk]. Ieder zij in zijn eigen denken ten volle verzekerd. 6 Wie de dag in acht neemt, neemt hem in acht voor [de] Heer. En wie eet, eet voor [de] Heer, want hij dankt God; en wie niet eet, laat het na voor [de] Heer, en hij dankt God.

V1. Er komt nu een nieuw gedeelte in de brief. Het loopt van hoofdstuk 14:1 tot hoofdstuk 15:7. Waar het in dit gedeelte om gaat, kun je mooi zien aan het eerste en het laatste vers van dit gedeelte. In beide verzen lees je over het aannemen van elkaar. Dat is heel belangrijk. Je zult er wel al achter gekomen zijn, dat alle gelovigen over een aantal zaken niet allemaal hetzelfde denken. Om de verschillen duidelijk te maken stelt Paulus hier twee gelovigen aan ons voor. De ene noemt hij 'zwak' en de andere noemt hij 'sterk'.

Je moet bij 'zwak' en 'sterk' niet denken aan de beleving van het geloof, dat iemand zwak of sterk in het geloof is. Het gaat ook niet om het verschil tussen vleselijk en geestelijk. Vleselijk zou dan zwak en geestelijk zou dan sterk zijn. Waar het hier om gaat, is dat er invloeden uit het verleden zijn die nog een rol spelen in

het leven van een christen. Met name gaat het hier om bekeerde Joden die christen geworden zijn en toch nog vasthouden aan bepaalde oudtestamentische inzettingen.

V2-6. Als voorbeelden worden genoemd het eten of niet eten van bepaald voedsel en ook het onderhouden van bepaalde dagen die belangrijker zouden zijn dan andere dagen. Hierin kunnen christenen zwak zijn.

Zwakken zijn hier dus christenen die menen dat ze zich nog aan voedselvoorschriften moeten houden die voor Israël golden. Of ook christenen die menen dat ze zich moeten houden aan een aantal gedenkdagen zoals ook Israël die kende. We kunnen hierbij denken aan christelijke feestdagen, maar ook aan het houden van Joodse feestdagen. Er zijn er die in alle oprechtheid menen dat ze deze dagen moeten onderhouden. De zwakke in het geloof is dus niet de nalatige of ontrouwe christen, maar een christen die juist vaak een grote nauwgezetheid in zijn christelijke levenswandel toont.

Daarnaast staat de sterke in het geloof. Hij weet dat hij alles mag eten, met uitzondering van de in *Handelingen 15:29* genoemde dingen. Hij weet ook dat de enige dag die zich van de andere dagen onderscheidt de eerste dag van de week is. Dat is de dag die in *Openbaring 1:10* genoemd wordt 'de dag van de Heer', dat is de dag die de Heer toebehoort.

Hoe je tegen voedsel en bepaalde gedenkdagen aankijkt, hangt af van het kennen van je positie in Christus. Wie weet dat hij in Christus een nieuwe schepping is, heeft geen moeite met zaken als voedsel en dagen. Hij weet hoe hij daar mee om moet gaan.

Maar daarmee is het onderwerp niet klaar. Het belang van dit gedeelte is niet hoe we met *voedsel* en *dagen* moeten omgaan, maar hoe we met *elkaar* moeten omgaan. Als de ander het anders ziet dan ik, minacht ik (als ik bij de sterken hoor) of veroordeel ik (als ik bij de zwakken hoor) de ander dan? We moeten elkaar aannemen in het besef dat de ander het doet voor de Heer. Daarin ligt het motief. We mogen onszelf (en ook elkaar wel) best eens de

vraag stellen: Doe of laat ik dit of dat voor de Heer? Dan komen we voor onszelf tot een bepaalde conclusie, terwijl de ander tot een andere conclusie kan komen. Ieder zal in zijn eigen denken ten volle verzekerd moeten zijn.

Als we hiervan uitgaan, zal er geen woordenstrijd ontstaan wanneer we met elkaar over deze verschillen praten. Ieder is persoonlijk verantwoordelijk verschuldigd aan de Heer. Is het je ook opgevallen dat hier vaak over de 'Heer' gesproken wordt? De ander staat onder *Zijn* gezag, niet onder het jouwe of het mijne, hij is "*andermans huisknecht*" (*vers 4*) en aan Hem onderworpen.

Het is maar gelukkig dat over twijfelachtige vragen op deze manier gesproken wordt. De neiging van ons hart is altijd om voorschriften te geven, alles op papier te zetten. Dan blijft er niets meer over als een oefening voor het geweten. Wij hebben het nodig om staande gehouden te worden. Dit gevoel zal ons bewaren voor een hoogmoedig optreden. Daarbij zullen we de blijde ervaring opdoen dat de Heer machtig is ons staande te houden.

Het doel van alles is toch dat Hij de eer krijgt die Hem toekomt. Dat komt ook tot uiting in *vers 6*: zowel de een als de ander "*dankt God*". Zo kan er een samen danken van God zijn, de harten gaan samen naar Hem uit en blijven bij elkaar in Zijn tegenwoordigheid.

Lees nog eens Romeinen 14:1-6.

Verwerking: Ben jij zwak of sterk?

Alles voor de Heer | verzen 7-14

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

7 Want niemand van ons leeft voor zichzelf en niemand sterft voor zichzelf; 8 want hetzij wij leven, wij leven voor de Heer; hetzij wij sterven, wij sterven voor de Heer; hetzij wij dan leven, hetzij wij sterven, wij zijn van de Heer. 9 Want daartoe is Christus gestorven en levend geworden, opdat Hij zou heersen zowel over doden als over levenden. 10 Maar u, waarom oordeelt u uw broeder? Of ook u, waarom minacht u uw broeder? Want wij zullen allen voor de rechterstoel van God gesteld worden; 11 want er staat geschreven: ‘[Zo waar] Ik leef, zegt [de] Heer, voor Mij zal elke knie zich buigen en elke tong zal God belijden’. 12 Dus zal <dan> ieder van ons voor zichzelf rekenschap geven <aan God>.

13 Laten wij dan niet meer elkaar oordelen; maar komt liever tot dit oordeel, dat u voor uw broeder geen struikelblok plaatst, of een aanleiding tot vallen. 14 Ik weet en ben overtuigd in [de] Heer Jezus, dat niets op zichzelf onrein is; alleen voor hem die meent dat iets onrein is, voor die is het onrein.

V7-8. Leven voor de Heer. Sterven voor de Heer. Alles voor de Heer. Vandaag en morgen. Geen ruimte voor een eigen invulling. Benauwend? Of juist bevrijdend? Je hebt je keus gemaakt door je aan de Heer Jezus uit te leveren. Vanaf het moment dat je dat deed, ben je helemaal van Hem en voor Hem. Je kunt niets meer voor jezelf doen.

V9. Maar vergeet niet dat je dat vroeger ook niet kon. Toen leek het wel of je je eigen baas was, maar in werkelijkheid was je een slaaf van de zonde. Daarom kan het niet anders dan een bevrijding zijn dat je nu aan Iemand toebehoort van Wie gezegd wordt dat Hij gestorven is en weer levend is geworden.

Je weet dat juist in deze brief de dood en de opstanding van de Heer Jezus zo uitvoerig aan de orde zijn geweest. De Heer Jezus heerst nu “*zowel over doden als over levenden*”. Als dat waar is voor alle doden en alle levenden (en het *is* waar!), dan is het ook waar voor jou.

V10-11. Dan kun jij niet zomaar in de rechten van de Heer treden door je broeder te oordelen of te minachten. Ik zeg niet dat het bij jou zo gebeurt, maar deze verzen staan er niet voor niets. God weet beter dan wij, hoe wij ons over anderen kunnen uitlaten. Iedere christen heeft het gevaar in zich, om in een van beide fouten te vallen. Wie dit ontkent, kent zichzelf niet. En zelfkennis is een belangrijk wapen om je voor deze gevaren bewaren.

Nog belangrijker dan deze gevaren te zien is het om te denken aan de rechterstoel van God. Daar komen we allemaal een keer voor te staan. Dat is een indrukwekkende gedachte. Het is een rechterstoel waarop niet een aardse, feilbare rechter zit, maar waarop een Rechter zit Die volmaakte kennis heeft van alles wat wij gedaan en gezegd hebben. Hij doorziet volkomen onze motieven. Hij weet precies *waarom* we bepaald voedsel wel of niet hebben gegeten. Hij weet precies *waarom* we bepaalde dagen boven anderen dagen hebben verheven of *waarom* voor ons alle dagen gelijk waren. Hij zal ons dan feilloos duidelijk maken waarin we onze broeder hebben geoordeeld of geminacht. Hij zal ons laten zien dat die ander ook voor Hem leefde.

Even ter herinnering: het gaat hier niet om verkeerde, zondige dingen zoals een zondige leefwijze of dwaalleer. Als we bij een ander verkeerde dingen zien, moeten we daar wel iets van zeggen. Dat doen we dan op grond van andere bijbelgedeelten. Hier gaat het om jouw en mijn persoonlijke geweten. Het geweten is geen volmaakt richtsnoer voor ons leven – dat is alleen het Woord van God –, maar God houdt er wel rekening mee en dat moeten wij tegenover anderen ook doen.

V12. Als jou en mij zo wordt voorgehouden dat er een ogenblik komt waarop ieder van ons voor zichzelf rekenschap zal moeten geven aan God, zal dat nu al een uitwerking hebben. Als ik denk aan de rechterstoel van God waar ik *straks vóór* zal staan, zal ik graag *nu* leven alsof ik er *nu vóór* stond. Dan wil ik graag nu, op dit moment, al rekenschap geven aan God.

V13. Het resultaat van deze gedachte is dat we tot het oordeel zullen komen dat we elkaar niet (meer) moeten oordelen. Dat zul-

len we dan aan God overlaten. Ieder persoonlijk zal zich voor God buigen en Hem als God erkennen. Dat maakt ons heel klein.

Het maakt ons ook voorzichtig met het uiten van kritiek op wat onze broeder of zuster meent voor de Heer te moeten doen. In onze eigen opstelling zullen we ook voorzichtig zijn in wat wij zelf menen te moeten doen of laten voor de Heer. In ons gedrag kan wel eens iets zijn wat voor onze broeder, die pas bekeerd is of nog niet goed zijn positie in Christus kent, een struikelblok wordt om geestelijk te groeien. Als jij zegt dat je graag de Heer wilt dienen, is alles wat jij doet van invloed op anderen die dat ook willen, terwijl ze toch op bepaalde zaken een andere kijk kunnen hebben.

V14. Voor jezelf kun je weten en overtuigd zijn in de Heer Jezus dat niets op zichzelf onrein is. Het gaat hier natuurlijk niet om de onreinheid die in de wereld wordt gevonden, maar nog steeds over bepaalde voorschriften van het Oude Testament. Toen werd je bijvoorbeeld door iets aan te raken of te eten wat door God onrein was verklaard, zelf ook onrein.

Nu is dat niet meer zo. Dat is in elk geval wat Paulus van zichzelf zegt. Maar het is ook waar voor iedere christen die weet hoe God hem nu ziet in verbinding met het werk van Christus. Wie meent dat er nog onreine dingen zijn, toont daarmee dat hij zich de volle vrijheid in Christus nog niet heeft toegeëigend (dit toe-eigenen is geen hoogmoed, maar eenvoudig geloof in wat God heeft gezegd).

Houd steeds voor de aandacht dat het hier gaat om het persoonlijk geweten en de verschillen die dat kan geven in de beleving van het geloof. Hoe je hier verder mee om moet gaan, wordt in de volgende verzen duidelijk gemaakt.

Lees nog eens Romeinen 14:7-14.

Verwerking: Als jij nu aan de rechterstoel van God denkt, wat is dan je reactie?

Wees geen struikelblok | verzen 15-23

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

15 Want als uw broeder vanwege [uw] eten bedroefd wordt, dan wandelt u niet meer naar [de] liefde. Richt door uw eten niet hem te gronde voor wie Christus gestorven is. 16 Laat dan van wat voor u goed is, geen kwaad gesproken kunnen worden. 17 Want het koninkrijk van God is niet eten en drinken, maar rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in [de] Heilige Geest. 18 Want wie Christus daarin dient, is voor God welbehaaglijk en bij de mensen beproefd. 19 Laten wij dus jagen naar wat de vrede en de onderlinge opbouw [dient]. 20 Breek ter wille van voedsel het werk van God niet af. Alle dingen zijn wel rein, maar het is kwaad voor de mens die door zijn eten een struikelblok vormt. 21 Het is goed geen vlees te eten of wijn te drinken, of [iets te doen] waardoor uw broeder struikelt <of ten val gebracht wordt of waarin hij zwak is>. 22 Hebt u geloof? Heb het bij uzelf voor God. Gelukkig hij die zichzelf niet oordeelt in wat hij voor goed houdt. 23 Maar wie twijfelt als hij eet, is veroordeeld, omdat het niet op grond van geloof is; en alles wat niet op grond van geloof is, is zonde.

V15. Wanneer ik je zou vragen of jij een broeder verdrietig wilt maken, zul je ongetwijfeld 'nee!' zeggen. Toch kan het gebeuren, dat je, door iets wat je doet, je broeder verdrietig maakt. Dat komt dan omdat je niet naar de liefde wandelt. Het kan zijn dat je helemaal gelijk hebt in iets wat je doet. Voor jezelf heb je er geen enkel probleem mee. Tegenover de Heer sta je goed. Maar daarmee is niet alles gezegd. Je hebt ook nog rekening te houden met je broeder of zuster. Als die bedroefd wordt door iets wat jij doet, laat je je niet leiden door de liefde. *"De liefde doet de naaste [je broeder] geen kwaad"*, zo lezen we in hoofdstuk 13:10.

Het staat hier zelfs zo sterk, dat jij door je eten (dus door het gebruikmaken van je vrijheid) iemand te gronde kunt richten voor wie Christus gestorven is. Dat zou toch wel een ongewenste uitwerking zijn van de vrijheid die je nu hebt.

V16. Leef daarom zo, dat van wat voor jou goed is, geen kwaad gesproken kan worden. Dat betekent dat je je niet laat leiden door wat voor jou goed is, door jouw vrijheid, maar dat je rekening houdt met het geweten van je broeder.

V17. Om je duidelijk te maken hoe je houding tegenover je broeder moet zijn, gaat Paulus iets zeggen over het koninkrijk van God. Daar ben je namelijk samen met je broeder in terechtgekomen toen jullie de Heer Jezus aannamen. In het koninkrijk van God gaat het helemaal niet om dingen als eten en drinken, maar om “*rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in de Heilige Geest*”.

Net als in de koninkrijken van deze wereld is er ook in het koninkrijk van God sprake van een Koning en van onderdanen. Alleen is het koninkrijk van God niet een zichtbaar koninkrijk, met een zichtbare Koning. Het is een (nu nog) verborgen koninkrijk met een verborgen Koning. De Heer Jezus is de Koning. In het Oude Testament kom je die naam vaak tegen. Maar wij noemen Hem niet bij die naam. Wij noemen Hem Heer. Zo spreekt het Nieuwe Testament steeds over Hem. Maar of Hij nu Koning of Heer genoemd wordt, in beide namen komt tot uiting dat Hij gezag uitoefent over Zijn onderdanen.

Dit gezag, Zijn regering, oefent de Heer Jezus uit vanuit de hemel, waar Hij nu is. In jouw leven kun je laten zien dat Hij gezag over jou heeft door de Heilige Geest in je te laten werken. Dat heeft voor jou de volgende resultaten:

- Je zult *rechtvaardig* zijn in je omgang met anderen.
- Je zult de *vrede* niet willen verstoren door je eigen belangen te volgen.
- Als je zo omgaat met je broeder, je medeonderdaan in hetzelfde koninkrijk, zal er *blijdschap* in je hart zijn.

V18. Op die manier leven is het echte dienen van Christus. Daar vindt God Zijn welbehagen in en ook de mensen om je heen zal het opvallen dat jij je door andere regels laat leiden dan gebruikelijk is voor henzelf en de wereld om hen heen.

V19-21. Je wordt aangespoord te “*jagen naar wat de vrede en de onderlinge opbouwning [dient]*”. Je moet je er dus voor inzetten. Het is niet iets wat automatisch bij een kind van God gebeurt. Vrede en onderlinge opbouwning zijn heel wat belangrijker dan voedsel. Laat je niet door je lichamelijke behoeften leiden. Lichamelijke behoeften zijn geen verkeerde behoeften. Het zijn behoeften waarin God wil voorzien, maar ze zijn ondergeschikt aan Zijn werk. Ze mogen geen aanleiding worden dat je broeder door wat hij daarin bij jou ziet tot een val komt.

Een voorbeeld. Ik ken een broeder die uit een Afrikaans land komt. In dat land is het eten van een ei verbonden aan afgodendienst. Hij is nog niet helemaal vrij van de gedachten die in zijn land van herkomst aan een ei zijn verbonden. Neem nu eens aan dat ik de gewoonte heb om elke dag een ei te eten. Voor mij is dat niet verkeerd, maar als die broeder nu bij mij komt eten en ik wil mijn eitje nuttigen en ik bied hem er ook een aan, dan kan dat voor mijn broeder een aanleiding tot een val worden. Misschien probeer ik hem wel duidelijk te maken dat het helemaal niet verkeerd is om een ei te eten. Als ik hem er zo toe overhaal een ei te eten, kan hem dat in de grootste gewetensnood brengen. Als ik zoiets weet, dan moet ik maar een dag geen ei eten. Dit kun je op allerlei manieren toepassen.

V22. Je geloof in God en in het werk van de Heer Jezus is een persoonlijk geloof. Het gaat er in dit gedeelte niet om dat je daar niet van zou moeten getuigen. Het gaat er hier om dat je geloof je heeft bevrijd van allerlei tradities en gewoonten die niets te maken hebben met het dienen van God. Je wordt zelfs “*gelukkig*” genoemd als je je echte vrijheid in Christus ook geniet, ongedwongen, zonder je te onderwerpen aan allerlei regels die mensen hebben opgesteld. Het maakt niet uit of het zogenaamde christelijke regels zijn of dat het regels zijn waar de mensen in deze wereld naar leven. Belangrijk is dat jij je in je leven van elke dag laat leiden door je geloof en niet door je gevoel. Geloof richt zich op God en op Zijn Woord.

V23. Als je ergens aan twijfelt, moet je het niet doen. Leef vanuit je geloof. Geloof is niet een uiting van onzekerheid. Zo hoor je het

woord 'geloof' vaak gebruiken. Er wordt dan gezegd: Ik geloof niet dat het verkeerd is. Men bedoelt dan: Ik denk niet dat het verkeerd is, maar ik weet het niet zeker. God heeft ons echter Zijn wil bekendgemaakt. Wat we doen zonder naar die wil te hebben gevraagd, is zonde. Sterk gezegd, hè?

Lees nog eens Romeinen 14:15-23.

Verwerking: Wat betekent het koninkrijk van God voor jou?

Romeinen 15

Elkaar aannemen | verzen 1-7

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Maar wij die sterk zijn, behoren de zwakheden van de niet-sterken te dragen en niet onszelf te behagen. 2 Laat ieder van ons de naaste behagen ten goede, tot opbouw. 3 Want ook Christus heeft Zichzelf niet behaagd, maar zoals geschreven staat: 'De smaadheden van hen die U smaden, zijn op Mij gevallen'. 4 Want alles wat tevoren geschreven is, is tot onze lering geschreven, opdat wij door de volharding en door de vertroosting van de Schriften de hoop hebben. 5 Moge nu de God van de volharding en de vertroosting u geven onderling eensgezind te zijn in overeenstemming met Christus Jezus, 6 opdat u eendrachtig, uit één mond, de God en Vader van onze Heer Jezus Christus verheerlijkt. 7 Daarom neemt elkaar aan, zoals ook Christus u heeft aangenomen tot heerlijkheid van God.

V1-2. In deze verzen vat de apostel nog eens samen wat hij in hoofdstuk 14 heeft gezegd. In *vers 1* kun je zien dat de apostel zichzelf bij de 'sterken' rekent. Hij spreekt daar over "wij", waarbij hij zichzelf dus insluit. Dat is geen hoogmoed, maar hij is zich bewust wie hij in de Heer Jezus geworden is. De 'sterken' zijn christenen die weten dat zij door het werk van de Heer Jezus volkomen vrijgemaakt zijn van elke wet en van elke slavernij.

Maar, zoals hij al gezegd heeft, moet die vrijheid niet een oorzaak worden waardoor de zwakke, de niet-sterke broeder, bedroefd wordt. Je moet niet proberen je eigen (juiste) overtuiging aan hem op te leggen. Integendeel, je moet zijn zwakheid dragen. Hier heb je dus weer dat denken aan de ander, wat voor hem nuttig is. Dat staat tegenover het behagen van jezelf. Je moet niet doen wat jezelf het prettigst uitkomt. In *Filippiërs 2:4* lees je iets dergelijks:

“Laat ieder niet [alleen] op zijn eigen [belangen], maar ieder <ook> op die van anderen zien.”

V3. Dan volgt in *Filippiërs 2* vanaf *vers 5* het voorbeeld dat de Heer Jezus daarin gegeven heeft. Het is opvallend hoe de Heer Jezus steeds als voorbeeld wordt voorgesteld als God iets van ons vraagt. Kijk bijvoorbeeld eens in *Kolossers 3:13*. Je leest daar over het vergeven van elkaar. Het voorbeeld is de Heer Jezus: *“Zoals ook Christus u vergeven heeft, zo ook u.”* Heel duidelijk zie je Hem als voorbeeld in *1 Petrus 2:21*. Daar wordt iets van de huisknechten gezegd. Om het naar onze tijd te vertalen: het gaat daar om werknemers. Hoe die zich moeten gedragen, kunnen ze leren van de Heer Jezus. Dus telkens als er iets van ons gevraagd wordt, moeten we naar Hem kijken. Als God iets van ons vraagt, kunnen we altijd van de Heer Jezus leren hoe het moet.

Hetzelfde vind je hier in *vers 3*: *“Want ook Christus heeft Zichzelf niet behaagd.”* Christus heeft in Zijn hele leven de eer van God op het oog gehad. Dáárvoor leefde Hij en niet voor Zichzelf. Hij was zó volkomen in Zijn omgang met God, dat als God werd gesmaad, Hij dat als Zijn eigen smaad voelde. Het voorbeeld dat Hij heeft gegeven, geeft jou de kracht om het gevraagde te doen. Zo ook hier in het dragen van de zwakheden van de anderen en het behagen van de naaste ten goede.

V4. Trouwens, het hele Oude Testament staat vol met voorbeelden daarvan. Op je ontdekkingsstocht door de Bijbel zul je ontdekken dat alles wat daarin geschreven staat, je iets te leren heeft. Met dat doel heeft God het juist laten opschrijven. Het gaat maar niet om toevallige gebeurtenissen. Nee, in *1 Korinthiërs 10* staat dat alles wat Israël is overkomen, hun is overkomen tot voorbeelden voor jou (*1Ko 10:6,11*)! Daarom moet je de Schriften lezen. Dan leer je hoe *“volharding”* werkt en dan krijg je *“vertroosting”*. ‘Volharding’ heb je nodig in dit leven waar tegenstand en onbegrip je het leven moeilijk kunnen maken. Doorgaan! Dat is de aanmoediging die uit de Schriften naar je toe komt. ‘Verstroosting’ heb je ook nodig in dit leven waar zoveel dingen zijn die je verdrietig maken. In de Schriften lees je hoe de gelovigen die troost vonden bij God.

Als je volharding en troost in de Schriften hebt gevonden, is het resultaat dat je *“de hoop”* hebt. Hoop richt je oog op de toekomst. Er komt een ogenblik dat volharding en troost niet meer nodig zullen zijn. Dan zal het volmaakte gekomen zijn. Verschillen tussen gelovigen zoals sterk en zwak zullen er dan niet meer zijn.

V5. Nu zijn die verschillen er nog wel en is nog steeds volharding en troost nodig. Die kun je vinden bij *“de God van de volharding en de vertroosting”*. Die God is jouw God! Wanneer je je op Hem richt, zul jij meewerken aan het onderling eensgezind blijven van de gelovigen. De verschillen zullen jou dan niet van de ander verwijderen.

Hoe je kunt volharden en troost kunt vinden, zie je bij ... inderdaad, de Heer Jezus. Hij heeft Zich door niets laten tegenhouden in Zijn weg op aarde. Volhardend is Hij doorgegaan, hoe groot de tegenstand ook was. En wie heeft meer tegenstand ondervonden dan Hij? Troost vond Hij niet in deze wereld, zelfs niet bij Zijn discipelen. Hij vond troost in het bewustzijn dat Zijn Vader steeds bij Hem was.

V6. Als de Heer Jezus op deze manier ons voorbeeld is, zullen we eendrachtig, uit één mond, God verheerlijken. Daar verlangt God naar. Als we met elkaar ruzie maken over allerlei dingen waarin we elkaar moeten verdragen, krijgt God niet de eer die Hem toekomt. Wanneer we elkaar leren verdragen, zal dat des te meer reden geven om God te verheerlijken.

V7. Om elkaar echt aan te nemen moeten we ons goed indenken hoe Christus ons heeft aangenomen. Hij heeft ons aangenomen zoals we zijn, terwijl Hij volmaakt wist hoe we ons zouden gedragen. Onze zonden heeft Hij voor eeuwig weggedaan door Zichzelf voor ons in de dood te geven. Maar we blijven onze eigenaardigheden houden. Dat was voor de Heer Jezus geen reden om ons af te wijzen. Hij nam ons aan, ondanks onze eigenaardigheden waarvan Hij wist dat die nog zo vaak bij ons naar buiten zouden komen. Naar dat voorbeeld behoren wij elkaar ook aan te nemen.

Lees nog eens Romeinen 15:1-7.

Verwerking: Bij wie reken jij jezelf: bij de sterken of bij de zwakken? Waarom?

Het evangelie: voor Jood én heiden | verzen 8-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

8 Want ik zeg, dat Christus een Dienstknecht van [de] besnijdenis geworden is ter wille van [de] waarheid van God, om de beloften van de vaderen te bevestigen, 9 en opdat de volken God verheerlijken wegens [de] barmhartigheid, zoals geschreven staat: 'Daarom zal ik U belijden onder [de] volken en Uw Naam lofzingen'. 10 En verder zegt hij: 'Weest vrolijk, volken, met Zijn volk'. 11 En verder: 'Looft de Heer, alle volken, en laten alle naties Hem prijzen'. 12 En verder zegt Jesaja: 'Er zal zijn de Wortel van Isai, en Hij Die opstaat om over [de] volken te heersen; op Hem zullen [de] volken hopen'. 13 Moge nu de God van de hoop u vervullen met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat u overvloedig bent in de hoop, door [de] kracht van [de] Heilige Geest.

V8. De Heer Jezus is “een Dienstknecht” geworden! Laat dat eens goed tot je doordringen. Hij, de eeuwige Zoon van God, heeft de gestalte van een slaaf aangenomen. Hij is gekomen om te dienen, niet om gediend te worden. Hier staat dat Hij een Dienstknecht “van [de] besnijdenis” is geworden. Dat betekent dat Hij is gekomen tot het Joodse volk, want aan dat volk was de besnijdenis gegeven als een teken van het verbond dat God met hen had gesloten. Onder dat volk heeft Hij als Jood geleefd.

Het doel van Zijn komst was onder andere om de beloften te bevestigen die aan de vaderen (zoals Abraham) zijn gedaan. Deze beloften zijn door God uitgesproken. Ze staan vast als de waarheid van God, want als God iets gezegd heeft, doet Hij dat ook. En de Heer Jezus is gekomen om die beloften te bevestigen.

V9. Maar er is nog iets, waarvoor de Heer Jezus een Dienstknecht van de besnijdenis is geworden. Dat is “opdat de volken God verheerlijken wegens de barmhartigheid”. Hier maakt Paulus duidelijk dat de komst van de Heer Jezus niet alleen zegen inhoudt voor Israël, maar ook voor de volken. In *Jesaja 49:6* staat het zo mooi. Daar hoor je God tegen de Heer Jezus zeggen:

*“Hij zei: Het is te gering dat U voor Mij een Knecht zou zijn
om op te richten de stammen van Jakob
en om hen die van Israël gespaard werden, terug te brengen.
Ik heb U ook gegeven tot een Licht voor de heidenvolken,
om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.”*

In het eerste deel van deze aanhaling lees je dat het in Gods hart is, dat de Heer Jezus Israël herstelt. Maar dat is niet het enige. Voor God is het werk van Zijn Zoon zo groot, dat Hij de gevolgen daarvan niet tot Israël wil beperken. Hij wil dat alle volken delen in de barmhartigheid die door Christus tot de mensen is gekomen. Het resultaat is dat God wordt verheerlijkt en groot gemaakt.

Het wonderlijke is dat God al in het Oude Testament over deze barmhartigheid voor de volken heeft gesproken. Die barmhartigheid is niet iets nieuws dat pas in het Nieuwe Testament is geopenbaard. Let wel: het gaat niet om de gemeente. Die is in het Oude Testament wél een verborgenheid. Het gaat er hier over, dat Gods hart in het Oude Testament ook is uitgegaan naar de volken buiten Israël. Ze hebben daar een andere plaats, dat is waar. Israël was en blijft Gods uitverkoren volk en heeft in de heilsgeschiedenis een aparte plaats, maar daarmee heeft God de andere volken niet verworpen.

Om dit te bevestigen worden vier Schriftplaatsen uit het Oude Testament aangehaald. Deze vier aanhalingen stellen eigenlijk het hele Oude Testament voor. Ze komen namelijk uit de wet (*Dt 32:43*), de psalmen (*Ps 18:50; 117:1*) en de profeten (*Js 11:10*). In *Lukas 24:44b* noemt de Heer Jezus deze drie onderdelen als een samenvatting van het hele Oude Testament.

De eerste aanhaling, aan het eind van *vers 9*, is uit *Psalm 18:50*. Dit is een algemene aanhaling, noem het maar een soort opschrift boven de andere aanhalingen. Daar gaat het over de bevrijding van het overblijfsel door God uit de hand van de vijand. Deze bevrijding is voor hen de aanleiding om Gods Naam onder de volken te belijden.

V10. Het gevolg is dat in de tweede aanhaling (*vers 10*) de volken worden opgeroepen om vrolijk te zijn met Gods volk. Ze worden uitgenodigd om in de blijdschap van de bevrijding te delen.

V11. In de derde aanhaling, in *vers 11*, worden “*alle volken*” en “*alle naties*” opgeroepen elk voor zich de Heer te loven en te prijzen. Hier is de blijdschap niet meer beperkt tot het volk Israël, maar alle volken op de hele aarde mogen daarin delen.

V12. In *vers 12*, de vierde aanhaling, wordt de oorzaak van de blijdschap aangegeven. Er is daar sprake van “*de Wortel van Isai*”. Dat spreekt duidelijk van de Heer Jezus (kijk maar in *Openbaring 22:16*). Hij zal opstaan om over de volken te heersen. Onder Zijn heerschappij zal er een tijd van vreugde en blijdschap aanbreken waar alle volken nu nog koortsachtig en in eigen kracht naar zoeken. Er komt een tijd dat de volken op Hem zullen hopen. Die tijd is er nu nog niet.

V13. Maar jij kent wel “*de God van de hoop*”. Hij is in staat jou te “*vervullen met alle blijdschap en vrede in het geloven*”. Het gaat nu nog om ‘geloven’. Geloven wil zeggen vertrouwen op God. Die alles wat Hij gezegd heeft, zal waarmaken, ook al lijkt alles om je heen daarmee in strijd. Als je met alle blijdschap en vrede vervuld bent, zul je ‘overvloedig zijn in de hoop’. Het zal je blij maken en je gaat Hem prijzen in een wereld waar God en Zijn Christus steeds meer gelochend worden.

Je hoeft daar jezelf niet voor op te peppen of jezelf moed voor in te spreken. Dat doen mensen zonder God wel. Die hebben het over ‘kop op’ en ‘niet bij de pakken neerzitten’. Dat kan het wel even doen, maar het geeft geen echte en voortdurende kracht. Die kracht heeft een mens niet van zichzelf. Jouw kracht is de Heilige Geest. De Heilige Geest is gekomen om je hart te richten op de Heer Jezus. Je hoop zal alleen onwankelbaar en overvloedig zijn als Hij het voorwerp van je hoop is.

Lees nog eens Romeinen 15:8-13.

Verwerking: Hoe kun jij ‘alle blijdschap en vrede in het geloven’ krijgen?

De dienst van Paulus | verzen 14-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

14 Maar, mijn broeders, ook ikzelf ben van u overtuigd, dat u ook zelf vol goedheid bent, vervuld met alle kennis, in staat ook elkaar terecht te wijzen. 15 Maar ik heb u ten dele nogal vrijmoedig geschreven, als om u eraan te herinneren, krachtens de genade die mij door God gegeven is, 16 dat ik een dienaar van Christus Jezus zou zijn voor de volken, om het evangelie van God priesterlijk te bedienen, opdat de offerande van de volken welgevallig zou zijn, geheiligd door [de] Heilige Geest. 17 Ik heb daarom <de> roem in Christus Jezus in de dingen die God betreffen. 18 Want ik zal het niet wagen iets te zeggen dat Christus niet door mij gewerkt heeft, om [de] volken tot gehoorzaamheid [te brengen], door woord en werk, 19 in [de] kracht van tekenen en wonderen, in [de] kracht van <Gods> Geest; zodat ik, van Jeruzalem af en rondom tot Illyrië toe, [de verkondiging van] het evangelie van Christus heb voleindigd, 20 en er een eer in heb gesteld het evangelie te verkondigen daar waar Christus nog niet genoemd was, opdat ik niet op andermans fundament zou bouwen, 21 maar zoals geschreven staat: ‘Zij aan wie niet van Hem verkondigd was, zullen zien, en zij die niet gehoord hebben, zullen verstaan’.

V14. Hoewel Paulus de gelovigen in Rome nooit persoonlijk heeft ontmoet, is hij er toch van overtuigd dat ze “*vol goedheid*” zijn. Hij heeft genoeg over hen gehoord om dat te kunnen zeggen. Ook weet hij dat ze zijn “*vervuld met alle kennis*”. Door hun goedheid en kennis zijn ze in staat elkaar terecht te wijzen. Goedheid en kennis zijn geen zaken die je voor jezelf moet houden. Daar kun je anderen mee dienen. Als je aan terechtwijzen denkt, denk je misschien niet vlug aan dienen. Maar terechtwijzen betekent iemand er weer bij halen die op de een of andere manier de verkeerde kant op gaat. Het is een bewijs van goedheid en kennis als we zo op elkaar letten.

V15. Paulus verontschuldigt zich bijna dat hij hun dit geschreven heeft. Maar hij wil hen herinneren aan dingen die ze misschien

wat vergeten zijn. Dat is iets wat jij ook steeds nodig zult hebben. Als je steeds weer aan een bepaalde zaak herinnerd wordt, vergeet je het niet meer; je gaat het steeds beter onthouden. Je wordt er des te meer door bevestigd, zoals Petrus dat noemt, wanneer hij de gelovigen vlak voor zijn sterven ook herinnert aan de waarheid van God (2Pt 1:12-15; 3:1).

V16-17. Paulus staat in een bijzondere relatie tot de volken, dus ook tot de gelovigen in Rome, want die behoren tot de volken. Hij noemt zichzelf hier een priester. Dat is wel een merkwaardige uitdrukking, maar toch ook een prachtige uitdrukking. Als je op die manier naar de dienst van het evangelie kijkt, wordt de prediking van het evangelie een schitterende dienst. Een priester is immers iemand die offers aan God brengt. Wanneer iemand door de prediking van het evangelie tot bekering en geloof komt, zal de prediker zo iemand als een offer aan God mogen aanbieden.

Het is de Heilige Geest Die bekering en geloof in iemand bewerkt. Daardoor is die persoon geheiligd, dat wil zeggen dat hij is losgemaakt van de wereld en nu bij God hoort. Dat is mogelijk geworden doordat Christus Jezus is gestorven en opgestaan. Hij heeft alles gedaan wat nodig was voor een mens om gered te worden. Daarom is er alleen roem in Hem in de dingen die voor God meetellen.

V18. Het hele leven van Paulus is erop gericht om te doen wat Christus wil. Direct al bij zijn bekering heeft hij gezegd: *“Wat moet ik doen, Heer?”* (Hd 22:10). In alles wat hij heeft gezegd, heeft hij daar rekening mee gehouden. Dat is wel een belangrijk voorbeeld voor ons. Als Christus niet in hem werkte, hield Paulus zijn mond. Alles maakte hij ondergeschikt aan het doel van zijn leven dat hem heel helder voor ogen stond en dat was *“[de] volken tot gehoorzaamheid [te brengen]”*.

V19. Alles wat hij zegt, alles wat hij doet, alles wat hij aan gaven heeft ontvangen, is daarop gericht. De kracht daarvoor heeft hij niet in zichzelf. Hij is zich bewust dat hij het alleen kan doen door de kracht van Gods Geest. Overal waar hij komt, predikt hij het evangelie. Zo vervult hij zijn dienst.

V20. Hij houdt daarbij rekening met wat aan een ander is toevertrouwd. Als hij merkt dat iemand anders in een bepaald gebied bezig is met de prediking van het evangelie, gaat hij naar een ander gebied. Voor hem is de prediking belangrijker dan de prediker. Hij wil graag zijn op plaatsen waar het evangelie nog niet is gepredikt. Zo heeft de Heer jou ook een stukje in deze wereld gegeven om van Hem te getuigen. Dat stukje kan steeds groter worden. Maar pas wel op dat je niet op het stukje komt dat de Heer aan een ander heeft gegeven. Daar komt alleen maar narigheid van. We mogen allen samen de Heer in het evangelie dienen, maar ieder heeft daarbij zijn eigen taak en plek.

Paulus heeft veel last gehad van mensen die hem in een kwaad daglicht stellen. Ze zeiden dingen van hem die helemaal niet waar zijn. Als Paulus ergens geweest was, kwamen anderen vertellen dat hij alleen maar op eigen voordeel uit was. Op die manier wil Paulus zelf niet te werk gaan. Hij wil graag oog hebben voor wat de Heer aan anderen heeft gegeven. Als hij ziet hoe anderen door de Heer gebruikt worden, maakt hem dat niet jaloers, maar blij. Zelf gaat hij dan ergens anders naar toe.

V21. Voor deze opstelling in de prediking van het evangelie heeft Paulus een bijbeltekst in *Jesaja 52:15*. Dat is voor hem de duidelijke aanwijzing om te gaan naar plaatsen waar Christus nog niet verkondigd is.

Als je iets voor de Heer wilt doen – en wie de Heer liefheeft, wil dat niet? – heb je hier een belangrijke aanwijzing: laat je door Gods Woord leiden. Door je dagelijks met het Woord van God te voeden zul je antwoord krijgen op de vragen die je hebt. Je zult zeker vragen hebben over allerlei zaken. De antwoorden liggen niet voor het oprapen, of toch ook wel, want ze liggen klaar in het Woord van God. Om ze op te rapen zul je moeten knielen. Je zult biddend moeten lezen. In de situatie waarin Paulus verkeerde, kreeg hij niet de namen van de plaatsen waar hij wel of niet naar toe moest gaan.

Zo gaat het met veel vragen in ons leven. Er zijn vragen als: welke man/vrouw heeft de Heer voor mij bestemd; welke opleiding

moet ik volgen of welke baan kan ik kiezen? Op deze vragen vind je ook niet een letterlijk antwoord in de Bijbel. Wel vind je in de Bijbel aanwijzingen over kenmerken van mannen/vrouwen die Godvrezend zijn. Daar kun je op letten in het maken van je keus. Zo kun je je ook in de keus van een baan laten leiden door de vraag: 'Kan ik daar de Heer in dienen of moet ik dingen doen die tegen de wil van God ingaan?' Geloof God maar op Zijn Woord. Wie in Hem gelooft of op Hem vertrouwt, zal niet beschaamd worden.

Lees nog eens Romeinen 15:14-21.

Verwerking: Welke vragen heb jij? Waar zoek je het antwoord?

Hoe Paulus plannen maakte | verzen 22-33

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

22 Daarom ben ik ook vele malen verhinderd geweest tot u te komen. 23 Maar nu ik in deze streken geen plaats meer heb en sinds vele jaren groot verlangen heb tot u te komen, 24 [zal ik komen] wanneer ik naar Spanje reis. Want ik hoop op de doorreis u te zien en door u daarheen voortgeholpen te worden, wanneer ik eerst enigermate van u genoten heb. 25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem ten dienste van de heiligen. 26 Want Macedonië en Achaje hebben goed gevonden een zekere bijdrage te doen voor de armen onder de heiligen die in Jeruzalem zijn; 27 want zij hebben het goed gevonden, en zij zijn hun schuldenaars; want als de volken aan hun geestelijke [goederen] deel hebben gekregen, zijn zij ook schuldig hen met de stoffelijke te dienen. 28 Nadat ik dan dit volbracht en hun deze opbrengst afgedragen heb, zal ik via u naar Spanje gaan. 29 En ik weet, dat als ik tot u kom, ik in een volheid van zegen van Christus zal komen. 30 Maar ik spoor u aan, <broeders,> door onze Heer Jezus Christus en door de liefde van de Geest, dat u met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij; 31 opdat ik verlost word van de ongehoorzamen in Judéa en mijn dienst aan Jeruzalem de heiligen welgevallig is, 32 opdat ik door [de] wil van God met blijdschap tot u kom en mij met u verkwik. 33 De God nu van de vrede zij met u allen! Amen.

V22-24. Paulus laat de gelovigen in Rome nog eens weten hoe graag hij naar hen toe wil komen. Al direct aan het begin van deze brief, in *hoofdstuk 1:11*, heeft hij dit gezegd. Maar nu zegt hij dat hij bij hen komt wanneer hij naar Spanje reist. Onderweg daarheen hoopt hij dan bij hen aan te komen. Hij verwacht dat zij hem dan zullen geven wat hij nodig heeft om verder te kunnen reizen. Zo rekent hij op hun liefde. Maar hij zal pas verder reizen, wanneer hij eerst een tijdje van hen genoten had.

Ja, je kunt genieten van je broeders en zusters. Je zult die ervaring beslist al opgedaan hebben: mensen die om je geven, die belangstelling voor je hebben. Toen je de Heer Jezus nog niet kende, wa-

ren er allerlei mensen die deden alsof ze iets om je gaven. Maar dat was vaak schijn. Ze gaven alleen maar wat om je, zolang ze beter van je konden worden. Nu je de Heer Jezus hebt leren kennen, ben je opgenomen in een ander gezelschap van mensen. Deze mensen hebben ook de Heer Jezus lief gekregen en ze hebben elkaar lief gekregen. En iedereen die daarbij komt, gaat in die liefde delen.

Je zult zeker ook wel eens teleurgesteld worden in je medegelovigen. Ze zijn in zichzelf zwakke, falende mensen. Maar als Paulus, de grote apostel, die ook wel weet dat het in Rome niet allemaal vlekkeloos is, van de gelovigen in Rome kan genieten, dan kunnen wij het toch zeker van elkaar.

V25-26. Voordat Paulus naar Rome kan gaan, moet hij eerst wat anders doen. Hij heeft geld bij zich. Dat is van een collecte die de gelovigen in Macedonië en Achaje hebben gehouden. Dit geld is bestemd voor de arme gelovigen in Jeruzalem.

V27. Deze collecte is niet het gevolg van een actie die op touw is gezet uit liefdadigheid toen ze gehoord hadden van de armoede in Jeruzalem. Het is een vrijwillige collecte (twee keer staat er "*goed gevonden*"). Toch is er ook een zekere verplichting. De volken hebben namelijk deel gekregen aan geestelijke goederen die in de eerste plaats bestemd zijn voor het aardse volk van God. Doordat Israël de Heer Jezus heeft verworpen, is het evangelie nu ook naar de heidenen gegaan, zodat ook zij geestelijk gezegend kunnen worden. Dan mag van de volken verwacht worden dat ze iets terug doen nu er nood is bij de heiligen in Jeruzalem. Het is een schuld die ze op deze wijze kunnen aflossen.

Dat is ook op ons van toepassing. Als je geestelijk gezegend wordt door een broeder of zuster mag je hen met je stoffelijke gaven dienen (*zie ook Gl 6:6*). Je kunt daarvoor bijvoorbeeld in de samenkomst van de gemeente iets in de collectezak doen, in een envelop met de naam erop voor wie het bestemd is. Je kunt het hun ook persoonlijk geven.

Paulus neemt deze dienst heel serieus. Het gaat hem dan wel hoofdzakelijk om het geestelijk welzijn van de gelovigen, maar toch is deze opdracht voor het lichamenlijk welzijn van de gelovigen voor hem niet minder belangrijk.

V28. Als deze opdracht klaar is, zal hij op zijn doorreis naar Spanje bij hen komen. Althans, dat dacht hij. Hij is wel in Rome geweest, maar anders dan hij gedacht had. Niet op doorreis, maar als gevangene. Zo zie je dat ook bij deze Godsmen de dingen op een andere manier kunnen gaan dan hij zich had ingedacht. Dat was voor hem geen teleurstelling. Hij wist dat God zijn leven leidde. In jouw leven kan het ook anders gaan dan je denkt. God weet ook voor jou wat het beste is. Als je daaraan denkt, blijf je bewaard voor teleurstellingen.

V29. Paulus weet in elk geval dat als hij komt, hij *“in een volheid van zegen van Christus zal komen”*. Nou, die volle zegen is gekomen. Juist in de gevangenis in Rome heeft hij brieven geschreven waarin hij schrijft over de hoogste zegeningen van de gemeente. Wij hebben die brieven in de Bijbel. Je leest over die ‘volheid van zegen’ in de brieven aan de gelovigen in Efeze, in Kolosse en in Filippi. Die brieven geven je echt zicht op die volle zegen van Christus.

V30-31. Misschien dat Paulus toch iets heeft gevoeld van wat hem te wachten stond. Hij doet een ernstig beroep op de voorbede van de gelovigen in Rome. Dit beroep was ingegeven *“door onze Heer Jezus Christus en door de liefde van de Geest”*. Dit is een goede manier om een beroep op iemand te doen. Paulus kon dit zeggen omdat hij wist dat zowel de Heer Jezus als de Heilige Geest achter deze oproep staat. De Heer Jezus wordt hier genoemd met Zijn volledige naam. Je ziet ook dat de Heilige Geest een Persoon is, want Hij heeft lief. Alleen een persoon kan liefhebben. Deze oproep van Paulus om met hem in het gebed te strijden komt dus in feite van de Heer Jezus, terwijl de liefde van de Geest de kracht is om het te doen.

Paulus heeft het over een strijd in de gebeden. Ken jij dat een beetje? Echt bidden is vechten. Dit vechten gebeurt niet met han-

den en voeten. Het is een geestelijke strijd. We moeten ervoor vechten dat de dienst van de dienaren niet gehinderd wordt door tegenstanders en dat het werk van de Heer door zal gaan tot zegen van de gelovigen.

V32-33. Zo kunnen we eraan meewerken dat de dienaren met blijdschap de wil van God doen en de gelovigen dienen. Daar worden ze zelf ook door verkwikt. Dienaren van de Heer zijn geen machines zonder gevoel. Zij hebben het nodig om hun dienst met blijdschap te kunnen doen en verkwikt te worden door andere gelovigen. *“De God nu van de vrede”* staat klaar om jou innerlijk vrede te geven en je te helpen in de strijd die jij op allerlei terreinen te strijden hebt.

Lees nog eens Romeinen 15:22-33.

Verwerking: Is er iemand die je wel iets zou willen geven of overmaken? Doe het en denk aan Mattheüs 6:1-4.

Romeinen 16

De groeten en nog veel meer | verzen 1-16

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Ik nu beveel u Fébe aan, onze zuster, die <ook> een dienares is van de gemeente die in Kenchreeën is, 2 opdat u haar ontvangt in [de] Heer, op een wijze de heiligen waardig, en haar bijstaat in elke zaak waarin zij u nodig mocht hebben; want ook zijzelf heeft bijstand verleend aan velen, ook aan mijzelf. 3 Groet Prisca en Aquila, mijn medewerkers in Christus Jezus 4 (die voor mijn leven hun hals gewaagd hebben; niet ik alleen dank hen, maar ook alle gemeenten van de volken), 5 en de gemeente in hun huis. Groet Epénetus, mijn geliefde, die [de] eersteling van Asia is voor Christus. 6 Groet Maria, die veel voor u gearbeid heeft. 7 Groet Andrónicus en Junias, mijn verwanten en medegevangenen, die vermaard zijn onder de apostelen, die ook vóór mij in Christus zijn geweest. 8 Groet Ampliatus, mijn geliefde in [de] Heer. 9 Groet Urbanus, onze medewerker in Christus, en Stachys, mijn geliefde. 10 Groet Apelles, de beproefde in Christus. Groet hen die tot de [huisgenoten] van Aristobúlus behoren. 11 Groet Heródion, mijn verwant. Groet hen die de [huisgenoten] van Narcissus in [de] Heer zijn. 12 Groet Tryféna en Tryfósa, die in [de] Heer arbeiden. Groet Persis, de geliefde, die veel gearbeid heeft in [de] Heer. 13 Groet Rufus, de uitverkorene in [de] Heer, en zijn moeder en de mijne. 14 Groet Asýncritus, Flegon, Hermes, Pátrobas, Hermas, en de broeders bij hen. 15 Groet Filólogos en Julias, Nereus en zijn zuster, en Olympas, en al de heiligen bij hen. 16 Groet elkaar met een heilige kus. Al de gemeenten van Christus groeten u.

V1-16. De groeten! En wat een namen. Soms breek je je tong erover. Zouden we dit stukje maar niet over slaan? Toch maar niet doen! Voor Paulus betekenen die namen heel veel. Het zijn men-

sen die ook bij de Heer Jezus horen. Hier heb je nu een praktische uiting van verbondenheid. De groeten doe aan je mensen voor wie je iets speciaals voelt, met wie je je op een bepaalde manier verbonden weet. Het zijn mensen die je niet dagelijks ziet. Misschien heb je ze zelfs nog nooit gezien en alleen maar van ze gehoord, maar wat je van hen gehoord hebt, geeft je dat gevoel van verbondenheid, van bij elkaar horen.

Daarbij kan het heel bemoedigend zijn om van iemand de groeten te krijgen. Je weet dan: Er is iemand die aan mij denkt. Dat doet je goed. Groeten zijn daarom niet onbelangrijk. Ze onderstrepen iets wat je met elkaar deelt. Wanneer iemand tegen je zegt dat je de groeten aan die broeder of die zuster moet doen, is dat een belangrijke opdracht. Zo zegt Paulus hier tegen de gelovigen in Rome dat ze aan een aantal broeders en zusters de groeten moeten doen.

Wat in deze groeten opvalt, is dat er aan veel namen iets wordt toegevoegd. Voor Paulus zijn het niet zomaar een paar namen. Met ieder van hen die hij noemt, heeft hij een eigen relatie. Zo is jouw relatie met iedere broeder en zuster een andere. Als je oog krijgt voor dit onderscheid, is dat een enorme verrijking in je omgang met je broeders en zusters. Er zijn ook namen die Paulus opnoemt zonder er iets aan toe te voegen. Je kunt je afvragen of daar dan niet iets speciaals van te vermelden viel. Was er niets waardoor zij opvielen? Waren dat saaie broeders of zusters? Ik weet het niet. Misschien waren het gewoon onopvallende broeders en zusters. In elk geval hoorden ze erbij.

Je ziet dat onderscheid ook bij de discipelen van de Heer Jezus. Van sommigen weten we maar weinig, omdat er maar een paar keer iets over hen gezegd wordt. Van anderen weten we juist veel, omdat er veel over hen verteld wordt. Maar er zijn er ook van wie we alleen hun naam weten. Wat ze gedaan hebben, wordt voor ons verborgen gehouden. Toch weet God het en Hij vergeet niet dat naar waarde te schatten.

God gaat met ieder Zijn weg. Het is wel fijn als er van jou iets meer verteld kan worden dan alleen je naam. Dat moet dan niet

gebeuren om jezelf belangrijk te maken. Het moet duidelijk zijn dat je gedreven wordt door je liefde voor de Heer Jezus. Je ziet dat ook bij veel van de namen die Paulus noemt. Vaak staat er iets bij over de Heer Jezus. Daarin lag het motief van hun bezigheden. Ik zal van een paar namen iets zeggen. Over de andere namen moet je zelf maar eens nadenken.

Van al de namen die Paulus noemt, is de eerste die van Fébe, “onze zuster” (*vers 1*). Hier zie je dat Paulus een open oog heeft voor de dienst van de zusters. En er worden nog meer zusters genoemd in deze verzen. Fébe is toch wel een bijzondere vrouw geweest. Ze heeft de gelovigen op een praktische manier gediend. Ze heeft ze misschien gastvrij in haar huis ontvangen. Of ze ging bezoeken maken. Misschien heeft ze bemoedigende brieven geschreven. In elk geval heeft ze door haar dienen aan velen “bijstand verleend” (*vers 2*). Dat wil zeggen dat ze door wat ze deed, velen heeft gesteund en geholpen, waardoor de anderen zich gesterkt hebben gevoeld. Ook Paulus zelf heeft dat als een zegen ervaren.

Hij kan haar daarom aanbevelen aan de gelovigen in Rome. Als Fébe bij hen komt, moeten ze haar op een passende wijze ontvangen en haar hulp en steun verlenen. Dit is een echte aanbevelingsbrief voor Fébe.

Dan is er nog een echtpaar dat Paulus speciaal onder de aandacht van de gelovigen in Rome brengt. Zij heet Prisca of Priscilla en zijn naam is Aquila (*vers 3*). Zie je dat hier de vrouw weer het eerst wordt genoemd? Hun namen worden vaker genoemd, ook wel in omgekeerde volgorde. Als het gaat om het dragen van verantwoordelijkheid of het uitleggen van het Woord van God wordt Aquila het eerst genoemd. En als het gaat om een praktische dienst in een gezin, die toch voornamelijk neerkomt op de vrouw, wordt Priscilla het eerst genoemd. Zo is dat ook hier. Je kunt uit *Handelingen 18:1-3* opmaken dat Paulus bij hen heeft geloged. Uit het vervolg van *Handelingen 18* blijkt dat het lang niet ongevaarlijk was om een man als Paulus in huis te nemen. Dit echtpaar heeft zelfs hun leven voor hem gewaagd. Paulus is hen daar dankbaar voor.

Maar ook de gemeenten van de volken mogen hun wel dankbaar zijn. Door hun moed kunnen de gemeenten van de volken verder profiteren van de dienst van Paulus. Zo mag jij er ook aan denken dat, als je iets voor een dienaar van de Heer doet, dat ook een dienst is aan anderen die door deze dienaar gediend worden.

Tot slot wil ik je nog wijzen op het laatste deel van *vers 16*. Paulus vraagt niet alleen aan de gelovigen of zij de groeten willen doen aan zijn bekenden, maar hij laat de gelovigen in Rome ook groeten door allen die met hem verbonden zijn. *“Al de gemeenten van Christus groeten u.”* De gemeente in Rome is verbonden met al de gemeenten van Christus die er op allerlei plaatsen op aarde zijn.

Wat is het fijn als dat ook beleefd wordt. Je zult er al wel achter zijn gekomen dat de gemeente erg verdeeld is. Is het dan toch mogelijk die eenheid van de gemeente te beleven? Ja, dat is vandaag de dag nog steeds mogelijk. Hoe dat beleefd kan worden, daar gaat de volgende brief, de *eerste brief aan de Korinthiërs*, uitvoerig op in.

Lees nog eens Romeinen 16:1-16.

Verwerking: Schrijf een kaartje of stuur een berichtje met de groeten aan iemand die al lang niets van jou heeft gehoord.

Wees wijs in het goede | *verzen 17-24*

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

17 En ik vermaan u, broeders, geeft acht op hen die tweedracht en aanleidingen tot vallen verwekken tegen de leer die u geleerd hebt, en onttrekt u aan hen. 18 Want zulke [mensen] dienen niet onze Heer Christus, maar hun eigen buik; en door vleitaal en lofspraak bedriegen zij de harten van de argelozen. 19 Want uw gehoorzaamheid is ter [kennis van] allen gekomen. Ik verblijd mij daarom over u; maar ik wil dat u wijs bent jegens het goede, maar rein jegens het kwade. 20 De God nu van de vrede zal de satan spoedig onder uw voeten verpletteren. De genade van onze Heer Jezus <Christus> zij met u! 21 U groeten Timotheüs, mijn medearbeider, en Lucius, Jason en Socípater, mijn verwanten. 22 Ik, Tertius, die de brief geschreven heb, groet u in [de] Heer. 23 U groet Gajus, de gastheer van mij en van de gehele gemeente. U groet Erastus, de rentmeester van de stad, en de broeder Quartus. 24 <De genade van onze Heer Jezus Christus zij met u allen. Amen.>

V17. In hoofdstuk 14 heb je gezien dat in de gemeente te Rome de broeders en zusters niet over alle dingen hetzelfde denken. Het gaat daar over het onderhouden van bepaalde dagen en ook het eten of niet eten van bepaald voedsel. Er zijn broeders en zusters in Rome die nog niet helemaal vrij zijn van de invloed van de Joodse godsdienst. Dat zijn verschillen waar ze mee moeten leren leven, waar ze elkaar in moeten verdragen. Nu gaat Paulus hun iets zeggen over mensen die ze niet moeten verdragen. Verdraagzaamheid is een mooie eigenschap als het gaat om zwakheden, maar verdraagzaamheid is iets heel verkeerd als het gaat om verkeerde, zondige, verderfelijke dingen. Die mag je niet verdragen.

Als er mensen onder de gelovigen zijn die tweedracht en aanstoot verwekken tegen de leer die je hebt geleerd, moet jij je aan hen onttrekken. De duivel is er altijd op uit om tweedracht of ruzie te veroorzaken tussen de gelovigen. Vaak gaat hij daarbij te werk

zoals hij dat bij Eva, in het begin van de Bijbel, bij de zondeval, deed. Hij komt dan met de stiekeme vraag: *“Is het echt zo dat God gezegd heeft?”* (Gn 3:1). Daar zaait hij twijfel in het hart van Eva over wat God duidelijk heeft gezegd. Zo probeert hij ook twijfel te zaaien onder de gelovigen over *“de leer”*.

V18. ‘De leer’ is geen droge, saaie theorie, maar het levende onderwijs van het Woord van God. Toch zijn er altijd mensen die je willen laten geloven dat het allemaal niet zo bedoeld is als het in de Bijbel staat en zoals jij het hebt geleerd. Die mensen moet je links laten liggen. Zulk soort mensen hoor je niet over de Heer Jezus spreken, maar altijd over zichzelf. Ze weten precies hoe ze de dingen moeten zeggen om argeloze gelovigen te misleiden. Deze mensen dienen niet onze Heer Christus, maar hun eigen buik. Het gaat alleen om henzelf.

V19. Ik hoop dat ook van jouw gehoorzaamheid gezegd kan worden dat die ter kennis van allen is gekomen, dat andere broeders en zusters die bij jou hebben opgemerkt. Dan zul jij geen prooi worden van deze tweedrachtzaaiers. Om jezelf tegen deze mensen te beschermen is het noodzakelijk dat je wijs bent in het goede, maar rein ten opzichte van het kwade. Houd je daarom met de goede dingen bezig en niet met de verkeerde dingen. Houd je bezig met het Woord van God en met de Heer Jezus. Je hoeft je niet in de zondige praktijken van de wereld te verdiepen om te weten hoe slecht alles is. Houd je er maar ver vandaan. Je hoeft het kwaad niet uit te proberen. Als je het doet, ga je eraan ten onder.

Heel wat jonge mensen zijn uit nieuwsgierigheid begonnen met occulte spelletjes en er langzaam in verstrikt geraakt. Hoeveel zijn er niet die om de spanning eens te voelen een keer zijn gaan gokken en er vervolgens aan verslaafd zijn geraakt? Zo zijn er ook die om stoer te doen een sigaretje met ‘wat erin’ hebben gerookt en in de drugswereld zijn terechtgekomen. Probeer de zonde niet uit! Laat je waarschuwen! De wereld waarin je leeft, is op dit moment nog in handen van de satan. Misschien weet je uit bittere ervaring hoe verdorven de wereld is. Als je nog maar net tot bekering en geloof gekomen bent, zul je wel een afschuw

hebben van het kwaad. Dan wil je je er wel rein van houden. Toch komen al heel vlug weer de verleidingen op je af om weer mee te gaan doen. Zorg er daarom voor wijs te worden in het goede. Houd vol!

V20. De satan mag het dan nu nog in de wereld te zeggen hebben, binnenkort zal hij onder onze voeten verpletterd worden. En weet je door wie? Door “de God van de vrede”. Merkwaardig, vind je niet? De satan is erop uit om onvrede te brengen. De God van de vrede zal daar een einde maken. Als je dat voor je aandacht houdt, zul je zelf vrede in je hart houden. Zo blijf je gericht op de God van de vrede en dan krijgt de satan bij jou geen kans om je met het kwade bezig te laten zijn. Om dat in je leven waar te maken wordt jou de genade van “onze Heer Jezus <Christus>” toegewenst.

V21-24. Er volgen nog een paar groeten van afzonderlijke gelovigen aan de gemeente te Rome. Daaronder is Tertius. Hij heeft opgeschreven wat Paulus hem dicteerde. Zo deed Paulus dat meestal. Als een soort handtekening zette hij dan wel eens persoonlijk een groet aan het slot, zoals in *1 Korinthiërs 16:21*. In een uitzonderlijk geval schreef hij de brief zelf. De situatie in de gemeenten in Galatië was zo ernstig, dat Paulus daarvoor eigenhandig de pen opnam om hun hierover te schrijven (*Gl 6:11*). Als Paulus gebruikmaakt van een schrijver, maakt dat het gezag van wat hij laat opschrijven natuurlijk niets minder. Hij, als apostel, is de afzender.

Alles wat hij in deze brief heeft laten opschrijven, wilde God jou laten weten. In deze *brief aan de Romeinen* gaat het vooral om jouw rechtvaardiging voor God. Daarmee is lang niet alles gezegd wat God je te zeggen heeft. In de volgende verzen, de laatste van deze brief, zul je alvast iets horen over de dingen die God nog meer in Zijn hart heeft om je bekend te maken.

Lees nog eens Romeinen 16:17-24.

Verwerking: Hoe kun je wijs zijn in het goede?

Een lofprijzing | verzen 25-27

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

25 Hem nu Die machtig is u te bevestigen naar mijn evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar [de] openbaring van [de] verborgenheid, die in [de] tijden van de eeuwen verzwegen is geweest, 26 maar die nu is geopenbaard en door profetische Schriften, naar [het] bevel van de eeuwige God, tot geloofsgheoorzaamheid aan alle volken is bekendgemaakt, 27 [de] alleen wijze God, door Jezus Christus, Hem zij de heerlijkheid tot in <alle> eeuwigheid! Amen.

V25. Paulus komt aan het eind van de brief tot een lofprijzing aan God. Hij heeft God voor zijn aandacht. God vult zijn hele gezichtsveld. God is zo groot voor hem, dat hij in deze laatste verzen nog een paar dingen over Hem zegt die eigenlijk uitgaan boven het onderwerp van de brief. Als hij zo over God en Zijn evangelie (dat hij hier “*mijn evangelie*” noemt) heeft mogen spreken, is zijn hart zo vol, dat hij het bij wijze van spreken niet kan laten iets te zeggen over de “*openbaring van [de] verborgenheid*”.

Je zult het woord ‘verborgenheid’ vaker in het Nieuwe Testament tegenkomen. Met dit woord wordt iets bedoeld wat in het Oude Testament verborgen was, wat onbekend was, maar wat in het Nieuwe Testament is bekendgemaakt. Paulus wijdt daar niet verder over uit, maar door het te noemen laat hij toch merken dat er meer is dan wat je in deze brief hebt ontdekt. Dat wil niet zeggen dat deze brief niet zo belangrijk zou zijn. Zonder de bestudering van deze brief kun je het wel vergeten om iets van de verborgenheid te gaan begrijpen. Het onderwijs van andere brieven van Paulus, vooral in de *brief aan de Kolossers* en de *brief aan de Efeziërs*, sluit nauw aan op het onderwijs in de *brief aan de Romeinen*.

Als ik je een goed advies mag geven, is het dit advies: Lees de *brief aan de Romeinen* regelmatig door, bijvoorbeeld elk jaar een keer. Dan blijf je in direct contact met de basis van je geloofsleven. En op die basis kun je dan je verdere studie van de Bijbel opbouwen.

God is machtig om je te bevestigen in wat je in deze brief hebt geleerd. Je hoeft dat zelf niet krampachtig vast te houden. De Heer Jezus is toch alles voor je? Toen het Woord gepredikt werd, heb je Hem leren kennen. Hij staat in het centrum van Gods plannen en gedachten. Door Hem aan te nemen als Heiland en Heer ben je met Hem verbonden. De Heer Jezus is niet op aarde, maar in de hemel. Weet je wat dat betekent? Dat je verbonden bent met een Heer in de hemel; en omdat de hemel de woonplaats van God en de Heer Jezus is, hoor jij daar ook thuis.

Is dat dan zo bijzonder, zul je misschien zeggen. Ja, dat is heel bijzonder. De mens is geschapen om op aarde te leven. Het hele Oude Testament laat dat zien. De hoogste zegen die de gelovigen in het Oude Testament kenden, was een leven op aarde onder de regering van de Messias. De Heer Jezus zal het Middelpunt van de aarde zijn. Van Hem zal elke zegen over de aarde uitgaan en de hele aarde zal Hem eren. Naar die tijd verlangden de gelovigen in het Oude Testament, daar zagen ze naar uit. Dat zal trouwens ook prachtig zijn.

V26. Maar in het Nieuwe Testament krijgen we met zegeningen te maken die daar ver bovenuit gaan. Daar kon niet over worden gesproken in de tijd van het Oude Testament, daar werd toen over gezwegen, het bleef verborgen. Maar nu is het geopenbaard. God heeft het bevel gegeven om bekend te maken dat er mensen bij de Heer Jezus *in de hemel* zullen zijn. Dat zijn mensen die in Hem geloven nadat Hij naar de hemel is teruggegaan. Vanuit de hemel heeft Hij toen de Heilige Geest naar de aarde gestuurd om deze mensen bij elkaar te laten horen. In andere brieven worden deze mensen die zo bij elkaar horen 'de gemeente' genoemd. In die andere brieven zul je ontdekken wat een geweldig voorrecht het is om tot de gemeente te horen.

De gemeente bestond al in het plan en het hart van God voordat de wereld er was. Om die gemeente te vormen is het bevel van de eeuwige God uitgegaan om Jezus Christus onder de volken te prediken. Wie zich in het geloof aan Hem onderwerpt, mag deel uitmaken van de gemeente. De gemeente zal tot in eeuwigheid in de hemel, in het Vaderhuis, zijn. Tot in eeuwigheid zal de ge-

meente de lof en eer geven aan Hem Die in Zijn grote genade en liefde aan mensen, die in zichzelf zondaren zijn, zo'n alles overtreffende plaats heeft gegeven.

V27. De alleen wijze God is de Enige Die dit kon uitdenken. Zijn Zoon Jezus Christus is de Enige Die het kon uitvoeren. Wie anders kon het bedenken om nietige mensjes, moordenaars van Gods Zoon, op te tillen naar de hoogte van het Vaderhuis? Wie anders dan alleen God kon dat doen op een manier die ons eeuwig tot bewondering en aanbidding zal brengen? Hij stuurde Zijn Zoon naar de wereld, terwijl Hij wist wat de mensen met Hem zouden doen. En op dezelfde plaats waar mensen de Heer Jezus hebben vermoord, kunnen diezelfde mensen alle zegeningen ontvangen die God in Zijn hart had om te geven.

Door Jezus Christus en Zijn werk op het kruis zal God tot in eeuwigheid door deze mensen de heerlijkheid gegeven worden die Hij alleen waard is.

Lees nog eens Romeinen 16:25-27.

Verwerking: Geef God de eer voor alles wat Hij jou heeft laten zien van Zichzelf en van Zijn Zoon.

Rotsvast-serie

Deze 'verklaring speciaal voor jou' van de *brief aan de Romeinen* is het eerste deel van de Rotsvast-serie. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord. De serie omvat een verklaring van de nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met de *Openbaring* en bestaat uit de volgende delen:

De brief aan de Romeinen

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 1)
ISBN 978-90-8088-677-3 (Paperback), 214 pag.

De eerste brief aan de Korinthiërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 2)
ISBN 978-90-79718-16-0 (Paperback), 315 pag.

De tweede brief aan de Korinthiërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 3)
ISBN 978-90-79718-17-7 (Paperback), 191 pag.

De brief aan de Galaten

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 4)
ISBN 978-90-79718-18-4 (Paperback), 107 pag.

De brief aan de Efeziërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 5)
ISBN 978-90-79718-19-1 (Paperback), 203 pag.

De brieven aan de Filippiërs en de Kolossers

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 6)
ISBN 978-90-8088-674-2 (Paperback), 220 pag.

De brieven aan de Thessalonikers

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 7)
ISBN 978-90-8088-679-7 (Paperback), 169 pag.

De brieven aan Timotheüs, Titus en Filémon

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 8)
ISBN 978-90-7971-803-0 (Paperback), 300 pag.

De brief aan de Hebreëën

een verklaring van deze brief speciaal voor jou (Rotsvast 9)
ISBN 978-90-79718-05-4 (Paperback), 253 pag.

De brieven van Jakobus en Petrus

een verklaring van deze brieven speciaal voor jou (Rotsvast 10)
ISBN 978-90-79718-07-8 (Paperback), 270 pag.

De brieven van Johannes en Judas

een verklaring van deze brieven speciaal voor jou (Rotsvast 11)
ISBN 978-90-79718-08-5 (Paperback), 174 pag.

De Openbaring

een verklaring van dit bijbelboek speciaal voor jou (Rotsvast 12)
ISBN 978-90-79718-00-9 (Paperback), 324 pag.

Andere publicaties

Op de website www.oudesporen.nl staan onder 'Publicaties Ger de Koning' naast de hiervoor genoemde 'Rotsvast-serie' meer commentaren:

- De serie 'Toegelicht en toegepast', een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
- De 'Zie-serie', een commentaarreeks van de vier Evangeliën en Handelingen.
- Publicaties over diverse onderwerpen.

Alle commentaren en publicaties zijn vrij te downloaden als PDF bestand en als e-book. Als er een ISBN wordt vermeld, kunt u het boek ook als paperback bestellen. Dat kan door op het betreffende ISBN te klikken. U komt dan op de site van de uitgever. Deze boeken zijn uit voorraad en direct leverbaar. Bestellen kan ook via e-mail: info@uitgeverijdaniel.nl, of via de christelijke boekhandel.

Van diverse commentaren en publicaties zijn op de bovengenoemde website onder 'Other languages' vertalingen in meerdere talen beschikbaar en vrij te downloaden.

